



«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігі
және Тәуелсіз аудитор есебі

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

Мазмұны

	Беті
2025 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-7
2025 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	8
Пайда немесе шығын туралы шоғырландырылған есеп	9
Өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	10
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	11-12
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	13-14
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер	15-156

**2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау және
бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылық мәлімдемесі**

Басшылық «Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі - «Банк») және оның еншілес ұйымдарының (бірлесіп – «Топ») 2025 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға және аталған күні аяқталған жыл іші пайда немесе шығын, өзге жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер мен ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы тиісті шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясаты туралы елеулі ақпарат және шоғырландырылған қаржылық есептілікке (бұдан әрі – «шоғырландырылған қаржылық есептілік») өзге ескертулердің Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес ашылуына жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауға және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің қаржылық жағдайы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сонымен қатар:

- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген күні жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есепті жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін мүмкін болатын барлық тиісті шараларды қолдануға; және
- қаржылық және өзге теріс пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Топтың 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін Басқарма 2026 ж. 4 наурызда шығаруға бекітті.

Басқарманың атынан:



Умұт Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.



Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ акционерлеріне

Пікір

Біз 2025 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен, 2025 ж. іші пайда немесе шығындар туралы, өзге жиынтық кіріс туралы, капиталдағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сонымен қатар шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулерден, соның ішінде есеп саясаты туралы елеулі ақпараттан тұратын «Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамы мен оның еншілес ұйымдарының («Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары бойынша кеңес («ХҚЕСК») шығарған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес 2025 ж. іші шоғырландырылған қаржы нәтижелері мен шоғырландырылған ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз есебіміздің *«Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі»* бөлімінде көрсетілген. Біз *Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне («Кодекс»)* сәйкес жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігінің аудитіне қолданылатын тәуелсіздік талаптары бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасындағы жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігінің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптарға және Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

«Делойт» атауы «Делойт Туш Томацу Лимитед» (бұдан әрі — «ДТТЛ») құрамына кіретін және бірлесіп «Делойт» ұйымы» деп аталатын заңды тұлғалардың (олардың үлестес тұлғаларын қоса алғанда) біреуіне не кез келген санына жатады. «Делойт» халықаралық желісі «деп аталатын «ДТТЛ» компаниясы, «ДТТЛ» — ға қатысушы барлық фирмалар және олардың үлестес тұлғаларының әрқайсысы бір-бірінің атынан үшінші тұлғаларға қатысты міндеттемелер қабылдауға құқығы жоқ дербес және тәуелсіз заңды тұлғалар болып табылады. «ДТТЛ» компаниясы, сондай — ақ «ДТТЛ» әрбір қатысушы-фирмасы және әрбір үлестес тұлға бір-бірінің іс-әрекеттері мен оққылықтарына қатысты емес, тек өз іс-әрекеттері мен оққылықтарына қатысты жауапты болады. «ДТТЛ» компаниясы клиенттерге тікелей қызмет көрсетпейді. Толығырақ ақпаратты сайттан білуге болады www.deloitte.com/about.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіптік пайымдамамызға сәйкес, ағымдағы кезең іші шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер шоғырландырылған қаржылық есептілікке біздің аудиттің мәліметінде және де осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында жалпы сипатта қаралған және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Неліктен біз мәселені аудит үшін негізгі деп санаймыз?	Аудит барысында не жасалды?
<i>Клиенттерге берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды жеке бағалау</i>	
Операциялық ақша ағындары қолданылатын құнсыздануды жеке бағалауға жататын 3-кезеңдегі белгілі бір қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар әртүрлі сценарийлер бойынша болашақ ақша ағындарын ескере отырып есептеледі.	Біз қарыз беру процесі туралы түсінік алдық. Біз жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды (ККШ) бағалау үшін кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуіне және кредиттік құнсыздануға қатысты Топтың анықтамасын талдадық. Біз сондай-ақ клиенттерге берілген қарыздар бойынша ККШ жеке бағалауға байланысты ішкі бақылау рәсімдерін әзірлеу мен енгізуді бағаладық.
Қарыз алушылардың операциялық қызметінен болашақ ақша ағындарын бағалау және осындай қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға резервті есептеу кезінде менеджмент пайымдауларының күрделілігі мен субъективтілігіне байланысты біз аудиттің негізгі мәселесі ретінде құнсызданған қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды жеке бағалауды бөлдік.	1-кезеңдегі қарыздар бойынша іріктемелі негізде біз қарыз алушылардың кредит қабілеттілігіне егжей-тегжейлі талдау жүргіздік және кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюына (2-кезең) немесе дефолттың болуына (3-кезең) қатысты Топтың талдауын бағаладық. Қарыздардың сәйкес кезеңге тиісті түрде жатқызылғанын бағалау үшін біз ішкі кредиттік рейтинг жүйесін (скоринг), кредиттік тәуекел факторларын талдадық және қарыздардың құнсыздануының тиісті кезеңін бағалау үшін есептелген пайыздық кірісті немесе негізгі борышты төлеудегі кешіктіру, қайта құрылымдау, сыртқы ақпарат және қаржылық көрсеткіштердің нашарлауы сияқты құнсыздану оқиғаларының уақтылы анықталғанын тексердік.
Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 4, 11 және 29-ескертулерінде жеке елеулі қарыздар бойынша құнсыздану көрсеткіштері және осындай қарыздардың жалпы баланстық құны мен оларға тиісті резервтер ашып көрсетілген.	Іріктемелі негізде біз 3-кезеңдегі жеке маңызды қарыздар бойынша ККШ резервтерін қайта есептедік, оған қарыз алушылардың Топ жасаған кредит қабілеттілігін талдауға шолу, сондай-ақ болашақ ақша ағындарын болжау үшін пайдаланылған жорамалдарды талдау және кепілмен қамтамасыз етудің әділ құны кірді.
	Біз ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікте клиенттерге берілген қарыздар бойынша ақпараттың барабарлығы мен толық ашылуын бағаладық.

Өзге ақпарат – жылдық есеп

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат жылдық есепте бар ақпаратты қамтиды, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен ол туралы біздің есебімізді қамтымайды. Болжалды түрде, жылдық есеп бізге осы аудитор есебі күнінен кейін ұсынылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа таралмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да болсын нысанда сенімділікті білдіретін қорытынды ұсынбаймыз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты міндетіміз – бізге ұсынылған кезде жоғарыда аталған өзге ақпаратпен танысу және өзге ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе аудит барысында алынған біздің біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің бар-жоқтығы және өзге ақпаратта басқа да ықтимал елеулі бұрмалаушылықтардың болуы туралы мәселені қарастыру болып табылады.

Егер Жылдық есеппен танысқан кезде біз ондағы өзге ақпарат елеулі бұрмаланған деген қорытындыға келсек, біз ол туралы корпоративті басқару үшін жауапты тұлғаларды хабардар етуге міндеттіміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және оның ХҚЕСК шығарған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше ықылассыз әрекеттер немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз - ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесінде туындауы мүмкін. Егер бұрмалаушылықтар пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алса, елеулі бұрмалаушылықтар болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырты алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізде ескертпе жасаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;

- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз;
- Топтың қаржылық есептілігі туралы пікір білдіру үшін негіз ретінде, топ ішіндегі ұйымдардың немесе бөлімшелердің қаржылық ақпаратына қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдерді алу үшін Топ аудитін жоспарлаймыз және жүргіземіз. Біз топтың аудитін жүргізу мақсатында орындалған аудит бойынша жұмысты басқару, бақылау және тексеру үшін жауап береміз. Біз өз аудиторлық пікірімізге толықтай жауапты болып қаламыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті әдеп талаптарын сақтағанымыз көрсетілетін және бұл тұлғаларға аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізді санауға болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда – қауіптерді жою үшін қабылданған іс-әрекеттер немесе қолданылған сақтық шаралары жайлы хабарлағанымыз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға хабарлаған мәселелерден ағымдағы кезең іші шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін неғұрлым маңызды болған, демек, аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған немесе өте сирек жағдайларда бұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оны хабарлаудан болатын қоғамдық маңызы бар пайдадан асып түсетінін негізді түрде болжауға болатындықтан, қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы тиіс деген тұжырымға келген жағдайларды қоспағанда, осы мәселелерді есебімізде сипаттаймыз.



Камила Муратова
Аудитор-орындаушы
2016 ж. 25 ақпандағы
№ МФ-0000324
аудитордың біліктілік куәлігі



Жангир Жылысбаев
«Делойт» ЖШС
бас директоры

Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметпен
айналысуға Қазақстан
Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген
мемлекеттік лицензия
№ 0000015, сериясы МФЮ-2

Марк Смит
Тапсырма бойынша серіктес

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	Ескерту	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	5	1,694,431	1,473,802
Міндетті резервтер	6	862,148	306,330
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	7	920,946	822,817
Кредит мекемелеріндегі қаражат	8	181,288	156,966
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	9	2,285,192	2,924,760
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде			
амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	10	1,141,573	766,937
Клиенттерге берілген қарыздар	11, 33	13,110,917	11,465,649
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		27,614	37,822
Коммерциялық жылжымайтын мүлік		50,965	57,378
Сатуға арналған активтер		8,896	8,833
Ағымдағы салық активтері	18	6,131	3,506
Кейінге қалдырылған салық активтері	18	388	418
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	12	355,790	285,299
Сақтандыру шарттары бойынша активтер	13	3,445	2,314
Қайта сақтандыру бойынша активтер		33,681	38,400
Өзге активтер	14, 33	225,051	197,183
		20,908,456	18,548,414
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ			
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ			
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттер қаражаты	15, 33	14,338,804	12,990,043
Кредит мекемелерінің қаражаты	16	1,270,128	814,069
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	7	8,433	6,973
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17, 33	970,098	879,212
Ағымдағы салық міндеттемесі	18	16,215	26,829
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	18	36,062	22,024
Резервтер	21	6,276	10,964
Сақтандыру міндеттемелері	13	491,471	430,320
Қайта сақтандыру бойынша міндеттемелер		1,160	-
Өзге міндеттемелер	19	269,458	299,931
		17,408,105	15,480,365
Міндеттемелердің жиыны			
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	20	209,027	209,027
Эмиссиялық кіріс		8,962	8,769
Құны төлеп алынған меншікті акциялар	20	(290,255)	(263,625)
Акциялар негізінде төлемдер бойынша резерв		8,374	10,000
Бөлінбеген пайда және басқа резервтер		3,564,229	3,103,866
Топтың меншік иелеріне қатысты капиталдың жиыны		3,500,337	3,068,037
Бақыламайтын үлес		14	12
		3,500,351	3,068,049
Капиталдың жиыны			
		20,908,456	18,548,414
МІНДЕТТЕМЕНІҢ ЖӘНЕ КАПИТАЛДЫҢ ЖИЫНЫ			

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)**

	Ескерту- лер	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер	22, 33	2,621,610	2,116,154
Басқа пайыздық кірістер	22	73,347	54,632
Пайыздық шығыстар	22, 33	(1,407,219)	(1,062,876)
КРЕДИТТІК ШЫҒЫНДАР БОЙЫНША ШЫҒЫСТАРҒА ДЕЙІНГІ ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС	22	1,287,738	1,107,910
Кредиттік шығындар бойынша шығыстарды құру	11, 14	(161,155)	(129,348)
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС		1,126,583	978,562
Қызметтер және комиссиялар бойынша кірістер	23	238,954	211,734
Қызметтер және комиссиялар бойынша шығыстар	23	(98,805)	(86,450)
Қызметтер және комиссиялар бойынша таза кірістер		140,149	125,284
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда	24	64,566	104,369
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен іске асырылған таза (шығын)/пайда		(32)	2,503
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда	25	139,137	110,043
Өзге кредиттік шығындар бойынша қалпына келтіру		4,947	876
Сақтандырудан түсетін кірістер	13, 26	294,791	259,923
Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлесі	33	16,000	15,526
Банктік емес қызметтен кірістер		22,741	24,419
Таза өзге кірістер/(шығыстар)		29,178	(46,188)
ӨЗГЕ ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС КІРІСТЕР		571,328	471,471
Операциялық шығыстар	27, 33	(307,993)	(264,510)
Қаржылық емес активтердің (құнсызданудан туындаған шығын)/құнсыздануын қалпына келтіру		(3)	1,137
Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған шығын		-	(60)
Сақтандыру қызметтеріне шығыстар	13, 26	(151,894)	(148,200)
Сақтандыру бойынша таза қаржылық шығыстар	13	(20,354)	(26,266)
Қайта сақтандыру бойынша таза шығыстар		(59,579)	(35,525)
ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫСТАР		(539,823)	(473,424)
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		1,298,237	1,101,893
Табыс салығы бойынша шығыс	18	(239,817)	(180,902)
ТАЗА ПАЙДА		1,058,420	920,991
Келесілерге қатысты:			
Бақыламайтын үлеске		3	3
Жай акционерлерге		1,058,417	920,988
		1,058,420	920,991

АКЦИЯҒА ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

(теңгемен)

Акцияға шаққандағы базалық және таратылған пайда

97.17

84.50

Басқарманың атынан:

Умұт Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп (миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Таза пайда	1,058,420	920,991
Өзге жиынтық кіріс:		
<i>Кейіннен пайда мен шығын құрамына қайта жіктелмейтін баптар:</i>		
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан болған пайда (2025 және 2024 жж. – тиісінше нөл теңге және 3,559 миллион теңге салықты шегергенде)	18	14,152
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын үлестік қаржы активтерін қайта бағалаудан түскен пайда/(шығын)	1,066	(221)
<i>Кейіннен пайда мен шығын құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>		
Кезең ішінде құнсыздандуды қоса алғанда өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтерін қайта бағалаудан болған (шығын)/пайда (2025 және 2024 жж. – тиісінше 505 миллион теңге және 1,195 миллион теңге – салықты шегергенде)	(56,153)	25,730
Кезең ішінде өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің шығарылуы нәтижесінде пайда мен шығын құрамына қайта жіктелді (2025 және 2024 жж. – нөл теңге – салықты шегергенде)	32	(2,503)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтерін қайта бағалаудан қауымдастырылған ұйымның өзге жиынтық шығынының үлесі	(546)	(989)
Шетелдік қызметті қайта есептеудің бағамдық айырмасы	2,151	8,639
Жыл ішіндегі өзге жиынтық (шығын)/кіріс	(53,432)	44,808
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	1,004,988	965,799
Мыналарға қатысты:		
Бақыламайтын үлеске	2	3
Жай акционерлерге	1,004,986	965,796
	1,004,988	965,799

Басқарманың атынан

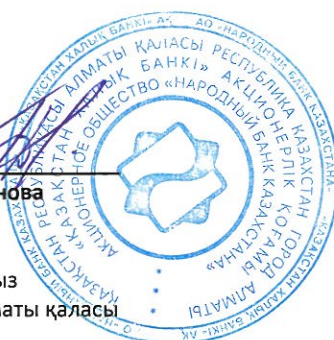
Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы



Дана С. Талжанова
Бас Бұхгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы



Қоса беріліп отырған ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	Қарғалық капитал Жай акциялар	Эмиссиялық кіріс	Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялары	Акция негізіндегі төлем резерві	Бағамдық айырма қоры*	Қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв*	Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв*	Бөлінбеген пайда *	Капитал жиыны	Бақыламайтын үлес	Капитал жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан	209,027	8,769	(263,625)	10,000	12,098	(3,281)	52,580	3,042,469	3,068,037	12	3,068,049
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	1,058,417	1,058,417	3	1,058,420
Өзге жиынтық кіріс/(шығын)	-	-	-	-	2,151	(55,600)	18	-	(53,431)	(1)	(53,432)
Жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	2,151	(55,600)	18	1,058,417	1,004,986	2	1,004,988
Өз акцияларын сатып алу (20-ескерту)	-	-	(40,474)	-	-	-	-	-	(40,474)	-	(40,474)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату (20-ескерту)	-	193	13,844	-	-	-	-	-	14,037	-	14,037
Дивидендтер – жай акциялар (20-ескерту)	-	-	-	-	-	-	-	(552,464)	(552,464)	-	(552,464)
Акциялар бойынша есептелген және орындалған опциондар Бұрын қайта бағаланған негізгі құралдардың тозуы және шығуы нәтижесінде негізгі құралдарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	(1,626)	-	-	-	7,841	6,215	-	6,215
2025 ж. 31 желтоқсан	209,027	8,962	(290,255)	8,374	14,249	(58,881)	50,519	3,558,342	3,500,337	14	3,500,351

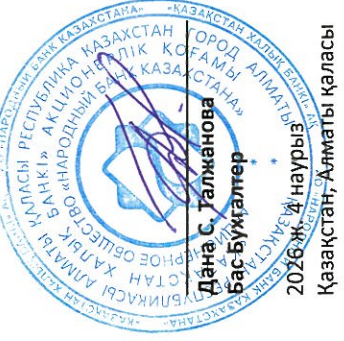
* Бұл сомалар Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің Бөлінбеген пайда және өзге резервтер бабына енгізілген.

2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссиялық кіріс	Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялары	Акция негізіндегі төлем резерві	Бағамдық айырма қоры*	Бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв*	Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв*	Бөлінбеген пайда*	Капитал жиыны	Бақыламайтын үлес	Капитал жиыны
2023 ж. 31 желтоқсан	209,027	8,667	(258,514)	-	3,459	(25,299)	41,125	2,498,479	2,476,944	10	2,476,954
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	920,988	920,988	3	920,991
Өзге жиынтық кіріс/(шығын)	-	-	-	-	8,639	22,018	14,152	-	44,809	(1)	44,808
Жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	8,639	22,018	14,152	920,988	965,797	2	965,799
Өз акцияларын сатып алу (20-ескерту)	-	(99)	(6,445)	-	-	-	-	-	(6,544)	-	(6,544)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату (20-ескерту)	-	201	1,334	-	-	-	-	-	1,535	-	1,535
Дивидендтер – жай акциялар (20-ескерту)	-	-	-	-	-	-	-	(381,434)	(381,434)	-	(381,434)
Акциялар бойынша есептелген опциондар	-	-	-	10,000	-	-	-	-	10,000	-	10,000
Бұрын қайта бағаланған негізгі құралдардың тозуы және шығуы нәтижесінде негізгі құралдарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	-	(1,901)	1,901	-	-	-
Енішлес ұйымдардың шығуы	-	-	-	-	-	-	(796)	2,535	1,739	-	1,739
2024 ж. 31 желтоқсан	209,027	8,769	(263,625)	10,000	12,098	(3,281)	52,580	3,042,469	3,068,037	12	3,068,049

Басқарманың атынан:

 Умұрт Б. Шақметова
 Басқарма Төрағасы
 2026 ж. 4 наурыз
 Қазақстан, Алматы қаласы

Басқарманың атынан:

 Дана С. Талжанова
 Бас Бухгалтер
 2026 ж. 4 наурыз
 Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	64,528	36,884
Ақшалай қаражат пен оның баламаларынан және кредит мекемелеріндегі қаражаттан алынған пайыздар	266,551	173,897
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	189,516	166,244
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан алынған пайыздар	63,160	52,341
Клиенттерге берілген қарыздардан алынған пайыздар	1,889,613	1,586,960
Клиенттер қаражаты бойынша төленген пайыздар	(1,263,527)	(930,565)
Кредит мекемелерінің қаражаты бойынша төленген пайыздар	(60,174)	(46,703)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздар	(53,120)	(32,694)
Депозиттерді сақтандыру және өзге де міндеттемелер бойынша төленген пайыздар	(24,144)	(15,054)
Алынған комиссиялар	237,741	210,399
Төленген комиссиялар	(99,659)	(83,782)
Туынды қаржы құралдарынан түсімдер	52,765	37,459
Алынған басқа кірістер/(төленген шығыстар)	51,919	(21,770)
Төленген операциялық шығыстар	(278,199)	(217,778)
Сақтандыру қызметінен ақшалай қаражат, нетто	127,368	69,618
Қайта сақтандыру бойынша төленген таза шығыстар	(59,579)	(35,525)
Таза операциялық активтердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы	1,104,759	949,931
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгерісі:		
Операциялық активтердің (ұлғаюу)/азаюуы:		
Міндетті резервтер	(555,819)	(61,464)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	(85,932)	(152,404)
Кредит мекемелеріндегі қаражат	(26,776)	59,524
Клиенттерге берілген қарыздар	(1,761,854)	(1,991,575)
Сатуға арналған активтер	6,427	4,182
Сақтандыру шарттары бойынша активтер	50,403	18,264
Өзге активтер	(1,956)	23,630
Операциялық міндеттемелердегі ұлғаюу/(азаюу):		
Клиенттер қаражаты	1,622,779	1,763,948
Кредит мекемелерінің қаражаты	498,521	(213,861)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	1,460	2,771
Сақтандыру міндеттемелері	13,521	141,860
Өзге міндеттемелер	43,885	26,308
Табыс салығын төленгенге дейінгі операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың таза түсімі	909,418	571,114
Төленген табыс салығы	(238,988)	(193,165)
Операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың таза түсімі	670,430	377,949

2025 және 2024жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы) (миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсанда Ескерту	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Еншілес ұйымдардың шығуы	-	(33,559)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу және алдын ала төлеу	(84,806)	(66,884)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түсетін түсімдер	4,494	211
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсетін түсімдер	3,882	4,942
Коммерциялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсетін түсімдер	7,861	17,265
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатудан түсетін түсімдер	1,067,257	535,270
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатып алу	(457,360)	(735,186)
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатудан түсетін түсімдер	100,168	206,895
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатып алу	(469,833)	(220,392)
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша күрделі шығындар	(1)	(49)
Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі/(жылыстауы)	171,662	(291,487)
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Синдикатталған қарыз тартудан түсетін түсімдер	-	157,533
Синдикатталған қарызды өтеу	(54,134)	-
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сатудан түсетін түсімдер	14,037	1,535
Өз акцияларын өтеуін төлеп сатып алу	(40,474)	(6,544)
Дивидендтер төлеу – жай акциялар	20	(625,308)
Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және өтеуін төлеп алу	17	(778,439)
Борыштық бағалы қағаздарды шығарудан түсетін түсім	17	887,087
Жалдау міндеттемелерін өтеу	(2,297)	(3,325)
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы	(599,528)	(815)
Айырбастау бағамындағы өзгерістердің ақшалай қаражатқа және оның баламаларына әсері	(21,935)	10,840
Ақшалай қаражаттың және оның баламаларының таза өзгерісі	220,629	96,487
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл басында	5	1,473,802
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл соңында	5	1,694,431

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші Топ ақшалай емес аударымдарды жүргізді, олар ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен алынып, 11, 12 және 18-ескертулерде ұсынылған.

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер
(миллион теңгемен)

1. Қызметтің негізгі бағыттары

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі – «Халық банкі» немесе «Банк») 1923 жылы құрылған және Қазақстан Республикасында тіркелген. Өзінің еншілес ұйымдарымен (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») бірге Халық Банкі Қазақстанда қаржылық қызметтер көрсету жөніндегі ең ірі және әртараптандырылған топ болып табылады. Топтың қызметіне жеке және корпоративті клиенттерге арналған банктік қызметтер, сондай-ақ сақтандыру, лизинг, брокерлік қызметтер, активтерді басқару және өмір салты қызметтері кіреді.

Топ В2С клиенттеріне арналған Halyk Super-App және В2В клиенттеріне арналған Onlinebank жедел дамитын цифрлық платформалар ұсынған толық цифрлық интеграцияланған экожүйе арқылы да, бүкіл ел бойынша 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 531 филиалы (542 – 2024 ж. 31 желтоқсан) мен қызмет көрсету пункті бар ең көп филиалдар желісі арқылы жұмыс істейді. Банктің тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., А26М3К5, Әл-Фараби даңғылы, 40.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк жиынтық активтер, таза кредиттік портфель, клиенттік депозиттер және таза пайда бойынша Қазақстан нарығында жетекші орынға ие болды.

Топтың В2С сегментінде бөлшек кредит беру (қамтамасыз етілмеген тұтыну кредиттері, ипотека және автокредиттер), депозиттер, карталық өнімдер, цифрлық әмияндар, төлемдер мен аударымдар, бөліп төлеу және шегеріммен төлеу шешімдері, инвестициялық және брокерлік қызметтер, өмірді және мүлікті сақтандыру өнімдері, сондай-ақ Halyk Super-App арқылы негізінен ұсынылатын өмір салты қызметтері ұсынылады.

Топтың В2В сегментінде корпоративтік және ШОБ клиенттеріне арналған қызметтер ұсынылады, мысалы банк операциялары, кредит беру, депозиттер, ақша қаражатын басқару, валюталық операциялар және келісімшарттар, кепілдіктер мен кепілдік міндеттемелер, депозитарлық қызметтер, брокерлік қызметтер және активтерді басқару, сақтандыру, лизинг, сауда кәсіпорындары үшін эквайринг және интернет-эквайринг, POS-қызметтер, инкассация, бұлтты және телекоммуникациялық қызметтер, бизнес тіркеу, контрагенттерді тексеру құралдары және салалық экожүйелік қызметтер.

Қазақстандағы қызметінен басқа, Топ Грузия мен Өзбекстанда да жұмыс істейді. Сондай-ақ, Топ «Алтын Банк» АҚ-ның, China CITIC Bank Corporation Limited еншілес компаниясының 40% акциясына иелік етеді.

Банктің шетелдік банктердің қатысуынсыз Қазақстанның жеке банктері арасында ең жоғары инвестициялық рейтингі бар - Baa1 / BBB- / Moody's / S&P / Fitch-тен BBB-.

Банктің бағалы қағаздары 1998 жылдан бастап Қазақстан қор биржасының («ҚҚБ»), 2006 жылдан бастап Лондон қор биржасының және 2019 жылдың қазан айынан бастап Astana International Exchange («AIX») негізгі листингіне енгізілді. Банктің жай акциялары ҚҚБ және AIX негізгі листингіне енгізілген. Әрқайсысы Банктің 40 жай акциясындағы үлесті білдіретін жаһандық депозитарлық қолхаттар («ЖДҚ») Лондон қор биржасында, ҚҚБ және AIX-те сауда-саттыққа жіберілді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Банк бастапқыда Қазақстан Республикасының Әділет органдарында 1994 жылғы 20 қаңтарда тіркелген және қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі 2023 жылғы 23 маусымда ұзартқан №1.2.47/230/38/1 банктік лицензия негізінде жүзеге асырады. Банк «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ басқаратын салымдарды сақтандырудың міндетті жүйесінің мүшесі болып табылады және өзінің филиалдық желісі арқылы белгілі бір бюджеттік төлемдер мен зейнетақылар бағыты бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің айрықша емес агенті ретінде әрекет етеді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ іс жүзінде «АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ арқылы Тимур Құлыбаев пен оның зайыбы Динара Құлыбаеваның бақылауында тұр.

Топ жұмыскерлерінің іс жүзіндегі саны 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 16,718 жұмыскерді құрайды (2024 ж. 31 желтоқсанда – 16,656).

Топтың осы 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығарылымға Басқарма 2026 ж. 4 наурызда бекітті.

Сот талаптары

Топтың өз қызметін жүргізуі барысында клиенттер мен контрагенттер Топқа уақыт аралықтарында кінәрат талаптарын қойып отырады. Басшылықтың пікірінше, мұндай кінәрат талаптар бойынша іс жүргізілгенде Топқа елеулі шығын келтірілмейді, сондықтан шоғырландырылған қаржылық есептілікте бұл жағдай бойынша тиісті резервтер қарастырылмаған.

Операциялық орта

Қазақстан ЖІӨ өсімінің жоғары деңгейімен, қалыптасып келе жатқан қаржы инфрақұрылымымен және мемлекеттің қатысуының едәуір үлесімен жиі сипатталатын бірқатар дамушы экономикалардың қатарына кіреді. Сонымен қатар, дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардың тәуекелдерінен өзгеше саяси, әлеуметтік және заңнамалық тәуекелдерге ұшырайды. Қазақстан әлемдік экономикаға интеграцияланған, бұл ретте географиялық жағынан ірі экономикалық нарықтармен іргелес, сол арқылы Орталық Азия өңіріндегі негізгі «транзиттік хаб» позициясын ұстануда.

Қазақстан экономикасының экспорттық бағытқа ие болуына байланысты шикізатқа әлемдік бағаның өзгеруі оған айтарлықтай әсер етеді. Энергоресурстардың әлемдік бағасынан басқа, қазақстандық экономиканың одан әрі дамуы көбінесе фискалдық тәртіп пен өңірдегі геосаяси жағдайға байланысты.

2025 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне шамамен 63.08 АҚШ долларын құрады (2024 жылы барреліне 80.70 АҚШ доллары). Қысқа мерзімді экономикалық индикаторға сәйкес, 2025 жылғы қаңтар-желтоқсанда Қазақстан экономикасы өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 9.4%-ға өсті. Жедел деректерге сәйкес 2025 жылы ЖІӨ өсімі 6.5% құрады. 2025 жылғы желтоқсандағы инфляция жылдық 12.3% құрады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 жылғы 13 қазанда Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті 2025 жылғы қазанда +/- 1 т.т. дәлізімен базалық мөлшерлемені жылдық 18.0%-ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады. Бұл шешім тарифтік реформаларды іске асыру, ЖЖМ нарығын ырықтандыру, тұрақты тұтынушылық сұраныс және салық реформасын жүргізу аясында инфляциялық күтулердің артуы салдарынан инфляциялық қысымның сақталуы аясында қабылданды. Желтоқсан айында жылдық инфляция 12.3%-ға дейін баяулады, алайда 2026 жылдың 1 тоқсанында салық жағдайларының қатаюына байланысты инфляциялық қысымның жалғасы күтілуде. 2025 жылдың қыркүйегінде ҚРҰБ екінші деңгейдегі банктер үшін ең төменгі резервтік талаптардың («ЕРТ») нормативтерін көтерді. Өзгерістер банк секторының артық өтімділігін алып қоюға және ҚРҰБ ақша-кредит саясаты шеңберінде инфляцияға қарсы шараларды күшейтуге бағытталған. ЕРТ нормативтерінің жаңа мәндері жыл бойы кезең кезеңімен енгізілетін болады.

Топ басшылығы экономикалық және саяси жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді, соның ішінде кез келген санкциялық тәуекелдерді бақылайды және болашақта Топтың тұрақтылығы мен бизнесін дамыту үшін қажет деп санайтын шараларды қабылдайды.

2023 ж. 12 шілдеде «Заңсыз сатып алынған активтерді мемлекетке қайтару туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – «Заң») қол қойылды. Заң 2023 ж. 12 қыркүйегінде күшіне енген 7, 12-31 баптарды қоспағанда, 2023 ж. 24 шілдесінен бастап күшіне енді.

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының активтерін қайтару комитеті (бұдан әрі – «Комитет») активтерді қайтару жөніндегі уәкілетті орган болып табылады. Комитеттің міндеттері заңсыз сатып алынған активтерді анықтау және қайтару, осы саладағы халықаралық-құқықтық ынтымақтастықты дамыту, экономикалық ресурстардың заңсыз шоғырлануына және активтерді заңсыз шығаруға ықпал еткен себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне, Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттерді айқындады. Топ басшылығы бұл Заң Топтың кредиттік портфелін қоса алғанда, Топтың қызметіне айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.

Иелену үлесі

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы мәліметке сәйкес Топқа мына акционерлер иелік етті, олардың үлесі Топ шығарған капиталдың 5 %-нан асады:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Барлық акциялар (жай акциялар)	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі	Барлық акциялар (жай акциялар)	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	6,756,738,228	62.4%	7,583,538,228	69.7%
ЖДҚ ұстаушылары	3,742,974,040	34.5%	3,075,090,560	28.3%
Өзгелері	336,246,282	3.1%	221,345,828	2.0%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10,835,958,550	100%	10,879,974,616	100%

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2. Есептілікті ұсыну қағидаттары

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес әзірленді.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін Топ үздіксіз қызмет қағидатының негізінде әрекет етті және өз операцияларын жақын арадағы болашақта да жалғастырады деген болжаумен әзірленді. Осы бағалауды жүргізу барысында басшылық ағымдағы және болашақтағы экономикалық жағдайларға қатысты ақпараттың, ақшалай қаражаты, пайда мен капитал ресурстарының қозғалысы туралы болжамдарды қоса, үлкен спектрін қарады.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі акцияға шаққандағы пайдадан бөлек, егер басқаша көрсетілмеген болса, миллион қазақстандық теңгемен (бұдан әрі - «теңге») ұсынылып отыр.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік әділ құн бойынша бағаланатын белгілі бір қаржы құралдарын және есеп саясатында төменде сипатталғандай, актуарлық есептеулер және тозу мен құнсыздануды шегергенде қайта бағаланған құны бойынша ескерілген белгілі бір негізгі құралдар негізінде ХҚЕС (IFRS) 17-ге сәйкес орындалған құн бойынша есепке алынатын сақтандыру міндеттемелерін қоспағанда, тарихи құн қағидаты негізінде әзірленді.

Тарихи құн әдетте тауарлар мен қызметтерге ауыстырылып берілген сыйақының әділ құнының негізінде анықталады.

Әділ құн, құнның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдістемесін пайдалану арқылы, есептік амалмен алынған болып табылатынына қарамастан бағалау күніне активті сатқан кезде алынатын немесе нарықтың қатысушылары арасындағы кәдімгі мәміленің шеңберінде міндеттемені өткізу кезінде төленген құнды көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалаған кезде, егер нарықтың қатысушылары, бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің құнын қалыптастырған кезде осындай сипаттамаларды ескеретін болса, Топ, активтің немесе міндеттеменің сипаттамаларын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және /немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін, әділ құн осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінде, ХҚЕС (IFRS) 2 қолдану саласына жататын меншікті үлестік құралдардың негізінде төлемдері бар мәмілелерді, ХҚЕС (IFRS) 16 қолдану саласына жататын лизингтік операцияларды, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте мысалы ХҚЕС (IAS) 2-де мүмкін болатын жүзеге асырудың таза құны немесе ХҚЕС (IAS) 36-да пайдаланудың құндылығы сияқты әділ құн болып табылмайтын бағаларды қоспағанда, жоғарыда көрсетілген тәсілмен анықталады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Сонымен қатар, қаржылық есептілігін дайындау мақсаттары үшін әділ құнды бағалау, әділ құнның иерархиясының негізінде жіктеледі (1, 2 немесе 3-деңгей). Деңгейлер, нарықтық деңгейлердің негізінде әділ құнды тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалаған кезде пайдаланылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдің бастапқы деректері бағалау күніне Топ қол жеткізе алатын ұқсас активтердің немесе міндеттемелердің активті нарықтарында түзетулерді талап етпейтін баға белгіленімдерін білдіреді;
- 2-деңгейдің бастапқы деректері 1-деңгей үшін анықталған баға белгіленімдері болып табылмайды, бірақ кейбіреулері актив не міндеттеме үшін нарықта тікелей немесе жанама бақыланады; және
- 3-деңгейдің бастапқы деректері актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректерді білдіреді.

Топ өзінің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есебін өтімділік тәртібімен ұсынады. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдың ішіндегі (ағымдағы) және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдан жоғары мерзімдегі (ағымдағы емес) орнын толтырудың немесе өтеудің талдауы 29-ескертуде ұсынылған.

Атқарымдық валюта

Топтың барлық кәсіпорындарының қаржылық есептілігінің атқарымдық валютасы, компания өз қызметін атқаратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады («Атқарымдық валюта»). Банктің атқарымдық валютасы теңге болып табылады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің есептік валютасы да теңге болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Шоғырландырылған еншілес ұйымдар

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мынадай еншілес ұйымдарды қамтиды:

Еншілес ұйымдар	Қатысу үлесі, %		Елі	Саласы
	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан		
«Халық-Лизинг» АҚ	100	100	Қазақстан	Лизинг
«Қазтелепорт» АҚ	100	100	Қазақстан	Телекоммуникациялар Брокерлік және дилерлік қызмет
«Halyk Finance» АҚ	100	100	Қазақстан	Инкассациялау қызметтері
«Halyk Инкассация» ЖШС	100	100	Қазақстан	Өмірді сақтандыру
«Halyk-Life» АҚ	100	100	Қазақстан	Банк
«Халық Банк Грузия» АҚ	100	100	Грузия	Брокерлік және дилерлік қызмет
«Halyk Global Markets» АҚ	100	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Халық Актив» ЖШС	100	100	Қазақстан	Төлем карталары бойынша процессингтік операцияларды және басқа да байланысты операцияларды жүзеге асыру
«Halyk Finservice» ЖШС	100	100	Қазақстан	Бағдарламалық жасақтаманы әзірлеу, енгізу және қолдау
«Halyk Lab» ЖШС	100	100	Қазақстан	Банк
«Tenge Bank» АҚ	100	100	Өзбекстан	Сақтандыру
«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ	99.99	99.86	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«КУСА Халық» ЖШС	-	100	Қазақстан	

2025 жылғы 31 шілдеде «КУСА Халық» ЖШС «Халық Актив» ЖШС-не қосылу жолымен қайта ұйымдастыруға байланысты өз қызметін тоқтатты.

2025 жылдың 10 желтоқсанында Топ «Comgun» ЖШС-не 100% қатысу үлесін сатып алу туралы келісімдер жасады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығару күніндегі жағдай бойынша мәміле реттеушілік рұқсаттарды күту себебінен аяқталған жоқ.

Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар

2025 жылғы 23 шілдеде Топ «Click» АҚ-да 49% акция сатып алу туралы, сондай-ақ Өзбекстандағы «Tenge Bank» АҚБ еншілес банктің 49% акциясын «Click» АҚ акционерлеріне сату туралы стратегиялық келісім жасасты. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша қол қойылған транзакциялық құжаттаманың қолданылу мерзімі аяқталды, мәміле аяқталған жоқ. Тараптар одан әрі ынтымақтастықтың нұсқалары мен шарттарын талқылауды жалғастыруда.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Шоғырландыру қағидаттары

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Банктің және Банк бақылайтын кәсіпорындардың (оның еншілес ұйымдарының) қаржылық есептіліктерінен құралған. Егер Банкте:

- кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттіктер болса;
- кәсіпорын – инвестициялар нысанының ауыспалы нәтижелері бойынша құқықтары болса /тәуекелдер арқаласа; және
- ауыспалы нәтиженің көлеміне ықпал ету мақсатында кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттікті пайдалана алатын болса, Компания бақылауда болып саналады.

Егер фактілер немесе жағдайлар жоғарыда көрсетілген үш бақылау элементтерінің біреуінде немесе одан көбінде өзгерістер болғандығын көрсететін болса, Банк оның инвестициялар нысанында бақылауының болуына баға жүргізеді.

Инвестициялар нысанының дауыс беруші акцияларының көбісі Банкке тиесілі болмаса, кәсіпорын – инвестициялар нысанының елеулі қызметін жеке-дара басқару мүмкіндігін беру үшін Банкке жеткілікті дауыс беру құқығы тиесілі болған жағдайда, ол кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты жеткілікті билік құқығына ие болады. Кәсіпорын – инвестициялар нысанына ықпал ету өкілеттігіне ие болуына Банктің дауыс беру құқығы жеткілікті екендігін бағалағанда Банк барлық маңызды фактілер мен мән-жайларды қарастырады, мыналарды қоса:

- басқа ұстаушылардың дауыс беруінің үлестері мен бөлінуімен салыстырғанда дауыс беру құқығы бар Банк акцияларының үлесін;
- басқа дауыс беру ұстаушыларына немесе басқа тараптарға, Банкке тиесілі ықтимал дауыс беру құқықтары;
- басқа шарттық келісімдерден туындайтын құқықтар; және
- басқарушылық шешім, сонымен қатар акционерлердің алдыңғы жиналыстарында дауыстарды бөлу қажет болған сәтте Банктің елеулі қызметті басқару мүмкіндігінің бар немесе жоқтығын көрсететін кез келген қосымша фактілер мен мән-жайлар.

Еншілес кәсіпорынды шоғырландыру Банк еншілес кәсіпорынға бақылау алғанда басталады және бақылау аяқталған сәтте тоқтатылады. Соның ішінде, бір жылдың ішінде сатып алынған немесе сатылған еншілес кәсіпорынның кірістері мен шығыстары Банк бақылауды алған сәттен бастап Банк осы еншілес кәсіпорынды бақылауды тоқтататын күнге дейін пайда немесе шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепке енгізіледі.

Пайда немесе шығын және өзге жиынтық кірістің әр компоненті Банк акционерлері мен бақыламайтын үлестер арасында бөлінеді. Еншілес ұйымдардың жалпы жиынтық кірісі бұл кез келген бақыламайтын үлестер бойынша теріс қалдықтың туындауына әкеліп соқса да Банк акционерлері мен кез келген бақыламайтын үлестер арасында бөлінеді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Қажет болғанда, еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігіне түзетулер енгізіледі, бұл олардың пайдаланатын есепке алу саясаты қағидаттарын Топ пайдаланатын есеп саясаты қағидаттарымен сәйкестікке келтіру мақсатында жүргізілді.

Шоғырландыру кезінде барлық топшілік активтер мен міндеттемелер, меншікті капитал, пайда, шығындар мен Топ ұйымдарының арасындағы операциялар бойынша ақшалай қаражаттың қозғалысы алынып тасталады.

Топтың еншілес ұйымдарында иелік ететін үлесінің өзгерістері

Топтың еншілес кәсіпорындарға бақылауын жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы Топтың қатысу үлесіндегі өзгерістер меншікті капиталда есепке алынады. Топ үлестерінің және еншілес кәсіпорында бақыламайтын иелік ету үлестерінің баланстық құны осы үлестер қатынастарының өзгеруін ескере отырып түзетіледі. Бақыламайтын үлестер түзетілетін сомалар және төленген немесе алынған сыйақының әділ құны арасындағы кез келген айырма Топ акционерлерінің меншікті капиталында көрінеді. Бақыламайтын үлестің акционерлерімен мәмілелер қаржылық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысында көрсетілген.

Топ еншілес ұйымды бақылаудан айырылған жағдайда, пайда мен шығын, Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіліп, (i) алынған сыйақының әділ құны мен қалған үлестің әділ құны және еншілес кәсіпорынның активтерінің (ii) баланстық құны (гудвиллды қоса) мен міндеттемелері, сондай-ақ бақыламайтын үлестердің арасындағы айырма ретінде есептелінеді. Осындай еншілес кәсіпорынға жататын, өзге жиынтық кіріс құрамында танылған сомалар Топ еншілес кәсіпорынның тиісті активтері мен міндеттемелерін тікелей сатқандай болғанда есепке алынады (яғни пайда немесе шығын бойынша қайта жіктеледі немесе ХҚЕС бойынша қарастырылған/рұқсат етілгендей капиталдың басқа санатына жатқызылады). Бақылауды жоғалту күнінде бұрынғы еншілес кәсіпорынға қалған инвестициялардың әділ құны бастапқы танылу кезіндегі ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес әділ құн ретінде немесе (қолданылатын жағдайларда) қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға инвестициялардың бастапқы құны ретінде қабылданады.

Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, корреспонденттік шоттардағы бос ақша қалдығы, кредит мекемелеріндегі қаражат және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын кері РЕПО келісімі бойынша қаражат жатқызылады.

Міндетті резервтер

Міндетті резервтер Қазақстан мен Грузияның Ұлттық Банктеріндегі корреспонденттік шоттардағы қаражаттан және Топтың күнделікті қызметін қаржыландыру үшін қол жетімді емес ақшалай қаражаттан құралады, осыған байланысты бұл қаражат ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте ақшалай қаражат пен оның баламалары деген бапқа қосылмайды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Кредит мекемелеріндегі қаражат

Топ өз қызметін жүргізу барысында басқа банктерде қолдануы шектелген ағымдағы шоттарды ашады немесе белгілі бір мерзімдік кезеңге ақша салымдарын орналастырады. Кредит мекемелеріндегі өтеу мерзімі белгіленген қаржы кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдістемесін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаржы бастапқы құнымен есепке алынады. Кредит мекемелеріндегі қаражат күтілетін кредиттік шығындар бойынша кез келген резервті шегеру арқылы есепке алынады.

Қаржы құралдарын тану және бағалау

Тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша Топ тараптардың бірі болған жағдайда қаржы активтері мен міндеттемелері Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ ұдайы сипаттағы қаржылай активтер мен міндеттемелерді сатып алулар мен өткізулерді есептесу күніндегі есепке алу әдісімен көрсетеді. Осындай әдіспен сатып алынған, кейіннен әділ құнымен бағаланатын қаржы құралдары мәміле жасалған сәттен бастап есеп айырысу белгіленген күнге дейін сатып алынған құралдар сияқты есепке алынады.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар (пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) бастапқыда танылғанда қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше ұлғайтады немесе азайтады. Қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе шығынға жатқызылады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері құнын одан әрі бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп қағидаттары есеп саясатының төмендегі сипатталған тиісті ережелерінде ашылады.

Қаржы активтері

Барлық қаржы активтері қаржы активін сату немесе сатып алу, талаптары тиісті нарықта белгіленген мерзімде жеткізуді талап ететін келісімшарт бойынша жүзеге асырылғанда, мәміле жасалған күні танылады және тану тоқтатылады және бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны (бұдан әрі - «ПЗАӘҚ») бойынша бағаланатын ретінде жіктелетін қаржы активтерін қоспағанда, транзакциялық шығынға қоса әділ құны бойынша бағаланады. ПШАӘҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы активтерін сатып алуға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар дереу пайда немесе шығынмен бірге танылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

«Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес танылған барлық қаржы активтері қаржы активтерін басқаруға арналған ұйымның бизнес үлгісіне және қаржы активтерінің ақша ағындарының шарттық сипаттамаларына негізделген амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс.

Бұл ретте:

- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу.* Бұл бизнес-үлгі қаржы құралдарының қаржы құралдарының қызмет ету мерзімі ішінде негізгі соманы және пайыздық төлемдерді алу арқылы ақшалай қаражат қозғалысын жүзеге асыруға мүмкіндік береді деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шегінде қаржы активін өтеуге дейін ұстап тұру басымдық болып табылады, алайда мерзімінен бұрын жүзеге асыруға тыйым салынбайды.
- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу және қаржы активтерін сату.* Бұл бизнес-үлгі қаржы активтерін басқару шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алуға және қаржы активтерін сатуға бағытталған деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активін сатудан қолма-қол ақшаны алу - «Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-үлгісімен салыстырғанда сатудың жоғары жиілігі мен сату көлемімен сипатталатын басымдық болып табылады.
- *Басқа мақсаттар үшін активтерді ұстап қалу.* Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:
 - қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағындарын жүзеге асыруды басқару;
 - күнделікті қаржыландыру қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
 - басқару мен нәтижелілікті бағалау әділ құн негізінде жүзеге асырылатын портфель;
 - сауда-саттыққа арналған анықтамаға сай келетін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған деп саналады, егер олар негізінен жақын уақытта сату (сатып алынған сәтке дейін), қысқа мерзімді пайда алу мақсатында сатып алынған болса (180 күнге дейін) немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржылық кепілдіктер немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес, қаржы активтері мынадай түрде жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген банктік қарыздар мақсаты шартпен көзделген негізгі борыш сомасының шотына төленетін төлем және негізгі борыштың өтелмеген бөлігіне пайыз болып табылатын ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-үлгі шегінде ғана ұсталынады, ол тек негізгі борыш сомасына төлемдер және пайыздық төлемдерді қамтиды («SPPI»);
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық қарыздар/депозиттер, РЕПО операциялары әдетте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын актив ретінде жіктеледі, яғни бизнес үлгі шеңберінде басқарылады, оның мақсаты шартпен көзделген ақша ағындарын алу, соның ішінде SPPI;
- борыштық бағалы қағаздар таңдалған бизнес үлгіні және SPPI-ді сақтауды ескере отырып, үш жіктеу санатының кез келгеніне жатқызылуы мүмкін;
- үлестік бағалы қағаздар, әдетте, кезең ішіндегі пайда мен шығындың құрамында оның өзгерістерін көрсетіп, әділ құны бойынша бағаланатын құралдар санатына жіктеледі.
- саудаға арналған бағалы қағаздар және туынды қаржы құралдары кезең ішіндегі пайда мен шығын құрамында өзгерістерін көрсетіп, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына жіктеледі.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мыналарды қамтиды:

- Шарттық ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен пайыздары есебіне төлемдерді ғана қамтымайтын активтер; және/немесе
- Шартпен көзделген ақша ағындарын алу немесе осындай ағындарды алу және активті сату мақсатында ұсталатын активтерді қоспағанда, бизнес-үлгі бойынша ұсталатын активтер;
- Әділ құны бойынша опционды қолдану арқылы ПШАӘҚ бойынша бағаланатын санатқа жататын активтер;
- Қаржылық міндеттемелер, егер қаржылық міндеттеме не саудаға арналған болса, не пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде бағаланса, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған деп жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада кері сатып алу үшін қабылданған болса;
- Топ бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді табыс әкелу болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде жіктелмеген және қолданылмайтын туынды құрал болып табылса.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері шоғырландырылған қаржылық есептілікте әділ құны бойынша есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза пайдада көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе шығын ретінде шегерілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық кірістерде немесе шығыстарда есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Басқа да кірістер» деген жолда есепке алынады.

Амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Топ активті басқару үшін пайдаланылатын Топтың бизнес үлгісі мен ақша ағындарының шартта көзделген сипаттамаларының негізінде қаржы активі жіктелуіне бағалау жүргізеді және баға береді.

Активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін, тиісті шарттың талаптары борыштың негізгі сомасына және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайыздарды ғана қамтитын ақша ағынының пайда болуын қамтуы тиіс.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Белгіленген талаптарға сәйкес шартпен көзделген ақша ағынын тексеру кезінде, қарыздың негізгі сомасы қаржы активінің бастапқы танудан кейінгі әділ құны ретінде қарастырылады. Қаржы активінің мерзімі ішінде борыштың негізгі сомасы өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі сомаға төлемдер болған жағдайда). Пайыздар белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген борыштың негізгі сомасына қатысты кредиттік тәуекел үшін, сондай-ақ кредиттеуге байланысты басқа да қарапайым тәуекелдер мен шығындар, сондай-ақ пайдаға қатысты пайдаға арналған шығындардың өтелуін қамтиды. Негізгі және пайыздық төлемдер бойынша төлемдер қаржы активі көрсетілетін валютамен жүргізіледі.

Шартпен көзделген, өзіне тек борыштың негізгі сомасына және пайыз ретінде ғана төлемді қамтитын ақша ағындары негізгі кредит шартының талаптарына сәйкес келеді. Нәтижесінде, шартпен көзделген ақша ағындарының тәуекелі немесе құбылмалылығын тудыратын шарт талаптары негізгі кредит шартына қатысы жоқ, мысалы, акциялар немесе тауарлар бағасының өзгеру тәуекелі шартпен көзделген ақша ағынын тудырмайды, онда тек қана борыштың негізгі сомасына төлемдер және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігі қамтылады. Құрылған немесе сатып алынған қаржы активі оның заңды нысанда қарыз болып табылатынына қарамастан, негізгі кредит шарты болуы мүмкін.

Қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-үлгілер қаржы активін жіктеу үшін ХҚЕС (IFRS) 9 бірінші қолдану күнінде бағаланды. Бизнес үлгісі ретроспективті түрде Топтың ХҚЕС (IFRS) 9 алғашқы қолдану күніндегі балансында танылған барлық қаржы активтеріне қолданылды. Ұйым пайдаланатын бизнес-үлгі сол немесе басқа бизнес мақсатқа жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Топтың бизнес-үлгісі басшылықтың жеке құралға қатысты ниетіне байланысты емес болғандықтан, бизнес-үлгіні бағалау жеке негізде емес, біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде жүзеге асырылады.

Өзінің қаржы құралдарын басқару үшін Топ ақша ағындарын тудыру мақсатында, ақша қаржы активтерін басқару тетігін сипаттайтын бірнеше бизнес үлгілерді пайдаланады. Осы бизнес-үлгілер Топтың ақша ағынының шартпен көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болатынын анықтайды.

Бизнес-үлгіні бағалау кезінде Топ қолда бар барлық ақпаратты ескереді. Сонымен қатар, бағалау оның пайда болуын Топ болжамды түрде күтуге құқылы, мысалы, «нашар» сценарий немесе «күйзеліс» сценарийі тәрізді сценарийлер негізінде жасалмайды. Топ барлық тиісті деректерді ескереді, мысалы:

- осы бизнес-үлгі ұсталатын қаржы активтері мен бизнес-үлгісінің тиімділігін бағалау тетігі және негізгі басқарушы персоналға есеп беру;
- бизнес-үлгінің (осы бизнес-үлгі бойынша ұсталатын қаржы активтерінің) тиімділігіне және тәуекелдерді басқару әдісіне әсер ететін тәуекелдер; және де
- басшылыққа сыйақы төлеу тетігі (мысалы, сыйақы төлеу негіздері талданады: тиісті активтердің әділ құны немесе шартпен көзделген ақша ағымдары).

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Топ жаңадан танылған қаржы активтері қолданыстағы бизнес үлгісінің бөлігі болып табыла ма соны анықтайды немесе жаңа бизнес үлгісінің пайда болуын көрсетеді. Топ алдыңғы кезеңдегі өзгерістерді анықтау үшін әрбір есепті кезеңде өзінің бизнес-үлгілерін қайта қарастырады. Ағымдағы есепті кезеңде Топ өзінің бизнес-үлгілерінде қандай да бір өзгерістерді анықтаған жоқ.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін бұрын өзге жиынтық кіріс арқылы танылған жинақталған пайда/шығын меншікті капиталдан пайда немесе шығын санатына қайта жіктеледі. Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған санатқа жатқызылатын үлестік құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін, керісінше бұрын өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе шығын, пайда немесе шығын санатына қайта жіктелмейді, бірақ меншікті капиталдың басқа бабының құрамына ауыстырылады. Бастапқы танудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздануға жатады.

Қаржы активтерін қайта жіктеу

Топтың белгілі бір қаржы активтеріне сәйкес бизнес үлгісі өзгерген жағдайда, осындай активтер қайта жіктеледі. Жаңа санатқа жатқызу мен бағалауға қойылатын талаптар болашақта бірінші іскерлік модельдегі өзгерістерден кейін Топтың қаржы активтерін қайта жіктеуге әкелген бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінен бастап қолданылады. Шартпен көзделген ақша ағындарындағы өзгерістер төмендегі есеп саясатына (*«Қаржы активтерін өзгерту және тануды тоқтату»*) сәйкес талданады.

Қаржы активтерін өзгерту және тануды тоқтату

Қаржы активі бастапқы тану күні мен қаржы активін өтеу күнінің арасында активтің ақша ағындарын реттейтін шарт талаптарын қайта қарау немесе басқа түрдегі өзгерту болған жағдайда өзгертіледі. Өзгеріс шартпен көзделген ақша ағындарының сомасына және/немесе мерзіміне дәл сол уақыт сәтінде немесе болашақта уақыт сәтінде әсер етеді. Сонымен қатар, бұрыннан бар қарыз бойынша қолданыстағы ковенанттарды енгізу немесе түзету мұндай жаңа немесе түзетілген ковенанттар ақша ағындарына дереу әсер етпесе де өзгерістерді білдіреді, бұл ретте, олар сақталмаған болса, ақша ағындарына да әсер етуі мүмкін (мысалы, ковенантты бұзған жағдайда қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме артуы мүмкін).

Мүмкіндігінше, Топ қамтамасыз етуден құн өндірмей-ақ қарыздарды қайта құрылымдауды көздейді. Мұндай қайта құрылымдау өтеу мерзімін ұзартуды және жаңа несие шарттарын келісуді қамтиды. Талаптар қайта қаралғаннан кейін, құнсыздану шарттардың өзгеруіне дейін есептелген бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады, ал несие мерзімі өткен деп есептелмейді. Басшылық барлық критерийлердің орындалуын және болашақ төлемдер өте жоғары деңгейде болуын қамтамасыз ету үшін қайта қаралған шарттармен несие тұрақты түрде бақылайды. Қарыздар қарыз бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы жеке немесе ұжымдық түрде құнсыздану бойынша бағаланады. Қайта қарастырылған талаптар қаржылық жағдайдағы нашарлауы бар жеке негізде құнсыздануға бағаланған қарыздардың құнсыздануының дәлелі болып табылады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топ қаражаттың қайтарылуын барынша жоғарылату және дефолт тәуекелін азайту үшін қарыз алушымен қаржылық қиындықтар туындаған кезде клиенттерге берілген қарыздарды қайта қарайды. Санкциялардан бас тарту қарыз алушы түпнұсқа шарттық талаптарды орындауға барынша негізделген ықтимал шараларды қолданған жағдайда, әдепкі дефолт тәуекелінің бар екендігі немесе дефолттың жоғары болуы немесе қарыз алушы қайта қаралған келісімшарттық талаптарды орындай алатыны күтіледі. Талаптарды қайта қарау көбінесе қарызды өтеу мерзімін ұзартуды, несие бойынша ақша ағынының мерзімін өзгертуді (борыштың негізгі сомасы есебіне төлемдер және пайыздар), сондай-ақ кредиторға тиесілі (борыштың негізгі сомасы бойынша берешек немесе пайыздарды кешіруді) ақша ағынының сомасын азайтуды және ковенантті түзетуді қамтиды. Топта заңды тұлғаларға берілген қарыздарға, сондай-ақ жеке тұлғаларға берілген қарыздарға қатысты қолданылатын санкциялардан бекітілген бас тарту саясаты бар.

Қаржы активі өзгерген кезде Топ осы өзгерісті активті тануды тоқтатуға әкеп соға ма жоқ па соны бағалайды. Топтың саясатына сәйкес, егер түрлендіру шарт талаптарында елеулі айырмашылықтар тудырса, тануды тоқтатуға әкеп соқтырады. Өзгертілген шарттар бастапқы шарт талаптарынан айтарлықтай ерекшеленетінін анықтау үшін Топ сапалы факторларды талдайды. Мысалы, шартта көзделген талаптарды өзгерткеннен кейін ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерді қамтиды, шарт валютасы немесе контрагент өзгерді. Сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру дәрежесі, өтеу мерзімі, ковенанттар да талданады.

Коммерциялық себептерге байланысты қаржы активін өзгерткен кезде, Топ әртүрлі сапалық факторларды (валютаның, пайыздық мөлшерлеменің, өтеу мерзімінің өзгеруі) ескереді және ескі қарызды тануды тоқтату және әділ құн бойынша жаңа қарызды тану керек пе деген қорытынды жасайды.

Қаржы активін тануды тоқтатқан жағдайда, ККШ бойынша бағалау резерві осы күнге активтің таза баланстық құнын анықтау үшін тануды тоқтату күніне қайта бағаланады. Жаңа қаржы активінің қайта қаралған баланстық құны мен жаңа әділ құнының арасындағы айырмашылық жаңа талаптарға сәйкес пайданың туындауына әкеледі немесе тануды тоқтатудан шығын тудырады. Жаңа қаржы активіне қатысты ККШ бойынша бағалау резервінің мөлшері, егер жаңа несие пайда болған кезде кредиттік-құнсызданған деп қарастырылатын жағдайларды қоспағанда, келесі 12 айдағы ККШ мөлшері негізінде есептелетін болады. Бұл жаңа несиенің әділ құны оның қайта қаралған номиналды құнына айтарлықтай дисконтпен танылған кезде ғана қолданылады, себебі өзгеріс нәтижесінде төмендетілмеген дефолт тәуекелі жоғары болып қалады. Толығырақ ақпарат алу үшін 11-ескертуді қараңыз.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануы мынадай факторларды ескере отырып есептелді:

- ККШ есептеу үшін Банк қарызды жеке және топтық негізде кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына негізделген активтерді топтастырумен бағалайды.
- ККШ - олардың ықтималдығы ескеріле отырып, кредиттік шығындардың сәйкес құнын бағалауды білдіреді. Бұл шығындардың бағалануы шарт бойынша Топқа тиесілі ақшалай қаражат ағындарының және тиісті актив үшін ТПМ арқылы дисконтталған бірқатар экономикалық сценарийлердің ықтималдығын талдау негізінде Топ алатын ақшалай қаражаттың ағыны арасындағы айырмашылықтың сәйкес құнын білдіреді.
- Есептеу шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз алуға болатын ақылға қонымды және расталған ақпарат негізінде жүзеге асырылады. Қамтамасыз етілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақша қаражаттарының қозғалысының ағымдағы құнын есептеу өндіріп алудың нәтижесі болуы мүмкін ақша қаражаттарының қозғалысын көрсетеді, қамтамасыз етуді алу және іске асыру шығындарын шегергенде, өндіріп алу ықтимал немесе мүмкін емес болып табылады. Резервтер Топтың өздерінің шығындарын талдау тәжірибесіне және басшылықтың борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне және қарыз алушының кредиттік тарихына негізделген несие тәуекелінің әрбір санаты бойынша активтермен танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты жорамалдарға негізделген.
- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, «кері РЕПО» операциялары, банкаралық қарыздар мен депозиттер, корреспонденттік шоттар, қазынашылық операциялар бойынша дебиторлық берешек) бойынша құнсыздану есебі контрагенттің рейтингі, дефолт ықтималдығы, мәміле мерзімі және дефолт бойынша шығын деңгейін ескере отырып жасалады.
- Қазынашылық операциялар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды бағалау жеке негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түрінде белгілі бір талаптарды қоспағанда).

Қаржы активтері келесі тәсілге сәйкес қоржынға бөлінеді:

- 1-кезең: актив танылғаннан бергі уақытта кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған кезде, алдағы 12 айдағы құнсызданудан күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 2-кезең: актив танылған кезден бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 3-кезең: қаржы активі дефолт болып табылады немесе құнсыздану белгісі бар.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалауды өлшемі мыналарға тең бағалау резервінің көмегімен жүргізу қажет:

- күтілетін шығындар келесі 12 айда, яғни, қаржы құралының барлық мерзімі ішінде несие шығындарының бөлігі, бұл есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін құрал міндеттемелері бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан күтілетін кредиттік шығындар («1-кезең»);
- міндеттемелердің қолданылу мерзімі ішінде құрал бойынша міндеттемелерді орындамаудың барлық ықтимал жағдайларының нәтижесінде туындаған қаржы құралының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар шамасы («2-кезең» және «3-кезең»).

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Кезеңдер туралы егжей-тегжейлі ақпарат 11 және 14-ескертулерде келтірілген.

Қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде ККШ-ның толық шамасының құрамында бағалау резервін құру үшін құралды бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы жағдайында талап етіледі. Барлық басқа жағдайларда ККШ-ға арналған резервтер ККШ-ға 12 ай ішінде тең сомада қалыптастырылады.

- Пайдаланылмаған кредиттік қаражатқа сәйкес ККШ Топ кредиттік қаражат іріктелген жағдайда алуды күтетін ақшалай қаражат ағыны және егер міндеттеме ұстаушы кредиттік қаражатты іріктеген кезде шарт бойынша Топқа тиесілі ақшалай қаражат ағындары арасындағы айырма құнын көрсетеді.
- Қаржылық кепілдік шарттарына қатысты ККШ ұстаушыдан, қарыз алушыдан немесе кез келген басқа тараптан алатын соманы алып тастағанда, кепілдік берілген борыштық құралдың иесіне өтем төлеуге күтілетін төлемдер арасындағы айырманы көрсетеді.

ККШ-ны бағалау жеке несиеге қатысты немесе тәуекелдің ұқсас сипаттамасы бар несие портфельдері бойынша жүргізіледі. ККШ бойынша бағалау резервінің есебі (жеке немесе топтық негізде) бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені (бұдан әрі – «ТПМ») пайдаланып, актив үшін күтілетін ақша ағынының сәйкес құнының негізінде есептеледі.

ККШ шамасын анықтаған кезде, дефолттың анықтамасын қолдану өте маңызды. Дефолтты анықтау ККШ-ның сомасын бағалау үшін пайдаланылады және бағалау резерві келесі 12 айға немесе бүкіл кредиттеу мерзіміне есептелген бе, соны анықтау үшін қолданылады, себебі «дефолт» түсінігі ККШ-ны бағалауға ықпал ететін және кредиттік тәуекелді айтарлықтай артуын анықтайтын «дефолт ықтималдығы» түсінігінің бір бөлігі болып табылады (4-ескертуде көрсетілген).

Негізделген болжамды ақпараттар туралы толығырақ мәлімет алу үшін 29-ескертуді қараңыз.

Өзара есепке алу

Қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша өзара есепке алу жүргізіліп, таза сомасы есепке алынған сомаларды есептеуге заңды тұрғыдан құқығы болған кезде және нетто-негізде реттеуді жүргізу немесе бір мезетте активті сату және міндеттемені өтеу ниеті болған кезде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Шығып кеткен болып танылмайтын қаржы активін есепке алу кезінде Топ берілетін активті және оған сәйкес міндеттемені өзара есепке алуды орындамайды. Егер ол қандай да бір стандарт немесе түсіндіру бойынша талап етілмесе немесе рұқсат етілмесе, кіріс және шығыс бойынша өзара есепке алу жүргізілмейді және жеке Топтың есепке алу саясаттарында ашылмайды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Ақша ағындарына кері әсерін тигізетін бір немесе бірнеше оқиғалар болған жағдайдағы қаржы активтер, кредиттік-құнсыздандырылған деп есептелінеді. Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтеріне «3-кезеңнің» активтер термині қолданылады. Кредиттік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар бойынша бақыланатын деректерді қамтиды:

- қарыз алушының немесе кредитордың елеулі қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарының бұзылуы, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімінің өтуі;
- кредитор өзге жағдайда ұсынбайтын, қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты экономикалық себептер немесе шарт талаптарына сәйкес қарыз алушыға қойылған талаптар;
- қаржылық қиындықтар салдарынан бағалы қағаздарға арналған белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Кейбір жағдайларда жеке оқиғаны анықтау мүмкін емес, өйткені қаржы активінің кредиттік құнсыздануы бірнеше оқиғалардың жиынтық әсерінен болуы мүмкін. Әр есептік күнгі жағдай бойынша Топ амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері болып табылатын, борыш құралдарының кредиттік құнсыздануына баға береді. Мемлекеттік және корпоративтік борыш құралдарының кредиттік құнсыздануын бағалау кезінде Топ облигациялардың кірістілігі, кредиттік рейтингтер және қарыз алушының қаржыландыру мүмкіндігін арттыру сияқты факторларды ескереді.

Қарыз, егер қарыз алушыға кеңшілік жасау нәтижесінде шартта көзделген ақша ағынына ие болмау тәуекелі айтарлықтай төмендегенде, айғақтар болмаған жағдайда қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты кеңшілік берілгенде және басқа да құнсыздану белгілері болмағанда кредиттік-құнсызданған деп саналады. Кеңшілік беру көзделген, бірақ ол берілмеген қаржы активтері, егер кредиттік-құнсызданудың байқалатын белгілері бар болса, оның ішінде дефолттың анықтамасына сәйкес келсе, кредиттік құнсызданған деп саналады. Шартты Дефолтты анықтау төлем ықтималдығының жоқтығы мен төлем мерзімінің аяқталуын белгілейді (90 күн немесе одан кейін кешіктіру). Кросс-дефолтты қолдану туралы шешім клиенттің объектісінің шарттарын, мысалы, кредиттік тәуекелдің қамтамасыз етілуін және маңыздылығын жеке бағалауға негізделген.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері («СҚКҚ»)

СҚКҚ қаржы активтері өзгеше ескеріледі, өйткені мұндай актив бастапқы тану сәтінде кредиттік-құнсызданған болып табылады. Осы активтерге қатысты Топ бағалау резерві ретінде бастапқы тану күнінен бастап активтің күтілетін қолданылу мерзімі ішінде кредиттік шығындар мөлшерінің барлық өзгерісін таниды; бұл ретте, барлық өзгеріс пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Осындай активтердің күтілетін кредиттік шығындар шамасының оң өзгерісі болған жағдайда, құнсызданудан болған шығын танылады (кредиттік шығындар бойынша шығысты қалпына келтіру).

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтерінің (немесе бұл орынды болған кезде, осындай қаржы активтерінің бір бөлігінің немесе осыған ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігінің) танылуын тоқтату мынадай жағдайда іске асырылады:

- егер активтен түскен ақшалай қаражат ағымын алу құқығының мерзімі аяқталған болса;
- Топ өзінің активтен ақшалай қаражат ағымын алу құқығын басқаға берген болса немесе активтен түскен ақшалай қаражаты ағымын алу құқығын сақтап қала отырып, бірақ оларды «аралық» келісімге сәйкес үшінші тарапқа көп кешіктірмей толық төлеу жөнінде міндеттеме қабылдаған жағдайда; және
- Топ іс жүзінде (а) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын берген болса, не болмаса (б) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын іс жүзінде ұстап қалмаған, бірақ активке бақылау жүргізуді берген болса.

Қаржы активі аударылғаннан кейін оны тану тоқтатылады және бұл аударым тануды тоқтату талаптарына сай болады. Аударуға сәйкес Топтан (а) актив бойынша ақша ағымдарын алуға келісімшарттық құқық беру немесе (б) актив бойынша ақша ағымдарына құқықты сақтау, алайда үшінші тарапқа қатысты осы ақша ағымын төлеу бойынша келісімшарттық міндеттеме қабылдау талап етіледі. Аударым жүргізілгеннен кейін Топ аударылған активтерге иелік етуден түскен пайданың және тәуекелдің сақталу деңгейіне қайта бағалау жүргізеді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы негізінен сақталған болса, онда актив қаржы ахуалы туралы шоғырландырылған есепте одан әрі таныла береді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы жалпы берілген болса, бұларды актив бойынша тану тоқтатылады. Егер кейіннен тәуекел мен пайданың барлығы сақталмайтын және берілмейтін болса, Топ активтерге жүргізілетін бақылаудың сақталуын бағалайды. Егер бақылау сақталмаған болса, онда актив бойынша тану тоқтатылады. Егер Топ активті бақылауды сақтайтын болса, онда ол оның қатысуы шеңберінде активті таңдауды жалғастырады.

Қаржы міндеттемесін өзгерту және тануды тоқтату

Топ қаржы міндеттемелерін тек егер олар өтелсе, күшін жойса немесе олар бойынша талап мерзімі аяқталса, тануды тоқтатады. Қаржылық міндеттеменің баланстық құны арасындағы тануды тоқтату және төленген немесе төленетін өтемақы арасындағы айырмашылық пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

Топ пен кредитор арасында айтарлықтай өзгеше шарттармен борыштық құралдарды айырбастау бастапқы қаржы міндеттемелерін реттеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде ескеріледі. Топ бастапқы қаржы міндеттемесін өтеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде қолданыстағы қаржы міндеттемесі немесе оның бір бөлігінің шартында елеулі өзгерісті есепке алады. Топ, егер ақша ағымының дисконтталған сәйкес құны жаңа шарттарға сәйкес, бастапқы тиімді комиссиялық мөлшерлеме бойынша дисконтталған, алынған комиссиялық сыйақыны ұстап қалғандағы комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, міндеттеме талаптары айтарлықтай ерекшеленетінін ескере отырып, бастапқы қаржы міндеттемесі бойынша қалған ақша ағымының дисконтталған, сәйкес құнынан кемінде 10%-ға айырмашылығы болатынын басшылыққа алады. Егер өзгерту айтарлықтай маңызды болмаса, онда мыналардың арасындағы айырмашылықтар: (1) өзгертуге дейін міндеттеменің баланстық құны; және (2) өзгертуден кейін ақша ағымының сәйкес құны өзге кіріс пен шығыс құрамында өзгерістен кейін кіріс немесе шығыс ретінде пайда немесе шығын арқылы танылуы тиіс.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің заңнамасына сәйкес есептеледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер уақыттық айырмашылыққа қатысты есепке алудың баланстық әдісін пайдалану арқылы есептеледі. Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы активтердің салықтық базасы мен міндеттемелері және баланстық құны арасында пайда болған барлық уақыттық айырмашылықтар бойынша, мерзімі кейінге шегерілген корпоративтік табыс салығы іскерлік беделдің, активтің немесе компанияны шоғырландыру емес және іске асыру сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайда немесе шығынға да әсері тимейтін операция бойынша міндеттеменің бастапқы көрсетілуі нәтижесінде туындайтын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілігі мақсатында көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер уақыттық айырмашылықтар қарсы есепке алынуы мүмкін, келешекте салық салынатын табыс алу мүмкіндігі бар шамада көрсетіледі. Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер активті сату немесе міндеттемелерді реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салықтық мөлшерлемелер бойынша есеп берілетін күні күшіне енген немесе нақты күшіне енетін салықтық мөлшерлемеге қарай бағаланады. Мерзімі кейінге шегерілген салық өзге жиынтық кірісте немесе капиталда есепке алынатын операцияға қатысты жағдайларды қоспағанда, мерзімі кейінге қалдырылған салық тікелей пайда мен шығында есепке алынады, мұндай жағдайда мерзімі кейінге қалдырылған салық та тікелей жиынтық кірісте немесе капиталда есепке алынады.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық міндеттемелер, Топтың уақыттық айырмашылықты қалпына келтіру мерзімін бақылау мүмкіндігі бар және аталған айырмашылықтар көз жетерлік болашақта қалпына келтірілмейтініне жоғары ықтималдылық бар болатын жағдайларды қоспағанда, еншілес кәсіпорындарға, тәуелді кәсіпорындарға қатысты салық салынатын уақыттық айырмашылықтарды ескере отырып көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы еншілес ұйымдарға және қауымдастырылған компанияларға, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялармен байланысты уақыттық айырмашылық бойынша көрсетіледі, уақыттық айырмашылыққа сторно жасау уақытын бақылауға болатын және уақыттық айырмашылыққа жақын келешекте түзетпе жүргізілмеуі мүмкін болатын жағдайлар бұған жатпайды.

Топ мерзімі кейінге шегерілген салық активтері мен міндеттемелерге өзара есеп жүргізеді және Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептілікте қорытынды айырмасын көрсетеді, егер:

- Топтың ағымдағы салықтық талаптар мен ағымдағы салықтық міндеттемелерге қарсы есепке алу жүргізу үшін заңды түрде бекітілген құқығы болса; және
- Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер бір салықтық субъектіден бір салықтық орган өндіріп алатын табыс салығына жатқызылатын болса.

Мұнымен қатар Қазақстан Республикасында және Топ жұмыс істейтін басқа елдерде Топ қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар әрекет етеді. Бұл салықтар табыс салығынан басқа салықтардың құрамында көрсетіледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Егер салықтық тексеру нәтижесі ретінде салық органдары Топтың төлемдерді жүргізуін міндеттейтін болса, Топ белгісіз салықтық позициялар бойынша резервті көрсетеді. Бұл резерв Топтың төлеуге жататын сомасына қатысты ең жақсы баға негізінде бағаланады. Резервтер, басшылық олардың енді талап етілмейтінін немесе заңды талаптармен сәйкес анықтаған кезеңде табыс салығы бойынша резервтегі кірістерге түзетпе жасалады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозу мен құнының құнсыздануы шегерілгеннен кейінгі бастапқы құны бойынша көрсетіледі, ғимараттар мен құрылыстар бұған жатпайды, олардың құны қайта бағалау жүргізілетін күнгі әділ құны болып табылатын қайта бағаланған құнмен, кейін құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған шығындардың шегерілгеннен кейінгі құн бойынша көрсетіледі.

Нысанды амортизациялау оны пайдалануға қол жеткізу мүмкін болғанда басталады. Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдері ішінде құнды біркелкі шығынға жазу әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	20-100
Көлік құралдары	5-7
Компьютерлер мен банктік жабдықтар	5-10
Басқалары	7-10

Жалға берілген меншікті жақсартуларды амортизациялау жалданған тиісті активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептеледі. Ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығыстар Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есептілікте, егер капиталдандыру бойынша талаптарды қанағаттандырмайтын болса, операциялық шығындар құрамында олардың пайда болу кезеңінде көрсетіледі.

Негізгі құралдардың баланстық құны әрбір есептік күнге, есепке алуда көрсетілген соманың, оның орны толтырылатын құнынан асуы мүмкін мәніне талданады және, егер баланстық құн мұндай есеп айырысатын орын толтыру құнынан асатын жағдайда активтер құны орын толтыратын есеп айырысу құнынан артатын болса, онда активтер құны орны толатын құнға дейін төмендетіледі. Құнсызданудан болған шығын тиісті кезеңде танылады және операциялық шығыстар құрамына қосылады.

Қызмет көрсетуге немесе әкімшілік мақсатқа арналған қолда бар ғимараттар мен құрылыстар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қайта бағаланған құнымен көрсетіледі, бұл құн білікті тәуелсіз бағалаушылар нарықтық мәліметтер негізінде белгілеген, кейіннен жинақталған тозу мен құнсызданудан зияндар шегерілгеннен кейін анықталады. Активтердің баланстық құны есептік күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен есептеу әдісі бойынша анықталуы мүмкін болатын құннан елеулі айырмашылықта болмауы үшін қайта бағалау ұдайы түрде жүргізіліп отырады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Қайта бағалау нәтижесінде туындайтын ғимараттар мен құрылыстар құнының кез келген ұлғаюы Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте бұрын танылған сол актив құнының азаю сомасын өтейтін жағдайды қоспағанда, негізгі құралдарды қайта бағалау резервінің құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда құнның ұлғаю сомасы Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте бұрын танылған актив құнының азаюы мөлшерінде танылады. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған активтің баланстық құнының азаюы осы активті алдыңғы қайта бағалау нәтижесінде пайда болған оның қайта бағаланған құнынан асатын дәрежеде Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Қайта бағаланған ғимараттар мен құрылыстардың амортизациясы Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қайта бағаланған меншік одан әрі сатылған немесе шығарылған жағдайда негізгі құралдарды қайта бағалау резервінің құрамында ескерілген тиісті оң мәнді нәтиже бөлінбеген пайда есебіне аударылады.

Аяқталмаған құрылыс нысандары құнсызданудан шығындар шегерілген нақты құн бойынша есепке алынады. Құрылыстың құнына кәсіпкерлік қызметтердің құнын, сондай-ақ белгілі бір талаптарға сәйкес келетін активтер үшін Топтың есептік саясатына сәйкес капиталдандырылатын қарыздар бойынша шығындар кіреді. Осындай аяқталмаған құрылыс нысандары құрылысты аяқтау немесе жоспарланған пайдалануға дайын болу сәтіне негізгі құрал-жабдықтардың тиісті санаттарына жатады. Осы активтер бойынша амортизацияны есептеу негізгі құрал-жабдықтардың басқа нысандары бойынша сияқты активтердің жоспарланған пайдалануына дайын болу сәтінен басталады.

Негізгі құралдар нысаны сатылған жағдайда немесе активті пайдалануды жалғастырудан болашақ экономикалық пайда түсіру күтілмеген жағдайда, есептен шығарылады. Негізгі құралдар нысандарын сатудан немесе өзге шығуынан түскен кіріс немесе шығын осы нысандарды сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және пайда немесе шығында танылады.

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаты

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаты бастапқыда мәмілемен тікелей байланысты шығындарды шегергендегі алынған қаражаттың әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейін алынған қаражат амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі, ал алынған қаражаттың мөлшері мен өтеу кезіндегі сома арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, қарыз алу кезеңіндегі пайда немесе залла туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Егер Топ өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен алынып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен мәміледе төленген өтемақы арасындағы айырмашылық Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар – бұл Топ шығарған облигациялар, олар клиенттер мен кредиттік ұйымдар алдындағы берешектермен бірдей принциптер бойынша есепке алынады. Борыштық міндеттемелерді шығаруға арналған шығындарды шегергендегі алынған кірістер мен сатып алу құны арасындағы кез келген айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып қарыз алу кезеңіндегі Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Капитал

Топ өзі шығаратын қаржы құралын шарттық келісімнің мәніне сәйкес қаржы активі, қаржы міндеттемесі немесе үлестік құрал ретінде жіктейді. Құрал, егер ол ақшалай қаражатты немесе басқа қаржы активін жеткізу немесе қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін ықтимал қолайсыз шарттармен айырбастау бойынша шарттық міндеттеме болса, міндеттеме ретінде жіктеледі. Құрал, егер ол міндеттемелер шегерілгеннен кейін Топ активтеріндегі қалған үлесті көрсетсе, меншікті капитал ретінде жіктеледі.

Топ шығарған күрделі қаржы құралының құрамдас бөліктері жағдайларға байланысты қаржы активтері, қаржы міндеттемелері немесе үлестік құралдар ретінде жіктеліп, бөлек есептеледі.

Акционерлік капитал

Бизнесті біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты сыртқы шығындар капитал түріндегі түсімдерден шегерім ретінде көрсетіледі. 2003 ж. 13 мамырына дейін алынған өтемақының әділ құнының шығарылған акциялардың номиналды құнынан кез келген асып кетуі акциялар бойынша сыйлықақы резерві ретінде танылды. 2003 ж. 13 мамырынан бастап акционерлік қоғамдар туралы заңға өзгерістер енгізілгеннен кейін номиналды сома ұғымы акцияларды тек заңды тұлғаның құрылтайшылары арасында орналастырумен шектелді. Барлық басқа инвесторлар үшін акционерлік капитал ұйымның өз акциялары үшін алған сыйақысының орналастыру құны бойынша есепке алынады.

Сатып алынған акциялар

Топ өзінің акционерлік капиталын сатып алғанда, тиісті салық пайдасын шегергендегі, оған тікелей қатысты шығыстарды қоса алғанда, төленген өтемақы сомасы капиталдың өзгеруі деп танылады. Сатып алынған акциялар қазынашылық акциялар ретінде жіктеледі және өзіндік құны бойынша сақталады. Бұл акциялар шығарылған және орташа өлшенген акциялар санынан шегерім ретінде қарастырылады, ал акциялардың құны жалпы капиталдан шегерім ретінде ұсынылады. Топтың еншілес ұйымдары сатып алған акциялар бойынша дивидендтер шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттеме ретінде танылады және олар жарияланған күні капиталдан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есеп берілетін күнге дейін, сондай-ақ есеп берілетін күннен кейін, алайда шоғырландырылған қаржылық есептелікте шоғырландырылатын күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, есептелікте ашылып көрсетіледі.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Акциялар негізінде төлемдер

Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамындағы акциялар негізінде төлемдер бойынша резервті таныды. Ұсынылатын сыйақылар үлестік құралдармен есептелген акциялар негізінде төлемдер бойынша операция болып табылады және тиісінше «Акциялар негізінде төлемдер» ХҚЕС (IFRS) 2-ні қолдану саласына кіреді. Алынатын қызметтердің әділ құны акцияларға арналған опциондардың әділ құны негізінде бастапқыда ұсыну күніне, содан кейін әрбір есепті күнге бағаланады. Опциондардың әділ құны Блэк-Шоулз-Мертон моделі негізінде есептеледі, оған шешім қабылданған күнгі акциялардың нарықтық құны, акциялардың құбылмалылығы және дивидендтер бойынша кірістілік мөлшерлемесі кіреді. Акцияларға ұсынылған опциондарға қатысты қызметкерлердің алған қызметтерінің құны акцияларға құқықтар берілетін қызметтер көрсетілетін кезең ішінде операциялық шығыстар құрамындағы кірістер мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Акциялар негізінде төлемдер резерві әрбір есепті күнге опционның ағымдағы әділ құны бойынша танылады.

Меншікті капитал резервтері

Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капиталдың (өзге жиынтық кірістің) құрамында ескерілетін резервтерге мыналар жатады:

- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау резерві, ол өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнының өзгерістері мен өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтерден тұрады;
- кумулятивтік қайта есептеу резерві, ол шетелдік операцияларға таза инвестицияларды қайта есептеу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды есепке алу үшін пайдаланылады;
- мүлікті қайта бағалау резерві, ол жер учаскелері мен ғимараттарды қайта бағалау резервінен тұрады.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ есеп айырысу кезінде қаражаттың қандай да бір ағынының туындау ықтималдығы аз болған жағдайларды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашылады. Шартты актив қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда табу мүмкін болған кезде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептілікте ашылады.

Кірістер мен шығыстарды тану

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы құралдарына арналған пайыздық кірістер және шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте «Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер» және «Пайыздық шығыстар» ретінде «Таза пайыздық кіріс» түрінде танылады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есептің «Басқа да пайыздық кірістер» құрамына кіреді.

ТПМ - қаржы құралының күтілетін болашақ ақша ағындарының қаржылық активтің немесе міндеттеменің күтілетін мерзімі ішінде немесе (егер қолданылса) қысқа мерзім ішінде таза баланстық құнға дисконттау мөлшерлемесі. Болашақ ақша ағындары құралдың барлық шарттық талаптарын ескере отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын және кез келген қарыз туралы уағдаластықпен тікелей байланысты болған тараптар төлеген немесе алған барлық сыйақылар және сомалар, сондай-ақ мәміле бойынша шығындар және барлық басқа сыйақылар немесе жеңілдіктер ескеріледі. ПШАӘҚБ санатындағы қаржы активтері бойынша мәміле бойынша шығындар бастапқы тану кезінде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

Пайыздық кірістер/пайыздық шығыстар кредиттік құнсызданбаған қаржы активтерінің (яғни, күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті бағалау шамасын түзетуге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құнына) жалпы баланстық құнына немесе қаржылық міндеттемелердің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Кредиттік құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер мұндай активтердің амортизацияланған құнына ТПМ қолдану арқылы (яғни, олардың күтілетін кредиттік шығындарға қатысты бағалау резервін шегергендегі олардың жалпы баланстық құны) есептеледі. СҚКҚ қаржы активтеріне арналған ТПМ қаржылық активтен күтілетін болашақ ақша ағындарын анықтау кезінде күтілетін кредиттік шығындар сомасын көрсетеді.

Клиенттерге қарыздар беру комиссиясы (тиісті тікелей шығындармен бірге) қарыздар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемеге жасалған түзету ретінде танылады. Егер қарыз беру міндеттемелері болса, қарыз беру туралы шарт бекітілген болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия алдағы кезеңдердің кіріс құрамына (тиісті тікелей шығындарымен бірге) қосылады және одан әрі қарыз бойынша нақты табыстарға жасалған түзету ретінде көрсетіледі. Қарыз беру бойынша міндеттемелер қарыз беруге алып келу ықтималдығы төмен болып бағаланатын болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия қарыз беру бойынша міндеттеменің қалған кезеңі ішінде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Қарыз беру міндеттемелерінің әрекет ету мерзімі қарыз берілмей аяқталғанда, қарыз беру міндеттемесінің комиссиясы оның әрекет ететін мерзімі аяқталатын күнгі пайда немесе шығын құрамында танылады.

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Комиссиялық кірістер клиенттерге осындай қызметтерге айырбас ретінде күтілетін сыйақыны көрсететін сомасы ретінде көрсетіледі. Топ қызмет көрсету бойынша міндеттемелерді, яғни клиентпен келісілген міндеттемелерді орындау бойынша қызметтерді көрсетуге сәйкес клиентпен келісілген сыйақыны таниды.

Әрбір орындалатын анықталған міндеттемеге Топ шарт жасаған кезде оның орындалатын міндеттемелерді ағымдағы уақыт ішінде немесе белгілі бір сәтте орындайтынын және өтеу тіркелімді немесе ауыспалы, өтеу шегін қоса алғанда, мысалы, Топтың ықпалына байланысты емес сыртқы факторлар, болып табылатынын анықтайды. Сыйақы кейіннен анықталған орындау міндеттемесіне бөлінеді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Клиенттердің шоттарына және кассалық операцияларға қызмет көрсетуден түсетін комиссиялық кірістерге салымдардан алынған сыйақылардың орнына, депозиттерден алынған комиссиялар, салымшылардың өтініші бойынша транзакцияларға қызмет көрсету бойынша алымдар және Ақшалай қаражатын басқару бойынша операциялар жүзеге асырудан түскен комиссиялар кіреді. Депозиттер бойынша қызметтер үшін ақы төлеу, әдетте ай сайын тиісті қызмет көрсетілетін кезеңде танылады. Қызмет ақысы сұрау салынған қызмет көрсету транзакциясы аяқталғаннан кейін танылады. Ақшалай қаражатын басқарғаны үшін алынатын төлемдер көрсетілген қызметке қарай танылады.

Пластик карталарға қызмет көрсеткені үшін қызметтер мен комиссиялардан түсетін кіріс несие және дебеттік карталар транзакциясынан түсетін өзара ауысымдық кірістерді қамтиды және тиісті желімен есептескеннен кейінгі уақытта танылады. Бір банктің екінші банкке оның кредиттік карталарымен жасаған операциялары үшін төленетін комиссияны, әдетте, тиісті желі сатып алу көлемі және басқа факторлар негізінде белгілейді. Карталармен байланысты басқа да комиссиялар транзакция аяқталған кезден кейінгі сәтте танылады.

Банктік қызмет көрсетудің басқа да кірістері мен комиссияларына банктік аударымдар, аккредитивтер бойынша алымдар және басқа транзакциялық қызметтер сияқты транзакциялық банктік операциялардың әртүрлі алымдары кіреді. Бұл алымдар, осылайша, транзакция жүргізілген және қызметтер көрсетілген уақытта танылады. Аккредитивтер бойынша алымдар негізінен аккредитив туралы келісімдерге байланысты алынатын алымдарды қамтиды және әдетте келісімшартты орындау кезінде танылады.

Шетел валютасында берілген баптарды қайта бағалау

Шоғырландырылған қаржылық есептілік, шетелдік еншілес ұйымдарды қоспағанда, Банк пен оның еншілес ұйымдарының функционалдық валютасы болып табылатын теңгемен беріледі. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жүргізілетін күндегі айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютамен қайта есептеледі. Шетел валютасындағы ақша активтері мен міндеттемелер ҚҚБ есептік күнге сәйкес белгілеген нарықтық айырбастау бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі. Шетел валютасымен мәмілені қайта есептеу нәтижесінде пайда болған пайда мен шығын шетел валютасын және шетел валютасымен операцияларды қайта бағалаудан алынған таза пайда немесе шығын ретінде Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Шетел валютасымен бастапқы құны бойынша бағаланған ақшалай емес баптар бастапқы мәмілелер күніне айырбастау бағамдарын қолдану арқылы қайта есептеледі. Шетел валютасымен әділ құн бойынша бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құн айқындалған күнгі айырбастау бағамын пайдалана отырып қайта есептеледі.

Шетелдік еншілес ұйымдардың активтері мен міндеттемелері есепті күнгі жағдай бойынша, Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті күні әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша Топтың функциялық валютасымен қайта есептелінеді, ал еншілес ұйымдардың пайда немесе шығын туралы есептілігі бір жыл үшін орташа айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Қайта есептеген кезде туындайтын айырмашылық капиталдың жеке компонентінде тура есепке алынады. Шетелдік еншілес кәсіпорын шығарылған жағдайда, капиталда танылған және тікелей осы еншілес кәсіпорынға қатысты мерзімі кейінге шегерілген жинақталған сома Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Мәміленің келісімшарттық айырбастау бағамы мен мәміле жасалатын күнгі нарықтық айырбастау бағамы арасындағы айырмашылық шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайдаға немесе шығынға қосылған. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 505.53 теңгені, 1 ресейлік рубль үшін 6.34 теңгені, 1 евро үшін 593.44 теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 1 АҚШ доллары үшін 525.11 теңге, 1 ресейлік рубль үшін 4.88 теңге, 1 евро үшін 546.74 теңге болды).

Сақтандыру

А. Шығарылған сақтандыру шарттарының және ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының негізгі түрлері

Топ 17 «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) сәйкес ескерілетін шарттардың мынадай түрлерін шығарады.

Өмірді сақтандыру – қатысу шартынсыз сақтандыру шарттары, оның ішінде:

- Жаңартылатын тіркелген жарналардың орнына шектеулі уақыт кезеңіне белгіленген немесе азаятын сақтандыру сомасымен қамтуды ұсынатын өмірді мерзімді сақтандыру шарттары.

Шарттардың осы тобына Топтың мынадай маңызды өнімдері кіреді: «Halyk Қазына» өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру, «Бәйтерек» өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру, «Болашақ Лайф» (өмір) өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру, «Халық Бөлшек сауда» өмірді ерікті сақтандыру, «Халық ШБ» (шағын бизнес) өмірді ерікті сақтандыру, «Халық Еуразия» өмірді ерікті сақтандыру және басқалар.

Топ осы полистерді Жалпы модельді қолдана отырып ескереді.

- Аннуитетке өмір бойы кепілдендірілген табыс төленетін тіркелген аннуитет шарттары.

Шарттардың осы тобына Топтың мынадай маңызды өнімдері кіреді: зейнетақы аннуитеті және жұмыс берушінің жауапкершілігі шеңберіндегі аннуитеттер. Топ осы полистерді Жалпы модельді қолдана отырып ескереді.

Автокөлік пен тұрғын үйді сақтандыру:

Автокөліктерді кешенді сақтандыру полистерін, көлік құралдары иелерінің үшінші тұлғалар алдындағы азаматтық жауапкершілігін, сондай-ақ тұрғын үйді және басқа мүлікті сақтандыру полистерін, сондай-ақ оны қамту мерзімі бір жыл немесе одан да көп уақытты қамтиды. Шарттардың осы тобына Топтың мынадай маңызды өнімдері кіреді: көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру, мүлікті сақтандыру, және автокөлік пен жауапкершілікті сақтандыру. Топ осы полистерді сыйлықақыларды бөлуге негізделген тәсілді қолдана отырып ескереді.

В. Анықтамалар мен жіктеулер

Топ сататын өнімдер сақтанушыға теріс әсер ететін белгісіз болашақ оқиға орын алған жағдайда өтемақы төлеуге міндеттеніп отырып, сақтанушыдан айтарлықтай сақтандыру тәуекелін қабылдаған кезде сақтандыру шарттары ретінде жіктеледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Мұндай бағалау әрбір шарт бойынша шарт жасалған күнге жеке жүргізіледі. Мұндай бағалауды жүргізу кезінде топ шарттан, заңнамадан немесе нормативтік актілерден туындайтынына қарамастан, өзінің барлық елеулі құқықтары мен міндеттемелерін ескереді.

Топ, егер сақтандыру жағдайы екіталай болса да немесе шартты ақша ағындарының күтілетін ағымдағы құны сақтандыру шарты бойынша қалған ақша ағындарының күтілетін ағымдағы құнының аз ғана бөлігін құраса да, сақтандыру жағдайы Топтың сақтанушыға коммерциялық мазмұны бар кез келген жеке сценарийде маңызды болып табылатын қосымша сомаларды төлеуіне әкелуі мүмкін екендігін бағалау арқылы шартта елеулі сақтандыру тәуекелі бар-жоғын анықтайды.

C. Сақтандыру шарттарының бірқатарын немесе жиынтығын біріктіру

Кейде Топ жалпы бір коммерциялық мақсатқа жету үшін бір немесе байланысты контрагентпен бір уақытта екі немесе одан да көп келісімшарттар жасайды. Мұндай келісімшарттардың мазмұнын көрсету үшін Топқа осындай келісімшарттардың бірқатарын немесе жиынтығын ескеру қажет болуы мүмкін. Бұл бағалауды жүргізу кезінде Топ мыналарды ескеруі керек:

- Құқықтар мен міндеттер бөлек қарастырылған кездегімен салыстырғанда бірге қарастырылған кезде ерекшеленеді;
- Топ бір шартты екіншісін есепке алмай өлшей алмайды.

D. Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарының компоненттерін бөлу

Сақтандыру өтелімін қамтамасыз етумен қатар, Топ шығарған кейбір сақтандыру шарттарында инвестициялық компонент сияқты басқа компоненттер болуы мүмкін.

Топ өз өнімдерін осы компоненттердің ерекшеленетінін және оларды басқа ХҚЕС стандарттарын қолдану кезінде бөліп, ескеру қажет пе екенін анықтау үшін бағалайды. Бұл компоненттер бір-бірінен ерекшеленбейтін жағдайларда, олар ХҚЕС (IFRS) 17 сәйкес сақтандыру компонентімен бірге есепке алынады.

Инвестициялық компоненттерді бөлу

Топ өмірді сақтандырудың белгілі бір полистерін шығарады. Оларға инвестициялық компонент жатады, оған сәйкес Топ сақтандыру жағдайы орын алғанына/алмағанына қарамастан, кез келген жағдайда полис ұстаушыға өтемақы төлеуі керек.

Инвестициялық компоненттің ерекшеленетінін және сондықтан ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану кезінде жеке есепке алуды қажет ететіндігін бағалау кезінде Топ инвестициялық және сақтандыру компоненттерінің бір-бірімен тығыз байланыста екендігін ескереді. Ұқсас талаптары бар шартты сақтандыру шарттарын шығаратын ұйымдар сол нарықта немесе сол юрисдикцияда бөлек сатады (немесе сатуы мүмкін).

Егер инвестициялық компонент дискрециялық қатысу шарттарымен инвестициялық шарттың анықтамасына сәйкес келсе, онда ол ХҚЕС (IFRS) 17-ні қолданумен ескерілуі тиіс.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Инвестициялық компонент пен сақтандыру компоненті, егер Топ бір компонентті екіншісін есепке алмай бағалай алмаса немесе полис ұстаушы бір компоненттен пайда көре алмаса, егер басқа компонент болмаса, яғни егер шарттағы компоненттердің біреуінің қолданылу мерзімін немесе өтеу мерзімін қысқарту басқа компоненттің жарамдылық мерзімін немесе өтеу мерзімін қысқартуға әкелсе ғана бір-бірімен тығыз байланыста болады. Топ ешқандай ерекше инвестициялық компоненттерді анықтаған жоқ. Топ сақтандыру шарттарының құрамындағы айырықсыз инвестициялық компоненттерді есепке алу үшін ХҚЕС (IFRS) 17-ні қолданады.

Бірыңғай сақтандыру шартының сақтандыру компоненттерін бөлу

Инвестициялық компоненттер бөлінгеннен кейін Топ шартты бірнеше сақтандыру компоненттеріне бөлу керек пе, жоқ па, соны бағалайды, олар іс жүзінде мәміленің мәнін көрсететін жеке шарттар ретінде қарастырылуы керек. Сақтандыру компоненттерін бөлек тану және бағалау керектігін анықтау үшін Топ әр түрлі өтейтін тәуекелдер арасындағы байланыстың болуын, компоненттердің бір-біріне тәуелсіз әрекетін тоқтату мүмкіндігін, сондай-ақ компоненттердің бағасы мен сатылымын бөлек белгілеу мүмкіндігін назарға алады.

Егер Топ бір-біріне тәуелсіз әрекет ететін әр түрлі сақтандыру компоненттерімен бір заңды шарт жасаса, сақтандыру компоненттері ХҚЕС (IFRS) 17-ні қолданумен бөлек танылады және бағаланады.

Е. Біріктіру деңгейі

Топ портфельдерді ұқсас тәуекелдерге ұшыраған және бірлесіп басқарылатын сақтандыру шарттарын біріктіру арқылы анықтайды. Сақтандыру шарттарын портфельдерге топтастыру кезінде Топ өнім желісінің белгілі бір таңбалауын емес, тәуекелдердің ұқсастығын ескереді. Топ бір өнім желісіндегі барлық шарттар ұқсас тәуекелдерге ұшырайтынын анықтады. Сондықтан, егер шарттар бірлесіп басқарылса, олар шарттардың бір портфеліне кіреді. Топ шеңберінде әртүрлі ұйымдар шығаратын кейбір өнімдер шығарушы компаниялар деңгейінде басқарылады деп саналады. Бұл осы шарттардың шығарылуын қамтамасыз ететін төлем қабілеттілігін басқару осы компаниялар деңгейінде жүзеге асырылатындығына байланысты.

Әрбір портфель тану мен бағалауға қатысты ХҚЕС (IFRS) 17 талаптары қолданылатын шарттар топтарына бөлінеді.

Бастапқы тану кезінде Топ шарттарды шығарылуына қарай бөледі. Бір санатқа 12 ай ішінде шығарылған шарттар кіруі керек. Әрбір санат бұдан әрі шарттардың екі тобына бөлінеді:

- бастапқы тану сәтінде ауыртпалықты болып табылатын шарттар тобы;
- бастапқы тану кезінде олардың кейіннен ауыртпалықтыға айналу ықтималдығы жоқ шарттар тобы.

Шарттың немесе шарттар тобының ауыртпалықты екенін анықтау бастапқы тану күніндегі болжамдарға негізделеді, бұл ретте шартты орындау бойынша ақша ағындарының болжамдары сараланған ықтималдық негізінде айқындалады. Топ шарттардың бастапқы тану кезінде ауыртпалықты болып табылатындығын, сондай-ақ бастапқы тану кезінде ауыртпалық тудырмайтын шарттардың кейіннен осындай болу ықтималдығының бар-жоғын бағалау үшін негізделген және расталған ақпарат бар тиісті деңгейді анықтайды. Топ белгілі бір топқа кіретін барлық шарттар бір топқа қатысты болады деген қорытынды жасау үшін Топтың егжей-тегжейдің қай деңгейінде жеткілікті ақпаратқа ие екендігін анықтауда маңызды пайымдауды қолданады. Мұндай ақпарат болмаған жағдайда Топ әрбір шартты жеке бағалайды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Бастапқы тану кезінде жасалған шарттар топтарының құрамы кейіннен қайта бағаланбайды. ХҚЕС (IFRS) 17-ге көшу кезінде болған шарттар үшін біріктіру деңгейлерін есепке алу саясаты туралы ақпарат алу үшін төмендегі 13-ескертуді қараңыз.

Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолдана отырып есепке алынатын автокөлікті сақтандыру және тұрғын үйді сақтандыру шарттары үшін Топ фактілер мен мән-жайлар керісінше болған жағдайларды қоспағанда, бастапқы тану сәтінде портфельде ауыртпалықты шарттар жоқ деген жорамалға сүйенеді. Егер бастапқы тану кезінде ауыртпалық тудырмайтын шарттардың кейіннен ауыртпалыққа айналу ықтималдығы жоқ болса, Топ тиісті фактілер мен жағдайлардың өзгеру ықтималдығын талдайды. Егер фактілер мен жағдайлар кейбір шарттардың бастапқы тану кезінде ауыртпалықты болуы мүмкін екенін немесе шарттар тобы ауыртпалықты шарттарға айналғанын көрсетсе, Топ сыйлықақыны бөлу тәсілін қолдана отырып анықталған өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеменің баланстық құны Жалпы модельді қолдана отырып анықталған өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындарының аз екендігін анықтау үшін сандық бағалау жүргізеді. Егер Жалпы модельді пайдалана отырып айқындалған өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындары сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді пайдалана отырып айқындалған өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеменің баланстық құнынан асып кетсе, онда айырма пайда немесе шығын құрамында танылады, ал өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеме сол сомаға ұлғаяды.

Егер бір портфель құрамындағы автокөлікті сақтандыру шарттары заң немесе реттеуші талаптар Топтың ерлер мен әйелдер полистерін ұстаушылар үшін әртүрлі тарифтерді немесе пайда деңгейін белгілеудің практикалық мүмкіндігін белгілі бір жолмен шектегендіктен ғана әртүрлі топтарға түссе, Топ мұндай шарттарды бір топқа қосуға құқылы.

F. Тану

Топ өзі шығаратын сақтандыру шарттарының тобын келесі күндердің ең ерте мерзіміне тануы керек:

- шарттар тобы бойынша қамту кезеңінің басталу күні;
- шарттардың тиісті тобында полис ұстаушыдан бірінші төлемді төлеу мерзімі келетін күн (егер шартта белгілі бір төлем күні көзделмесе, онда мұндай күн бірінші нақты төлем күні болып есептеледі); және
- аталған топтың ауыртпалықтыға ұшыраған күні.

Топ бір жыл ішінде шығарылған және есепті күнге тану критерийлеріне сәйкес келетін шарттарды ғана таниды. Осы шектеулерге байланысты сақтандыру шарттары тобы ағымдағы есепті кезең аяқталғаннан кейін ашық күйінде қалуы мүмкін. Жаңа шарттар топқа келесі есепті кезеңдерде тану критерийлерін қанағаттандыра бастағанда, топқа енгізіледі деп күтілетін барлық шарттар танылғанға дейін қосылады.

Дискрециялық қатысу шарттары бар инвестициялық шарттар бастапқыда Топ шарт тарабы болған сәтте танылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Б. Шарттар шеңбері

Сақтандыру шарттары тобының есептік бағалауы топқа кіретін әрбір шарт шеңберіндегі барлық болашақ ақша ағындарын қамтуы тиіс.

Сақтандыру шартының шеңберінде қандай ақша ағындары бар екенін анықтаған кезде Топ шарт талаптарынан, сондай-ақ қолданылатын заңнамадан, нормативтік актілерден және әдеттегі іскерлік практикадан туындайтын өзінің нақты құқықтары мен міндеттерін назарға алады. Топ ақша ағындары сақтандыру шартының шеңберінде, егер олар Топ полис ұстаушыға сыйлықақыларды төлеуге міндеттей алатын немесе осы уақыт ішінде Топтың полис ұстаушыға сақтандыру шарты бойынша қызмет көрсетуге нақты міндеті бар есепті кезеңде болған жарамды құқықтар мен міндеттерге негізделген болса, айқындайды.

Сақтандыру шарты бойынша қызмет көрсетудің елеулі міндеттемесі Топтың белгілі бір полис ұстаушы бойынша тәуекелдерді қайта бағалаудың практикалық мүмкіндігі болған кезде аяқталады, нәтижесінде ол осындай тәуекелдерді толық көрсететін тарифті немесе пайда деңгейін белгілей алады. Егер шеңберді бағалау жеке шарт деңгейінде емес, портфель деңгейінде жүргізілсе, Топ осы шарт кіретін сақтандыру шарттарының портфелі бойынша тәуекелдерді қайта бағалаудың практикалық мүмкіндігіне ие болуы тиіс, нәтижесінде ол барлық полис ұстаушылар бойынша тиісті тәуекелді толық көлемде көрсететін тарифті немесе пайда деңгейін белгілей алады. Тарифтеу кезінде Топ қайта бағалау күнінен кейінгі кезеңдерге жататын тәуекелдерді ескермеуі керек.

Барлық тәуекелдер сыйлықақыда немесе төлем деңгейінде көрсетілгенін анықтаған кезде, егер Топ қайта бағалау күніне шарттар (немесе шарттар портфелін) шығарған болса, Топ сақтанушыларға берілетін барлық тәуекелдерді қарастырады. Сол сияқты, Топтың шарт бойынша немесе шарттар портфелі бойынша барлық тәуекелдерді көрсететін тарифті белгілеудің практикалық мүмкіндігі бар-жоғын анықтаған кезде, ол қызметтердің қалған бөлігіне қатысты ұзарту күніне ұқсас шарттарға қол қою кезінде ескеретін барлық тәуекелдерді ескеруі керек. Топтың қолданыстағы шарттар бойынша тарифті қайта қараудың практикалық мүмкіндігін бағалау кезінде барлық шарттық, заңдық және нормативтік шектеулер ескеріледі. Бұл ретте Топ коммерциялық мазмұны жоқ шектеулерді назарға алмайды. Сондай-ақ, Топ нарықтық бәсекелестік пен коммерциялық ойлардың жаңа шарттарға тарифтерді белгілеу және қолданыстағы шарттарға тарифтерді қайта қарау практикалық мүмкіндігіне әсерін ескереді. Топ есепті күнге практикалық мүмкіндіктің болуы туралы қорытынды жасау үшін мұндай коммерциялық ойлардың маңызды екендігі туралы шешім қабылдаған кезде пайымдауды қолданады.

Шарттар тобы бойынша күтілетін ақша ағындарын бағалау кезінде Топ болашақ сақтанушылардың қолда бар опциондарды іске асыруға қатысты мінез-құлқын бағалай отырып, пайымдауларды қолданады. Оларға бас тарту опциондары және шарт шеңберіндегі басқа опциондар кіреді.

Ақша ағындары, егер олар Топтың ағымдағы немесе болашақ күнге қолма-қол ақша беру жөніндегі нақты міндеттемесінің нәтижесі болса, дискрециялық қатысу шарттары бар инвестициялық шарттар шеңберінде болады.

Топ жағдайлардың өзгеруінің Топтың жарамды құқықтары мен міндеттеріне әсерін есепке алу үшін сақтандыру шартының шеңберін бастапқы тану кезінде және әрбір келесі есепті күні бағалауы керек.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Н. Шығарылған сақтандыру шарттарын бағалау

Н.1 Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолдана отырып бағаланатын шарттардан басқа, бастапқы тану кезінде шарттарды бағалау.

Бастапқы тану кезінде Топ сақтандыру шарттарының тобын осы шарттар шеңберінде көрсетілетін қызметтер бойынша алынбаған пайданы білдіретін шартта көзделген қызметтер үшін шарттар мен маржаларды орындау бойынша болашақ ақша ағындарының сомасы ретінде бағалауға тиіс.

Сақтандыру шарттарының шеңберінде болатын шарттарды орындау бойынша ақша ағындары

Шарттарды орындау бойынша ақша ағындары қаржылық емес тәуекелге тәуекелі бар түзетуді қоса алғанда, болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнын бағалауды білдіреді. Болашақ ақша ағындарын бағалау бағалау күніндегі жағдайларды, соның ішінде болашаққа қатысты осы күнге жасалған болжамдарды көрсетеді.

Топ портфель деңгейіндегі шарттар тобы бойынша күтілетін ақша ағындарын бағалайды және оларды осы портфельдегі топтар арасында жүйелі және ұтымды түрде бөледі. Болашақ ақша ағындарын бағалау кезінде Топ сақтандыру шарттарындағы барлық ақша ағындарын қамтиды, соның ішінде:

- Сыйлықақылар және осы сыйлықақыларды төлеуден туындайтын кез келген қосымша ақша ағындары
- Қазірдің өзінде мәлімделген, бірақ әлі төленбеген талаптар, бұрын болған оқиғаларға қатысты туындаған талаптар, бірақ бұл оқиғаларға қойылатын талаптар әлі жарияланбаған, сондай-ақ қолданыстағы сақтандыру шарттарымен қамтылған болашақ сақтандыру жағдайлары бойынша өтемақыдан келетін барлық болашақ талаптар мен ықтимал ақша ағындары
- Шығарылған шарт тиесілі портфельге жататын аквизициялық ақша ағындарын бөлу
- Талаптармен жұмыс істеу шығындары
- Делдалдарға тек полисті жүргізу қызметтері үшін төленуі тиіс тұрақты комиссияларды қоса алғанда, полистерді жүргізу және қызмет көрсету шығындары (аквизициялық ақша ағындары болып табылатын мерзімді комиссиялар болашақ ақша ағындарын бағалау кезінде ескеріледі)
- Сақтандыру шартын орындауға тікелей байланысты тұрақты және ауыспалы үстеме шығыстарды (мысалы, бухгалтерлік есеп, персоналды басқару, ақпараттық-технологиялық қамтамасыз ету және қолдау, ғимараттардың амортизациясы, жалдау ақысы, техникалық қызмет көрсету және коммуналдық қызметтер шығындары сияқты) бөлу
- Шарт талаптарына сәйкес полис ұстаушыға төленуге жататын ретінде ерекше түрде көрсетілген өзге де шығыстар.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Дисконттау мөлшерлемелері

Ақшаның уақытша құны мен қаржылық тәуекел күтілетін ақша ағындарынан бөлек бағаланады, бұл ретте қаржылық тәуекелдердегі өзгерістер, Топ пайда немесе шығын құрамындағы ақшаның уақытша құнын бөлек көрсетуді көздейтін есеп саясатын таңдаған жағдайларды қоспағанда, әрбір есепті кезеңнің соңындағы пайда немесе шығын құрамында танылады. Топ сақтандыру шарттарының өтімділік сипаттамаларын және бақыланатын ағымдағы нарықтық бағаларға сәйкес келетін ақша ағындарының сипаттамаларын көрсететін дисконттау мөлшерлемелерін қолдана отырып, ақшаның уақытша құнын бағалайды. Олар мұндай бақыланатын нарықтық бағаларға әсер ететін факторлардың әсерін жоққа шығарады, бірақ сақтандыру шарттары бойынша болашақ ақша ағындарына әсер етпейді (мысалы, кредиттік тәуекел).

Әр түрлі өнімдерге дисконттау мөлшерлемелерін анықтау кезінде «төменнен жоғары» және «жоғарыдан төмен» тәсілдерінің үйлесімі қолданылды. «Төменнен жоғары» тәсілі шетел валютасында көрсетілген ақша ағындары үшін қолданылады. «Жоғарыдан төмен» тәсілі теңгемен көрсетілген ақша ағындары үшін пайдаланылады. Есепті күнге айқындалған дисконттау мөлшерлемелері 13-ескертуде ашылған.

Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету

Топ қаржылық тәуекелді қоспағанда, сақтандыру шарттары бойынша ақша ағындарының пайда болу сомасы мен мерзімдеріне қатысты белгісіздікті қабылдағаны үшін талап ететін өтемақыны қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету ретінде бөлек бағалайды.

Тәуекелді түзету коэффициентін есептеу кезінде мынадай актуарлық жорамалдардың сақтандыру тәуекелі деңгейіне әсері ескеріледі:

- Жынысы мен жасы бойынша өлім ықтималдығы;
- Әкімшілік шығыстардың көлемі;
- Әрекетті тоқтату ықтималдығы (егер бар болса);
- Ұзарту ықтималдығы.

Есептеу тәуекелді бағалау (VaR) әдісін қолдану арқылы жүзеге асырылады. Осы тәсілге сәйкес Топ тәуекелдердің таралуын қайталау үшін әр түрлі сценарийлер бойынша болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнын есептейді (әр сценарий қаржылық емес тәуекелдерден туындайтын белгісіздікті білдіреді). Қаржылық емес тәуекелге түзету белгілі бір сенімділік деңгейіндегі тәуекелдің құндық өлшемі мен орташа мән – оның ең жақсы бағасы арасындағы айырмашылыққа тең қабылданады. 75%-ға тең сенімділік қабылданады.

Шартта көзделген қызметтер үшін маржа

Шартта көзделген қызметтер үшін маржа - бұл сақтандыру шарттары тобы бойынша активтің немесе міндеттеменің құрамдас бөлігі, ол болашақта сақтандыру шарты бойынша қызметтер көрсетілуіне қарай Топ танитын табылмаған пайданы білдіреді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бастапқы тану кезінде Топ шартта көзделген қызметтер үшін маржаны (ауыртпалықты шарттарды қоспағанда):

- *шарттарды орындау бойынша күтілетін ақша ағындарының салдарынан;*
- *осы топтың аквизициялық ақша ағындарына қатысты активті тануды тоқтату салдарынан*
- *шарттардың осы тобына байланысты ақша ағындарына қатысты бұрын танылған кез келген басқа активтің немесе міндеттеменің салдарынан;*
- *көрсетілген күнге осы топтың шарттары бойынша туындаған ақша ағындарының салдарынан кірістердің немесе шығыстардың туындауына әкеп соқпайтын сомада бағалайды.*

Егер шарттар тобы ауыртпалықты болып табылса, Топ бастапқы тану кезінде шығынды тануға тиіс, нәтижесінде осы топ бойынша міндеттеменің баланстық құны осы шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының шамасына тең болады, ал шарттардың осы тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржа нөлге тең болады. Шығын компоненті сақтандыру шарттары тобының бастапқы танылуы кезінде кез келген шығынға қатысты танылады, 13-ескертуді қараңыз.

Бастапқы тану кезінде Топ топтың қамту бірліктерін анықтайды. Содан кейін Топ есепті кезеңде ұсынылған қамту бірліктері негізінде шартта көзделген топ қызметтері үшін маржаны бөледі.

Аквизициялық ақша ағындары

Топ, егер олар топтағы жеке шарттарға, не топтың өзіне, не осы топқа кіретін сақтандыру шарттарының портфеліне тікелей қатысты болса, сақтандыру шарттарының тобын бағалауға аквизициялық ақша ағындарын қамтиды.

Топ портфель деңгейінде тікелей топқа жатпайтын, бірақ портфельге тікелей қатысты ақша ағындарын бағалайды. Содан кейін Топ оларды жүйелі және ұтымды негізде жаңадан жасалған және жаңартылған шарттар тобына бөледі.

Топ портфельді немесе сату және андеррайтинг шығындары сияқты сақтандыру шарттары тобын қамтамасыз ету шығындарына қатысты активті таниды, егер бұл шығындар осы шығындар жататын сақтандыру шарттары тобы танылғанға дейін жұмсалса. Топ мұндай активті аквизициялық ақша ағындары бөлінетін сақтандыру шарттарының әрбір қазіргі немесе болашақ тобы бойынша таниды. Топ аквизициялық ақша ағындарына қатысты активтің тиісті бөлігін тануды тоқтатады және оны осы топты бастапқы тану кезінде шарттардың тиісті тобы бойынша міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындарын бағалауға қосады. Егер есепті кезеңнің соңында топқа енгізу болжанатын сақтандыру шарттарының кейбірі ғана танылса, Топ танылуы тоқтатылатын және топтың міндеттемелерін орындау бойынша ақша ағындарына енгізілетін активтің тиісті бөлігін айқындайды. Тиісті бөлік топ құрамындағы шарттарды тану уақытын ескеретін бөлудің жүйелі және ұтымды әдісі негізінде айқындалады.

Әрбір есепті күнге Топ активтің құнсыздану белгілерінің болуына аквизициялық ақша ағындарына қатысты активтің баланстық құнын талдайды. Егер мұндай белгілер болса, Топ активтің баланстық құнын активтің баланстық құны шарттардың тиісті болашақ топтары бойынша күтілетін таза ақша ағынынан аспайтындай етіп түзетеді. Құнсызданудан болған шығын пайда немесе шығын құрамында танылады. Егер құнсызданудан болған шығын кейіннен қалпына келтірілсе, активтің баланстық құны құнсыздануды тудырған жағдайлар өмір сүруін тоқтатқан не жақсарту жағына қарай өзгерген дәрежеде ұлғаяды, ал құнсызданудан болған шығынды қалпына келтірудің жинақталған сомасы өткен жылдары осы актив бойынша танылған құнсызданудан болған шығындан аспайды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Н.2 Жалпы модель шеңберіндегі кейінгі бағалау

Болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарын бағалау кезінде Топ бұрыннан туындаған талаптармен байланысты және болашақ кезеңдердің қызметтерімен байланысты ақша ағындары арасындағы айырмашылықты анықтайды.

Әрбір есепті кезең аяқталған күні сақтандыру шарттары тобының баланстық сомасы осы күнге қамтудың қалған бөлігі бойынша міндеттеменің ағымдағы бағасын және туындаған талаптар бойынша міндеттеменің ағымдағы бағасын көрсетуге тиіс.

Қамтудың қалған бөлігі бойынша міндеттеме Топтың әлі болмаған сақтандыру жағдайларына қатысты қолданыстағы сақтандыру шарттары шеңберінде негізделген талаптарды төлеу, әлі ұсынылмаған сақтандыру шарты бойынша қызметтермен байланысты сомаларды төлеу (яғни болашақта сақтандыру шарты бойынша қызметтерді ұсынудан байланысты міндеттер) міндеттемелерін, сондай-ақ инвестициялық компоненттерді және болашақта сақтандыру шарты бойынша қызмет көрсетумен байланысты емес және туындаған талаптар бойынша міндеттеме құрамына енгізілмеген басқа сомаларды білдіреді. Қамтудың қалған бөлігі бойынша міндеттеме (а) болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарын, (б) шартта көзделген қызметтер үшін әлі алынбаған маржаны және (в) сақтандыру шарты бойынша көрсетілген қызметтер үшін кез келген төленбеген сыйлықақыларды қамтиды.

Туындаған талаптар бойынша міндеттеме Топтың бұрын болған, бірақ әлі мәлімделмеген жағдайларды қоса алғанда, орын алған сақтандыру жағдайларына қатысты негізделген талаптарды төлеу жөніндегі міндеттемелерін және сақтандыру бойынша келтірілген өзге де шығыстарды қамтиды. Талап сондай-ақ Топтың шарт бойынша полис ұстаушыға төлеуге міндетті сомаларды төлеу міндеттемелерін қамтиды. Оларға шартты тану тоқтатылған кезде инвестициялық компоненттерді төлеу жатады. Туындаған талаптар бойынша міндеттемені бағалау осы топқа есепті күнге жатқызылған осы және өткен кезеңдердің қызметтеріне қатысты ақша ағындарын қамтиды.

Шарттарды орындау бойынша ақша ағындарындағы өзгерістер

Әрбір есепті кезеңнің соңында Топ болашақ ақша ағындарының сомаларын, мерзімдерін және белгісіздіктерін, сондай-ақ дисконттау мөлшерлемелерін және басқа да қаржылық айнымалыларды ағымдағы бағалауды көрсету үшін пайда болған талаптар бойынша міндеттемелерге және қамтудың қалған бөлігі бойынша міндеттемелерге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындары туралы ақпаратты жаңартуы керек.

Таңдалған есеп саясатына сәйкес Топ қаржылық емес жорамалдардың өзгерістерін, дисконттау мөлшерлемелеріндегі өзгерістерді және қаржылық жорамалдарды ескере отырып, есепті кезеңнің соңында шарттарды орындау бойынша ақша ағындарындағы өзгерістерді есептейді. Алдымен Топ міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындары бойынша дисконттау мөлшерлемелері мен қаржылық болжамдардағы өзгерістерді есептейді (кезеңнің басында күтілгендей), содан кейін қаржылық емес болжамдардағы өзгерістерден осы ақша ағындарындағы өзгерістерді есептейді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Тәжірибеге негізделген түзету:

- Кезеңнің басында күтілетін ақша ағындарын бағалауды және кезең үшін алынған сыйлықақылар бойынша нақты ақша ағындарын (сондай-ақ сақтандыру полистерін сатып алудан түскен ақша ағындары сияқты кез келген байланысты ақша ағындарын); немесе
- Кезеңнің басында күтілетін ақша ағынын бағалауды және кезеңдегі сақтандыру қызметтеріне жұмсалған шығыстардың нақты сомаларын (сақтандыру полистерін сатып алуға арналған шығыстарды қоспағанда) білдіреді.

Ағымдағы немесе өткен кезеңдегі қызметтерге қатысты тәжірибеге негізделген түзетулер пайда немесе шығын құрамында танылады. Орын алған сақтандыру жағдайларына (орын алған, бірақ талаптары әлі мәлімделмеген жағдайларды қоса алғанда) және тәжірибеге негізделген түзетулерді сақтандыру бойынша келтірілген өзге де шығыстарға қатысты әрқашан ағымдағы немесе өткен кезеңнің қызметтеріне жатады. Олар сақтандыру шығындарының бөлігі ретінде пайда немесе шығын құрамына кіреді.

Болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты тәжірибе негізінде түзетулер шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзету жолымен жабудың қалған бөлігі бойынша міндеттемеге енгізіледі. Шартта көзделген қызметтер үшін маржаны босату шарттың көрсетілген базалық баптардың нәтижелеріне жанама немесе тікелей қатысуына байланысты болады.

Әрбір есепті кезеңнің соңында Топ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге қатысты жорамалдардағы өзгерістерді ескере отырып, оларды түзете отырып, өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарын қайта бағалауды жүргізеді.

Шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзету

Тікелей қатысу шартынсыз сақтандыру шарттарына қатысты сақтандыру шарттарының тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржа болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарындағы өзгерістерге байланысты түзетілуге тиіс. Мұндай өзгерістерге мыналар жатады:

- Топтағы шарттарды бастапқы тану кезінде қолданылған дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып есептелетін, болашақ кезеңдердің қызметтеріне, сондай-ақ аквизициялық ақша ағындары және сыйлықақы салықтары сияқты соған байланысты ақша ағындарына қатысты кезең ішінде алынған сыйлықақыларға байланысты туындайтын тәжірибеге негізделген түзетулер
- Топтағы шарттарды бастапқы тану кезінде қолданылған дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып есептелетін қаржылық емес айнымалылармен байланысты өтеудің қалған бөлігінің міндеттемесі бойынша болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнының есептік бағалауларындағы өзгерістер. Барлық қаржылық айнымалылар бастапқы тану кезінде тіркеледі.
- болашақ кезеңдердің қызметтеріне жататын қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетулерінің өзгеруі. Топ (i) қаржылық емес тәуекелге байланысты өзгерістерді және (ii) ақша құнының және ақша құнының өзгерістерінің әсерін бөлу мақсатында қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетудің өзгеру шамасын дезагрегацияламайды;
- осы кезеңде төленуі күтілетін инвестициялық құрамдас бөлік пен осы кезеңде төленуге жататын нақты инвестициялық құрамдас бөлік арасындағы айырмашылық. Осы кезеңде төленуге тиіс деп күтілетін инвестициялық құрамдас бөліктің сомасы ол төлеуге жататын сәтке дейін қолданыста болған дисконттау мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Келесі түзетулер болашақ кезеңдердің қызметтеріне жатпайды және шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзетпейді:

- ақша құнының және ақша құнының өзгеруінің әсері, сондай-ақ қаржылық тәуекелдің және қаржылық тәуекелдің өзгеруінің әсері;
- туындаған талаптар бойынша міндеттемеге енгізілген шарттарды орындау бойынша ақша ағындарын есептік бағалаудағы өзгерістер;
- сақтандыру қызметтері бойынша шығыстарға қатысты тәжірибеге негізделген түзетулер (аквизициялық ақша ағындарын қоспағанда).

Болашақ сақтандыру өтемімен байланысты ақша ағындарының кез келген кейінгі ұлғаюы пайда немесе шығын ретінде пайда болған кезде танылады, сақтандыру шарттары тобының шығынды құрамдас бөлігін ұлғайтады. Болашақ сақтандыру өтемімен байланысты ақша ағындарының кез келген кейінгі төмендеуі топтың шығынды құрамдас бөлігі пайда немесе шығын арқылы толық қайтарылғанға дейін шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзетпейді.

Тікелей қатысу талаптарынсыз сақтандыру шарттары үшін есепті кезеңнің соңындағы шарттар тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржаның баланстық құны:

- топқа қосылған жаңа шарттардың әсерін;
- шартта көзделген қызметтер үшін маржаның баланстық құнына есептелген, бастапқы тану кезінде айқындалған дисконттау мөлшерлерін қолдана отырып есептелген пайыздарды;
- болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарындағы өзгерістерді:
 - шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының шамасын ұлғайту шартта көзделген қызметтер үшін маржаның баланстық құнынан асып түседі, бұл шығынның туындауына әкеп соғады; немесе
 - шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының шамасын азайту өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеме құрамындағы шығын компонентіне жатады;
- шартта көзделген қызметтер үшін маржаға бағамдық айырмашылықтардың әсерін; және
- ағымдағы және қалған қамту кезеңдеріне есепті кезеңде сақтандыру шарты бойынша қызметтер көрсету салдарынан сақтандыру бойынша түсім ретінде танылған, есепті кезеңнің соңында қалатын шартта көзделген қызметтер үшін маржаны бөлу (бөлуді жүзеге асырғанға дейін) жолымен айқындалатын соманы есепке ала отырып түзетілген баланстық құнға тең.

Шартта көзделген қызметтер үшін маржаны пайда немесе шығын құрамында тану

Шартта көзделген қызметтер үшін маржаның бір бөлігі сақтандыру шарты бойынша көрсетілетін қызметтерді көрсететін шамада әрбір есепті кезеңде пайда немесе шығын құрамында танылады. Бұл мән мыналар арқылы анықталады:

- осы топтағы өтеу бірліктерін сәйкестендіру. Топтағы өтеу бірліктерінің саны осы топқа енгізілген шарттар бойынша ұсынылған сақтандыру шарты бойынша көрсетілетін қызметтердің көлемін білдіреді, ол әрбір шарт бойынша шарт бойынша ұсынылатын пайданың шамасын және күтілетін өтеу кезеңін талдау негізінде айқындалады;
- шартта көзделген қызметтер үшін маржаны кезеңнің соңына (оның кезеңінде көрсетілген сақтандыру шарты бойынша қызметтерді көрсету үшін пайда немесе шығын құрамындағы қандай да бір сомасы танылғанға дейін) ағымдағы кезеңде берілген және болашақта ұсынуға күтілетін өтеудің әрбір бірлігіне тең үлестермен бөлу;
- пайда немесе шығын құрамындағы осы кезеңде берілген өтеу бірліктеріне бөлінген шаманы тану.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Өтеу бірліктерінің саны сақтандыру шарттары бойынша қызметтер көрсетілуіне, қолданылу мерзімінің аяқталуына, шарттардың қолданылуын тоқтатуға немесе одан бас тартуға, сондай-ақ топқа жаңа шарттар қосылуына қарай өзгереді. Өтеу бірліктерінің жалпы саны Топтың шарттар бойынша міндеттемелерінің күтілетін қолданылу мерзіміне байланысты. Олар сақтанушылардың мінез-құлқының әсеріне және болашақ сақтандыру жағдайларына қатысты белгісіздікке байланысты шарттың заңды қолданылу мерзімінен өзгеше болуы мүмкін. Өтеу бірліктерінің санын анықтай отырып, Топ сақтандыру жағдайларының басталу ықтималдығын және сақтанушылардың мінез-құлқын топта күтілетін өтеу кезеңіне әсер ететін дәрежеде бағалау кезінде пайымдауларды, әртүрлі кезеңдерде ұсынылатын қызметтердің әртүрлі деңгейлерін (мысалы, сақтанушы опционды орындайды және бұрын кепілдендірілген бағамен қосымша өтеуді қосады) және шарт бойынша ұсынылатын «төлемдер санын» пайдаланады.

Ақша ағындары базалық баптарға тәуелді емес шарттар

Өтеу бірліктерінің санын анықтау кезінде Топ келесі әдістерді қолданады:

Өмірді мерзімді сақтандыру полистері (сақтандыру сомасы тең немесе азаятын) және тіркелген аннуитеті бар полистер үшін күтілетін өтеу кезеңіне және әр кезеңдегі шарт бойынша максималды өтеуге негізделген әдіс қолданылады. Бұл әдіс орынды, өйткені әр кезеңдегі шарт бойынша өтеудің өзгергіштігі және сәйкесінше әр кезеңдегі көрсетілген қызмет сомасының өзгергіштігі бар.

Өтеудің әрбір бірлігі үшін бөлінген, шартта көзделген қызметтер үшін маржа сомасы уақыт өте келе шартта көзделген қызметтер үшін маржа сомасының өзгеруіне қарай өзгереді. Шартта көзделген қызметтер үшін маржа сомасын өтеу бірліктері бойынша бөлу шартта көзделген қызметтер үшін маржаның барлық басқа өзгерістері (пайыздардың ұлғаюы және болашақта өтеуге байланысты болжамдардағы өзгерістердің әсері) көрсетілгеннен кейін, бірақ оның қандай да бір сомасы пайда немесе шығын құрамында танылғанға дейін кезеңнің соңында жүзеге асырылады. Шартта көзделген қызметтер үшін кезең соңындағы маржа сомасы ағымдағы кезеңде ұсынылған және болашақта ұсынуға күтілетін өтеудің әрбір бірлігіне тең үлестермен бөлінеді.

Н.3 Сыйлықақыны бөлу тәсілін қолдана отырып бағаланатын сақтандыру шарттары

Егер топ құрамындағы әрбір шарт бойынша өтеу кезеңі бір жыл немесе одан аз болса, Топ автокөлікті сақтандыру және мүлікті сақтандыру шарттарын бағалау үшін сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолданады. Топ, егер РАА моделі қолданылса, топтағы әрбір шартты өтеу мерзімі бір жылдан асатын автокөлік және мүлікті сақтандыру шарттарын бағалау үшін РАА моделін қолданады.

Бастапқы тану кезінде Топ өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді ақшалай нысанда алынған сыйлықақылар сомасы бойынша бағалайды. Сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл қолданылатын барлық шығарылған сақтандыру шарттарының өтеу мерзімі бір жыл немесе одан аз болғандықтан, Топ шарттың қолданылу кезеңі ішінде барлық аквизициялық ақша ағындарының амортизациялық саясатын қолданады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Есепті кезеңде көрсетілген, бірақ есепті кезеңнің соңында әлі алынбаған сақтандыру шарттары бойынша қызметтер үшін Топқа тиесілі сыйлықақылар өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің құрамына енгізіледі. Әрбір келесі есепті кезеңнің соңындағы өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің баланстық құны осы кезеңде алынған сыйлықақыларға түзетілген есепті кезеңнің басындағы баланстық құнды және осы кезеңде көрсетілген сақтандыру шарты бойынша қызметтер үшін сақтандыру бойынша түсім ретінде танылған соманы білдіреді.

Топ өтеу мерзімі бір жыл немесе одан аз автокөлік пен мүлікті сақтандыру шарттарында елеулі қаржылық құрамдас бөлік жоқ екенін анықтады. Топ осындай сақтандыру шарттары бойынша ақшаның уақытша құнын және қаржылық тәуекелді көрсету үшін өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді дисконттамайды.

Сондай-ақ, Топ мүлікті және автокөлікті қайта сақтандырудың ұсталатын квоталық-үлестік шарттарына сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолданады. Мұндай қайта сақтандыру шарттарын өтеу кезеңі 15 ай немесе одан аз мерзімді құрайды. Өтеу мерзімі бір жылдан асатындықтан, Топ бастапқы тану кезінде сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл Жалпы модельге қанағаттанарлықтай жақындау болып табылатындығын бағалайды.

Өтеу кезеңі бір жылдан асатын автокөлік пен мүлікті қайта сақтандыру шарттарына қатысты Топ қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігінің болуын айқындау үшін пайымдауды қолданады. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі бар қайта сақтандыру шарттарының топтары үшін Топ бастапқы тану кезінде айқындалған дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып, ақшаның уақытша құнын көрсету үшін жабудың қалған бөлігі бойынша міндеттемені түзетеді.

Шығарылған автокөлік пен тұрғын үйді сақтандыру шарттары үшін, сондай-ақ ұсталатын қайта сақтандыру шарттары үшін өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеменің баланстық құны мына төмендегілерді қоспағанда, Жалпы модельді пайдалана отырып бағаланады:

- Топ пайда болған күннен бастап бір жыл немесе одан аз уақыт ішінде төленеді деп күткен талаптар үшін Топ ақшаның уақытша құнын және қаржылық тәуекелдердің әсерін ескере отырып, болашақ ақша ағындарын түзетпейді
- реттелуі бір жылдан астам уақыт ішінде күтілетін талаптар үшін баланстық құн туындаған талап бастапқы танылған кезде дисконттау мөлшерлемесін қолдана отырып дисконтталады.

Егер Топ сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолданса, кезең ішіндегі сақтандыру кірісі инвестициялық құрамдас бөлікті алып тастайтын сыйлықақылардың күтілетін түсімдерінің сомасын білдіреді. Топ уақыттың өтуіне қарай сыйлықақылардың күтілетін түсімдерін бөлуі керек. Топ бөлу негізін анықтауда пайымдауды қолданады.

Егер фактілер мен жағдайлар шарттар тобының ауыртпалыққа айналғанын көрсетсе, Топ ауыртпалық сынағын өткізеді. Егер шартты орындауға байланысты ақша ағындарының сомасы өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеменің баланстық құнынан асып кетсе, Топ пайда немесе шығын құрамындағы шығын ретінде айырмашылықты таниды және өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемені тиісті сомаға ұлғайтады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Н.4 Ауыртпалықты шарттар

Егер осы шартқа жатқызылған шарттар міндеттемелерін орындау бойынша ақша ағындары, бұрын танылған аквизициялық ақша ағындары және бастапқы тану күніне осы шарт бойынша туындайтын ақша ағындары өз жиынтығында қаражаттың таза кетуін білдірсе, Топ сақтандыру шартын бастапқы тану күніне ауыртпалықты деп санайды.

Бастапқы тану кезінде ауыртпалықты бағалау қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетуді қоса алғанда, болашақ күтілетін ақша ағындарын ең жақсы бағалауды ескере отырып, жекелеген шарттар деңгейінде жүргізіледі. Бастапқы тану кезінде тиімсіз болуы мүмкін шарттар топтарға біріктіріледі және мұндай топтар жеке бағаланады және ұсынылады. Шарттар бір топқа жатқызылғаннан кейін, оларға елеулі өзгерістер енгізілген жағдайларды қоспағанда, олар екінші топқа қайта жатқызылуға жатпайды.

Бастапқы тану кезінде ауыртпалықты шарттардың осы тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржа нөлге тең болады, ал топты бағалау тек шартты орындау бойынша ақша ағындарынан тұрады. Ауыртпалықты деп танылған шарттар тобынан күтілетін қаражаттың таза кетуі топтың «шығын компоненті» ретінде қарастырылады. Ол бастапқыда шарттар тобы алғаш рет ауыртпалықты шарттар ретінде қарастырылған кезде есептеледі және сол күні пайда немесе шығын ретінде танылады. Шарттар тобының шығын компонентінің сомасы ұсыну және кейінгі бағалау мақсаттары үшін бақыланады.

Топ ауыртпалықты сақтандыру шарттары тобы бойынша шығынды мойындағаннан кейін, ол шығын компоненті мен шығын компонентін қоспағанда, өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеме арасында жүйелі негізде өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемеге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының кейінгі өзгерістерін бөлуге тиіс.

Тікелей қатысу шарттары жоқ ауыртпалықты шарттар топтары үшін Топ белгіленген дисконттау мөлшерлемелерін пайдаланады. Олар болашақ кезеңдердің қызметтерімен байланысты болашақ ақша ағындарын бағалаудағы өзгерістерді (шығын компонентіндегі өзгерістер де, шығын компонентін қалпына келтіру де) есептеу үшін бастапқы тану кезінде анықталады.

Барлық шығарылған шарттарға қатысты, сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолдана отырып ескерілетіндерден басқа, өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемеге қатысты шарттарды орындау бойынша бөлінуге тиіс ақша ағындарының кейінгі өзгерістері мыналар болып табылады:

- сақтандыру шарттары бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар;
- тәуекелді босату салдарынан пайда немесе шығын құрамында танылған қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетулердің өзгеруі;
- сақтандыру қызметтері бойынша жұмсалған шығыстардың салдарынан өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеме азайтылған сомадағы талаптар мен шығыстар бойынша болашақ ақша ағындарының келтірілген құнын бағалау.

Топ шығын компонентінің өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер құрамындағы ақша ағындарының жалпы сомасына пайыздық қатынасы негізінде сақтандыру қызметтеріне жұмсалған шығыстарды жүйелі бөлуді айқындайды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Болашақ кезеңдердің қызметтерімен байланысты осы топқа жатқызылған шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының төмендеуі (болашақ ақша ағындарын бағалаудың өзгеруіне және қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетуге байланысты) алдымен шығын компонентіне ғана жатады. Бұл компонент нөлге тең болған кезде, болашақ кезеңдердің қызметтерімен байланысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының төмендеуі сақтандыру шарттары тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржа белгілеуге әкеледі.

Ауыртпалықты шарттар топтары үшін түсім кезеңнің басында күтілетін сақтандыру қызметтерінің шығыстарының сомасы ретінде есептеледі, олар түсімнің бөлігі болып табылады және тек қана мыналарды көрсетеді:

- осы кезеңде тәуекелдің күтілетін босатылуына байланысты қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетудің өзгеруі (шығын компонентіне жүйелі түрде бөлінетін соманы қоспағанда)
- осы кезеңде күтілетін талаптарға байланысты болашақ ақша ағындарының келтірілген құнын бағалау (шығын компонентіне жүйелі түрде жатқызылатын соманы қоспағанда)
- аквизициялық ақша ағындарын қалпына келтіруге қатысты сыйлықақылардың бір бөлігін өтеу бірліктеріне негізделген бөлу.

Осы сомалардың барлығы шығын компонентін есепке алмай, өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің төмендеуі ретінде есепке алынады.

Топ сақтандыру қызметтері бойынша шығыстарда:

- шығын компонентін белгілейтін немесе одан әрі арттыратын болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты бағалаулардағы өзгерістер нәтижесінде туындайтын міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындарының өзгерістері
- болашақ кезеңдердің қызметтеріне қатысты және шығын компонентін ол нөлге тең болғанға дейін азайтатын міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындарын кейіннен азайту
- қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетулердің өзгерістерін де, сақтандыру қызметтері бойынша жұмсалған шығыстарды да шығын компонентіне жүйелі жатқызу нәтижесінде туындайтын шығын компонентіне қатысты сомаларды таниды.

I. Тануды өзгерту және тоқтату

Егер шарттың төмендегі талаптарының кем дегенде біреуі орындалса ғана Топ бастапқы шартты тануды тоқтатып, өзгертілген шартты жаңа шарт ретінде тануы керек.

- Егер өзгертілген шарттар оның қолданысы басталған сәтте шартқа енгізілсе және Топ осындай өзгертілген шарт деген қорытындыға келсе:
 - ХҚЕС (IFRS) 17 қолдану аясынан шығарылса;
 - Топ негізгі сақтандыру шартынан басқа құрамдас бөліктерді бөліп алса, нәтижесінде басқа сақтандыру шарты танылса;
 - өзгертілген шарттың шеңбері айтарлықтай өзгеше болса;
 - шарттардың басқа тобының құрамына енгізілсе;
- Бастапқы шартқа Топ сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсілді қолданды, бірақ модификация шарттың осы тәсілді қолдану критерийлеріне сәйкес келмейтіндігіне әкеледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Егер шартты өзгерту талаптардың біріне сәйкес келсе, Топ бастапқы тану кезінде қолданылатын барлық бағалауларды орындауы, бастапқы шартты тануды тоқтатуы және жаңа өзгертілген шартты бірінші рет жасалғандай мойындауы керек.

Егер шартты өзгерту талаптардың ешқайсысын қанағаттандырмаса, Топ шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының есептік бағалауларындағы өзгерістер ретінде модификациядан туындаған ақша ағындарының өзгеруін ескеруі керек.

Жалпы модельді қолдана отырып ескерілетін сақтандыру шарттары үшін міндеттемелерді орындау бойынша ақша ағындарының бағаларын өзгерту шартта көзделген қызметтер үшін маржа шамасын кезең соңына (ағымдағы кезеңде бөлінгенге дейін) қайта қарауға әкеп соғады. Шартта көзделген қызметтер үшін кезеңнің соңында қайта қаралған маржаның бір бөлігі, сондай-ақ кезеңнің басынан бастап қолданылатын, бірақ кезең ішіндегі модификацияға байланысты өтеу бірліктерінің өзгеруін көрсететін шартта көзделген қызметтер үшін маржаның қайта қаралған сомасы ағымдағы кезеңге жатады. Бұл бөлік кезеңнің соңында анықталған өтеу бірліктерінің жаңартылған сомалары арқылы есептеледі және қайта қаралған өтеудің ағымдағы кезеңнің бір бөлігінде ғана болғанын көрсету үшін өлшенеді.

Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолдана отырып ескерілетін сақтандыру шарттары үшін Топ сақтандыру бойынша түсімді шартқа өзгерістер енгізілген сәттен бастап перспективті түрде түзетеді.

Топ сақтандыру шартын тануды тек мына жағдайда ғана тоқтатуы керек:

- ол өтелген жағдайда, яғни сақтандыру шартында көзделген міндет мерзімі өткеннен кейін тоқтатылған, орындалған немесе жойылған кезде;
- ол өзгертілген және тануды тоқтату үшін кез келген талаптар орындалған жағдайда.

Топ келесі талаптарды қолдана отырып, шарттар тобына кіретін сақтандыру шартын тануды тоқтатады:

- осы топқа жатқызылған шарттарды орындау бойынша ақша ағындары болашақ ақша ағындарының дисконтталған құнын және топта танылуы тоқтатылған құқықтар мен міндеттерге байланысты қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетуді болдырмау үшін түзетіледі;
- шарттардың осы тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржа шығын компонентінің ұлғаюына немесе қалпына келтірілуіне әкеп соқтыратын жағдайларды қоспағанда, шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының өзгерістерін ескере отырып түзетіледі;
- сақтандыру шарты бойынша күтілетін қалған қызметтер бойынша өтеу бірліктерінің саны топтағы өтеу бірліктерін тануды тоқтатуды көрсету үшін түзетіледі. Кезең ішінде пайда немесе шығын құрамында танылған шартта көзделген қызметтер үшін маржа мөлшері жабын бірліктерінің түзетілген саны негізінде айқындалады.

Егер Топ сақтандыру шартын үшінші тарапқа берсе және бұл тануды тоқтатуға әкеп соқтырса, Топ шартты тануды тоқтатуға байланысты сақтандыру шарттары тобының баланстық құнының өзгеруі мен үшінші тарапқа төленген сыйлықақы арасындағы айырмаға тану тоқтатылған шарт тиесілі шарттар тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзетуі тиіс.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Егер Топ сақтандыру шартының өзгеруіне байланысты оны тануды тоқтатса, онда ол бастапқы сақтандыру шартын тануды тоқтатып, жаңа шартты тануы тиіс. Топ тануы тоқтатылған шарт тиесілі шарттар тобы бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржаны – шартты тануды тоқтатуға байланысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарын түзету нәтижесінде сақтандыру шарттары тобының баланстық құнының өзгеруі мен Топ шарт өзгертілген күні өзгерту үшін алынатын қосымша сыйлықақыларды шегергенде, жаңа шартқа ұқсас талаптармен шарт жасап, төлеуді талап ететін сыйлықақы арасындағы айырмашылыққа түзетуге тиіс.

J. Ұсыну

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте Топ активтерді білдіретін және міндеттемелерді білдіретін шығарылған сақтандыру шарттарының портфельдері бойынша, сондай-ақ активтерді білдіретін және міндеттемелерді білдіретін ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының портфельдері бойынша баланстық құнды бөлек ұсынды.

Топ сақтандыру бойынша кірістер мен шығыстарға Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылған сомаларды бөлшектейді. Топ өз еркімен «Таза қаржылық кірістер немесе сақтандыру шығындары» жолын сақтандыру кірістеріне енгізді.

Топ сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесіне қатысты сомаға және сақтандыру бойынша қаржылық кірістерге немесе шығыстарға қатысты сомаға қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетудің өзгеру шамасын бөлшектеуге міндетті емес. Ол сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесінің бір бөлігі ретінде қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетудің өзгеруінің барлық шамасын ескеруі тиіс.

J.1 Сақтандырудан түсетін түсім

Топ шығарылған сақтандыру шарттары тобы бойынша қызмет көрсететіндіктен, ол өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттемесін азайтады және сақтандырудан түсетін түсімді таниды, бұл Топ осы қызметтерге айырбастау үшін алатын сыйақы сомасы бойынша бағаланады.

Жалпы модельге сәйкес бағаланатын сақтандыру шарттарының топтары үшін сақтандырудан түсетін түсім өтеудің қалған бөлігі бойынша міндеттеменің өзгеруінің жалпы шамасы ретінде анықталуы мүмкін. Мұндай өзгерістерге мыналар жатады:

- Мыналарды қоспағанда, кезеңнің басында күтілетін сомалар бойынша өлшенген кезеңдегі сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар:
 - шығын компонентіне жатқызылған сомалар
 - инвестициялық құрамдас бөліктердің төлемдері
 - сақтандыру шарттары бойынша аквизициялық шығыстар
 - қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетуге байланысты сомалар
- Қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетуді өзгерту, мыналарды алып тастағанда:
 - шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзететін өзгерістер, өйткені олар болашақ кезеңдердің қызметтеріне жатады;
 - шығын компонентіне жатқызылған сомалар;
- Шартта көзделген қызметтер үшін пайда немесе шығын құрамында танылған маржа сомасы.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топ осындай ақша ағындарын қалпына келтіруге арналған сыйлықақылардың бір бөлігін уақыттың өтуіне қарай жүйелі түрде әрбір есепті кезеңге жатқызу арқылы аквизициялық ақша ағындарымен байланысты сақтандырудан түсетін түсімді айқындауға тиіс.

Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсілді қолдану кезінде Топ қызмет көрсетудің әрбір кезеңіне сыйлықақылардың күтілетін түсімдерін, соның ішінде сыйлықақылардың түсуіне қатысты тәжірибе негізінде түзетулерді бөле отырып, уақыттың өтуіне қарай сақтандырудан түсетін түсімді таниды.

J.2 Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар

Шығарылған сақтандыру шарттары тобы бойынша туындайтын сақтандыру қызметтері бойынша шығыстарға мыналар жатады:

- Инвестициялық құрамдас бөлік бойынша төлемдерді қоспағанда, кезең ішінде туындаған талаптар мен шығыстарға байланысты туындаған талаптар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер
- Алдыңғы кезеңдерде (өткен кезеңдердің қызметтерімен байланысты) туындаған талаптар мен шығыстарға байланысты өтеудің қалған бөлігіндегі өзгерістер
- Есепті кезеңде сақтандыру қызметтері бойынша өзге шығыстар
- Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар құрамында да, сақтандыру шарттары бойынша түсімдер құрамында да бірдей сомада танылатын аквизициялық ақша ағындарының амортизациясы
- Бастапқыда кезең ішінде танылған ауыртпалықты шарттар топтарының шығын компоненті
- Шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзетпейтін болашақ кезеңдердің қызметтеріне байланысты өтеудің қалған бөлігіндегі өзгерістер, өйткені олар ауыртпалықты шарттар топтары бойынша шығын компоненттеріндегі өзгерістер болып табылады.

Сегменттік есептілік

Сегмент өнімдер немесе қызмет ұсынумен (операциялық сегмент) немесе тәуекелге ұрынуы мүмкін және басқа сегменттердің тәуекелдері мен пайдаларынан ерекшеленетін пайда әкелетін және тәуекелдерге ұшырау қаупі бар белгілі бір экономикалық орта шеңберінде (географиялық сегмент) өнімдер мен қызмет ұсынумен айналысатын Топтың ерекше бір компоненті болып табылады.

Қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері

Топ ұсынатын қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері, егер дебитор борыштық құрал түрлендірілген немесе алғашқы талаптарына сәйкес өз уақытында ақы төлеу жүргізе алмайтын болса, басталатын шығындардың өтемақысы ретінде төлемді іске асыруды қарастыратын кредит операцияларын қамтамасыз ету болып табылады. Мұндай қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар резерв ретінде көрсетілген сомаға (а) және қаржы кепілдігі немесе аккредитиві бойынша алынған сыйлық түрінде келешектегі кезең табыстарының жинақталған амортизациясына жол берілуі шегерілгеннен кейін бастапқы көрсетілген сомаға (б) қатысты көрсетілген соманың қайсысының артық екендігіне байланысты бағаланады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Ағымдағы жылға қатысты күшіне енген ХҚЕС бухгалтерлік есептің жаңа және өзгертілген стандарттары

Төмендегі стандарттар мен түсіндірулерге түзетулер Топ үшін 2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданыла бастады:

<i>ХҚЕС (IAS) 21-ге түзетулер – Валюта айырбастау мүмкіндігінің болмауы</i>	2025 г. 1 қаңтар
<i>SASB стандарттарына олардың халықаралық қолданылуын жақсарту үшін түзетулер</i>	2025ж. 1 қаңтар

Жоғарыда аталған стандарттар мен түсіндірмелер Топ басшылығы тарапынан қаралды, бірақ Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары

Осы қаржылық есептілік бекітілген күні Топ шығарылған, бірақ күшіне енбеген ХҚЕС бухгалтерлік есебінің мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қолданбаған:

Жаңа немесе қайта қаралған стандарт немесе түсіндірулер	Күшіне енетін күні – келесіден ерте басталмайтын жылдық кезеңдер үшін
<i>ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер – қаржы құралдарын жіктеуге және бағалауға қатысты</i>	2026 ж. 1 қаңтар
<i>Жыл сайынғы ХҚЕС жақсартулары – 11-том</i>	2026 ж. 1 қаңтар
<i>ХҚЕС (IFRS) 18 – Қаржылық есептілігінде ақпаратты ұсыну және ашу</i>	2027 ж. 1 қаңтар
<i>ХҚЕС (IFRS) 19 – Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу</i>	2027 ж. 1 қаңтар

Қазіргі уақытта Топ жоғарыда аталған жаңа және қайта қаралған ХҚЕС стандарттарының ықтимал әсерін бағалауда. Топ талдауды аяқтағанға дейін қаржылық әсерді орынды бағалау мүмкін емес.

4. Елеулі бухгалтерлік бағалаулар

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау, басшылықтан есептілікте шоғырландырылған қаржылық есептілігі жасалатын күнгі жағдайға сәйкес көрсетілген активтер және міндеттемелер сомасына және есеп берілетін кезең ішінде көрсетілген кірістер мен шығындар сомасына әсерін тигізетін бағалау мен тұжырымдар жасауды талап етеді. Басшылық үнемі өз бағалаулары мен жорамалдарын тұрақты қарастырып отырады. Басшылық өз бағалаулары мен жорамалдарын осы жағдайда ақылға қонымды деп саналатын тарихи тәжірибеге және басқа әртүрлі факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер басқаша жорамалдар мен жағдайларда берілген бағалаулар мен тұжырымдардан ерекшеленуі мүмкін. Келесі бағалаулар мен жорамалдар Топтың қаржылық жағдайын көрсету үшін маңызды деп саналады.

Кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюы

3-ескертуде келтірілгендей, ККШ шамасы 12 айдың ішінде (1-сатыдағы активтер үшін) немесе бүкіл кредиттеу ішінде (2-ші және 3-ші сатылардағы активтер үшін) күтілетін кредиттік шығындарға тең есептелген бағалау резервінің сомасында бағаланады. Актив бастапқы тану сәтінен бастап кредит тәуекелінің елеулі ұлғаюымен екінші кезеңге ауысады. Жеке актив бойынша кредиттік тәуекелдің ұлғаюының маңыздылығын бағалау кезінде Топ ақылға қонымды және растауға болатын сапалы және сандық болжамды ақпараттарды ескереді. Толығырақ ақпарат 29-ескертуде келтірілген.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өнімнің/нарықтың әрбір түрі үшін болжанған сценарийлердің санын және салыстырмалы салмағын анықтау және әрбір сценарийге қатысты болжамдық ақпаратты анықтау

Қазынашылық операциялар бойынша Топ есепті күндегі контрагент/эмитенттің кредиттік сапасының ағымдағы бағалауларына ғана емес, сондай-ақ болашақта контрагент (эмитент) ортасының қолайсыз макроэкономикалық факторларының салдарынан қаржылық жағдайының ықтимал нашарлауын ескере отырып, ККШ-ны қаржы активі бойынша есептейді. Атап айтқанда, қазынашылық операциялар бойынша ККШ-ның деңгейіне дефолт ықтималдығына (PD) әсер ететін халықаралық рейтингтік агенттіктер тарапынан белгіленетін (позитивтік, тұрақты, жағымсыз) рейтингтік болжам ықпал етеді.

Банктік қарыздар бойынша ККШ-ның есебі болжалды ақша ағындарына, ұжымдық қарыздардың көші-қонына және кепілмен қамтамасыз етумен өтеуге макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгеруіне ықтимал бағалау әсерін есепке алады.

ККШ-ны бағалағанда Топ негізделген болжамды ақпаратты пайдаланады, ол ақпарат әртүрлі экономикалық факторлардың болашақ қозғалысына қатысты және аталған факторлардың бір-біріне қалай әсер ететініне қарай негізделген. Толығырақ ақпарат алу үшін 29-ескертуді қараңыз.

ККШ-ны бағалау үшін пайдаланылатын негізгі бастапқы деректері мыналардан құралады:

- Дефолттың ықтималдығы («PD»);
- Дефолт жағдайында болатын шығындар («LGD»);
- Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі («EAD»).

Дефолттың ықтималдығы

Дефолттың ықтималдығы ККШ бағалауының негізгі кіріс параметрі болып табылады. Дефолт ықтималдығы – бұл есебі тарихи деректерден, болжамдар мен болашақ талаптарды күтуден тұратын берілген уақыт шегіндегі бағалау.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолттың ықтималдығы дефолт ықтималдығының мәндері бар кестелік деректерді жариялайтын халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолтты зерттеу деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады. Дефолт ықтималдығы өзекті күйде болуы қамтамасыз етіледі және дефолт статистикасының жаңартылуына қарай мерзімді негізде жаңартылады.

Корпоративтік, шағын және орта бизнестердің жеке қарыздары бойынша дефолт ықтималдығы қарыз алушының санды және сапалы сипаттамаларының негізінде ішкі рейтингтік үлгі көмегімен бағаланады. Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша дефолттың ықтималдығын есептеу көші-қон және roll-rates матрицаларын қолдану арқылы тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт жағдайында болатын шығындар

Дефолт жағдайында болатын шығындар дефолт кезінде туындайтын шығындардың бағалануы болып табылады. Ол құнсызданудан және интегралдық кредиттік жақсартулардан болған ақша ағындарын есепке алғанда, шарт бойынша тиесілі және кредитор алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырмаға негізделген.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт кезіндегі шығындың деңгейі (LGD) халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолттарды зерттеу деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады және қаржы активі бойынша борыш түріне байланысты: үлкен қамтамасыз етілген/ қамтамасыз етілмеген, реттелген, тәуелсіз. Сонымен қатар LGD, егер актив бойынша қамтамасыз ету қарастырылған болса, сондай-ақ қаржы активі бойынша құнсыздану белгілері бар болған жағдайда (2-саты немесе 3-саты), түзетілуі мүмкін.

Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша LGD есебі кепілмен қамтамасыз етуді іске асыру мерзімдеріне сәйкес келетін дисконттау мерзімдерін қолдана отырып кепілмен қамтамасыз ету іске асырылған жағдайда, міндеттемелердің қайтарымдылығын бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі

«Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі» көрсеткіші борыштың негізгі сомасы мен пайыздарды қоса, есепті кезеңнен кейін тәуекелдердің күтілетін өзгертулерін, сонымен қатар мақұлданған кредит қаражатының күтілетін таңдауларын есепке ала отырып, болашақта дефолт күніне тәуекелдің бағалануы болып табылады. Топтың осы көрсеткішті модельдеуге деген көзқарасы амортизация профилдері, мерзімінен бұрын өтеу немесе артық төлеу, кредиттік міндеттемелер бойынша таңдалмаған сомаларды пайдаланудағы өзгерістер және дефолт басталғанға дейін тәуекелдерді жеңілдету үшін қабылданған шаралар сияқты ағымдағы шарттық талаптармен рұқсат етілген өтеу мерзімі ішінде өтелмеген соманың күтілетін өзгерістерін ескереді. Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптарды бағалау үшін Топ тиісті портфельдердің сипаттамаларын көрсететін модельдерді пайдаланады.

Қолданылатын модельдер мен болжамдар

Қаржы активтерінің әділ құнын бағалағанда, сондай-ақ ККШ бағалағанда Топ әртүрлі модельдер мен болжамдарды пайдаланады. Активтің әрбір түрі үшін ең лайықты модельді анықтау үшін, сондай-ақ кредит тәуекелінің негізгі факторларына жататын болжамдарды қоса, осы модельдерде пайдаланылатын болжамдарды анықтау үшін пайымдау қолданылады. Күтілетін кредиттік шығындарға резервтер туралы толығырақ ақпарат алу үшін 11, 14 және 29-ескертулерді, ал әділ құнын бағалау туралы толығырақ ақпарат алу үшін 32-ескертуді қараңыз.

Топ статистикалық деректер, нақты және болжамды ақпарат, сондай-ақ ағымдағы жағдайларда негізделген болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерді қоса алғанда, басшылық тәжірибесі негізінде үнемі талданатын бағалаулар мен пайымдаулар жасайды.

2025 ж. шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі қаржылық активтер бойынша ККШ бойынша резервтер қазіргі экономикалық және саяси жағдайлар мен қолжетімді болжамды ақпарат негізінде айқындалды.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген қарыздардың ККШ бойынша резервтердің баланстық құны 603,804 миллион теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсан – 573,219 миллион теңге).

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Әділ құнын бағалау және бағалауды жүргізу тәртібі

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құнын бағалағанда Топ қадағаланатын нарықтық деректерді олардың қолжетімді болу шамасына қарай пайдаланады. Егер мұндай 1-ші деңгейдегі шығыс деректер болмаса, Топ қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін бағалау модельдерін пайдаланады. Әділ құнды бағалау туралы қосымша мәліметті 32-ескертуде қараңыз.

Салық салу

Қазақстанның салық, валюталық және кедендік заңнамасына әртүрлі өзгерістер мен түсіндірмелер айтарлықтай жиі енгізіледі деуге болады. Басшылықтың мұндай заңнамаға қатысты түсіндірмесі және оның Топ қызметі мен мәмілелеріне қатысты қолданылуы тиісті өңірлік немесе мемлекеттік органдар тарапынан дау туғызуы мүмкін. Салықтық кезеңдер тиісті органдардың тексеру жүргізуі үшін қарастырылатын жылға дейінгі алдыңғы күнтізбелік бес жыл бойынша ашық қалады.

2025 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басшылық өзінің тиісті заңнамалық түсіндірмесін қолдануға ыңғайлы әрі Топтың салық, валюталық және кедендік мәртебесі тиісінше расталады деп есептейді. Тиісті тексеру органдары жүргізетін тексеруден кейін қосымша салықтар, айыппұлдар мен өтемақы есептелуі мүмкін, бұл Топтың тапқан таза пайдасына елеулі әсер етіп, тиісінше көрініс табуы мүмкін.

5. Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламалары мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша	267,868	271,019
Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына («ЭЫДҰ») мүше елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	462,530	237,969
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	52,571	84,877
Қазақстан банктеріндегі корреспонденттік шоттар	37,887	18,161
ҚРҰБ-дағы корреспонденттік шоттар	-	2
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	16,115	3,562
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	140	79
ҚРҰБ-дағы қысқа мерзімді салымдар	800,992	800,985
Банктердегі қысқа мерзімді салымдар (кері РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қоса алғанда)	56,228	55,117
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	100	2,031
Ақшалай қаражат пен оның баламаларының жиыны	1,694,431	1,473,802

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақшалай қаражат пен оның баламалары бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер тиісінше 28 миллион теңгені және 27 миллион теңгені құрады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Пайыздық ақшалай қаражат пен оның баламалары көрсетілген пайыздық мөлшерлемелер мен валюталар былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Теңге	Шетел валютасы	Теңге	Шетел валютасы
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдар	-	1.1%	-	6.3%
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдар	-	8.0-12.0%	-	6.3%-20.0%
ҚРҰБ-дағы қысқа мерзімді салымдар	17.0%-18.0%	-	15.3%	-
Қазақстан банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар (кері РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қоса алғанда)	15.0% -17.8%	3.0%-17.3%	13.9%-15.5%	13.5%
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	18.5%	-	-	9.0%

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кепілге берілген активтердің әділ құны және кері РЕПО келісімдері бойынша қысқа мерзімді қарыздардың баланстық құны былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Қарыздардың баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Қарыздардың баланстық құны	Кепілдің әділ құны
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	40,951	40,720	37,747	37,733
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	6,890	6,928	518	529
Корпоративтік облигациялар	5,264	5,424	633	631
Қазақстандық банктердің облигациялары	3,123	3,137	3,018	3,109
Өзбекстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	-	-	10,022	10,023
Шет елдердің еурооблигациялары	-	-	3,179	3,228
	56,228	56,209	55,117	55,253

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кері РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды өтеу мерзімі бір айдан аз мерзімді құрайды.

6. Міндетті резервтер

Міндетті резервтер мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Міндетті резервтерге жатқызылған банктердің ақшасы мен қаржысы	862,148	306,330
	862,148	306,330

Міндетті резервтер Қазақстан Республикасының, Өзбекстан Республикасының және Грузияның Ұлттық Банктері талап ететін және ең төменгі резервтік талаптарды есептеу кезінде пайдаланылатын депозиттік шоттардағы және кассадағы қолма-қол ақша түріндегі қалдықтарды ұстап тұру бойынша ең төменгі резервтік талаптарды білдіреді. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің міндетті резервтері 856,484 миллион теңгені құрайды (2024 ж. 31 желтоқсан – 294,421 миллион теңге).

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

7. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері:		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	242,563	183,327
Корпоративтік облигациялар	220,479	218,794
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	93,572	150,714
Шетелдік ұйымдардың үлестік бағалы қағаздары	90,477	42,847
Шетелдік қаржы ұйымдарының облигациялары	80,408	9,529
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	73,061	66,346
Қазақстандық банктердің облигациялары	54,502	44,974
Туынды қаржы құралдары	26,872	30,487
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	24,816	34,737
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	13,199	24,919
ҚРҰБ ноталары	997	16,143
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері жиыны	920,946	822,817

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері:		
Туынды қаржы құралдары	8,433	6,973

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемелері төменде берілген. Төмендегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті қаржы активтері бойынша орташа алынған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	13.0%	13.0%
Корпоративтік облигациялар	12.1%	12.6%
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	4.1%	5.0%
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	4.5%	11.2%
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	6.7%	6.7%
Қазақстандық банктердің облигациялары	15.9%	15.9%
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	13.2%	13.3%
ҚРҰБ ноталары	16.0%	14.3%

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің құрамына басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген әділ құны 34,291 миллион теңге және тиісінше 7,554 миллион теңге болатын облигациялар енгізілді (16-ескертуді қараңыз). 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы барлық шарттар бойынша есеп айырысулар тиісінше 2026 ж. 6 қаңтарға және 2025 ж. 17 қаңтарға дейін жүргізілді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Туынды қаржы құралдары мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан				2024 ж. 31 желтоқсан	
	Номи- налды сома	Әділ құн		Номи- налды сома	Әділ құн	
		Актив	Міндеттеме		Актив	Міндетте- ме
Шетел валютасындағы шарттар						
Своптар	1,455,309	9,600	5,206	545,598	29,453	4,630
Форвардтар	770,457	15,890	1,923	128,663	190	350
Споттар	140,817	1,382	1,304	35,976	844	1,993
	2,366,583	26,872	8,433	710,237	30,487	6,973

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, бағалау модельдері бойынша бақыланатын нарықтық деректер негізінде бағаланған туынды қаржы құралдарын қоспағанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнын айқындау үшін Топ бақыланатын тәуелсіз ақпарат көздерінен алынған баға белгілеулерін пайдаланды.

8. Кредит мекемелеріндегі қаражат

Кредит мекемелеріндегі қаражат мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	67,964	66,596
Мерзімдік салымдар және пайдаланылуы шектелген шоттар	62,756	53,495
Кредит мекемелеріне берілген қарыздар	50,800	37,027
	181,520	157,118
Минус - Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(232)	(152)
Кредит мекемелеріндегі қаражат жиыны	181,288	156,966

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, кредит мекемелеріндегі қаражат бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер 232 миллион теңгені және тиісінше 152 миллион теңгені құрады.

Кредит мекемелеріндегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	1.8%-3.7%	2026-2046	1.8%-4.6%	2025-2046
Мерзімдік салымдар және пайдаланылуы шектелген шоттар	9.0%-19.5%	2026	7.0%-20.0%	2025-2026
Кредит мекемелеріне берілген қарыздар	1.6%-19.5%	2026-2027	1.3%-8.5%	2025-2027

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

9. Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	1,645,825	2,017,155
Корпоративтік облигациялар	184,593	256,684
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	161,055	222,438
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	144,753	229,093
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	68,944	120,848
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	32,116	31,184
Қазақстандық банктердің облигациялары	19,737	20,668
Жергілікті муниципалдық облигациялар	11,337	11,328
Өзбекстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	4,240	
Өзбекстан Республикасы Орталық банкінің қазынашылық вексельдері	-	3,878
	2,272,600	2,913,276

Үлестік бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	12,592	11,484
	12,592	11,484
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	2,285,192	2,924,760

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің құрамына әділ құны 57,529 миллион теңгені құрайтын Goldman Sachs International облигациялары және басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген әділ құны 196,881 миллион теңгені құрайтын J.P. Morgan Securities PLC, Goldman Sachs International облигациялары енгізілді (16-ескертуді қараңыз). 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы барлық шарттар бойынша есеп айырысулар тиісінше 2026 ж. 12 қаңтарға және 2025 ж. 17 қарашаға дейін жүргізілді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, жиынтық кіріс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер 1,641 миллион теңгені және тиісінше 4,364 миллион теңгені құрады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	8.3%	2026-2045	7.0%	2025-2045
Корпоративтік облигациялар	10.5%	2026-2047	9.2%	2025-2047
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	4.7%	2026-2035	6.4%	2025-2032
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	6.7%	2026-2030	5.0%	2025-2029
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	4.1%	2026-2034	3.8%	2025-2034
Шетелдік қаржы ұйымдарының облигациялары	9.2%	2026-2030	8.7%	2025-2030
Қазақстандық банктердің облигациялары	12.5%	2026-2029	11.5%	2026-2029
Жергілікті муниципалдық облигациялар	10.8%	2026	10.8%	2026
Өзбекстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	14.9%	2028	-	-
Өзбекстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	-	-	7.0%	2028-2029

10. Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мыналардан тұрады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	612,674	521,807
Корпоративтік облигациялар	306,918	217,839
Шет мемлекеттердің облигациялары	110,572	-
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	77,931	-
Өзбекстан Республикасының Орталық банкінің қазынашылық облигациялары	11,186	20,995
Шетелдік қаржы ұйымдарының облигациялары	11,158	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	10,011	4,004
Грузия Ұлттық банкінің ноталары	1,123	2,292
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарының жиыны	1,141,573	766,937

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша, күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв 744 миллион теңгені және тиісінше 577 миллион теңгені құрады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың құрамына басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген әділ құны 237,521 миллион теңге және тиісінше 37,607 миллион теңге болатын енгізілді (16-ескертуді қараңыз). 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы барлық шарттар бойынша есеп айырысулар тиісінше 2026 ж. 12 қаңтарға және 2025 ж. 5 қаңтарға дейін жүргізілді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	8.8%	2026-2037	9.0%	2026-2027
Корпоративтік облигациялар	7.4%	2026-2030	4.0%	2027
Шет мемлекеттердің облигациялары	4.2%	2026	-	-
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	6.3%	2026-2030	-	-
Өзбекстан Республикасының Орталық банкінің қазынашылық облигациялары	14.6%	2026	15.7%	2025
Шетелдік қаржы ұйымдардың облигациялары	13.6%	2027-2028	-	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	6.1%	2031	5.5%	2025
Грузия Ұлттық банкінің ноталары	8.9%	2028	9.7%	2025-2028

11. Клиенттерге берілген қарыздар

Клиенттерге берілген қарыздар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Клиенттерге берілген қарыздар	13,693,394	12,016,120
Овердрафттар	21,327	22,748
	13,714,721	12,038,868
1-кезең	12,554,180	11,209,639
2-кезең	106,545	66,208
3-кезең	1,034,695	743,676
Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері («СҚКҚ»)	19,301	19,345
Жиыны	13,714,721	12,038,868
Минус – Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(603,804)	(573,219)
Клиенттерге берілген қарыздар	13,110,917	11,465,649

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде Топ заңды тұлғалардың жеке клиенттерін 1-кезеңнен 3-кезеңге қайта жіктеді, бұл осы клиенттердің операциялық қызметінің уақытша нашарлауынан туындаған кредиттік тәуекелдің жоғарылауына байланысты. Топ активтерге әсерді есепке алу мақсатында клиенттердің операциялық көрсеткіштерінің кейінгі динамикасын бақылайтын болады.

Клиенттердің қарыздары бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме клиенттер қарыздарының орташа айлық балансына бөлінген бір жылдағы кредиттік портфель бойынша пайыздық кіріс сомасы ретінде есептеледі. 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде кредиттік портфель бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме 17.3% құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде – 16.9%).

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

2025 ж. 31 желтоқсанға Топтың ең ірі он клиенті бойынша шоғырланған қарыз көлемі 2,605,135 миллион теңге болды, бұл Топтың кредиттік портфелі жиынтығының 19%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 2,151,550 миллион теңге, 18%) және Топ капиталының жиынының 74%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 70%). Жоғарыда аталған қарыздар бойынша 2025 ж. 31 желтоқсанға 62,217 миллион теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв жасалды (2024 ж. 31 желтоқсанында – 18,548 миллион теңге).

Қажетті кепілді қамтамасыз етудің сомасы мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелін бағалауға байланысты болады. Сондай-ақ кепілді қамтамасыз ету түрлері мен бағалау параметрлерінің қолайлылығына қатысты ұсынымдар енгізілуде.

Алынған кепілмен қамтамасыз етудің негізгі түрлері төменде келтірілген:

- қарызға берілген бағалы қағаздар және кері РЕПО операциялары бойынша – ақшалай қаражат немесе бағалы қағаздар;
- коммерциялық кредиттеу бойынша – жылжымайтын мүлік кепілі, жабдық, сыртқы рейтингі «В»-дан төмен емес заңды тұлғалардың кепілдіктері;
- жеке тұлғаларды кредиттеу бойынша – тұрғын үй-жайларды ипотекалық кепілге салу, автокөлік.

Топ клиенттерге берілген несиелер бойынша қамтамасыз ету ретінде ұсталатын және жыл соңында ұсталатын қамтамасыз етуді иелене отырып, жыл ішінде мынадай қаржылық және қаржылық емес активтерді алды. Топ Саясаты қамтамасыз етуді уақытылы сатуды көздейді. Кепілді қамтамасыз етудің негізгі мақсаты дефолт кезінде ықтимал кредиттік шығындарды азайту болып табылады. Басшылық күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамтамасыз етудің нарықтық құнын қадағалайды.

Төменде берілген кестеде қарыздардың баланстық құнының осы қамтамасыз етудің әділ құны бойынша емес, алынған қамтамасыз ету түрінде талдауы көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Жылжымайтын мүлікпен немесе жылжымайтын мүлікті иелену құқығымен қамтамасыз етілген қарыздар	2,640,412	2,265,402
Аралас қамтамасыз етумен қамтамасыз етілген қарыздар	2,565,469	2,453,005
Жалақы жобасының шеңберінде берілген тұтынушылық қарыздар*	2,294,140	2,146,331
Кепілдіктермен қамтамасыз етілген қарыздар	1,524,058	1,223,814
Көлікпен қамтамасыз етілген қарыздар	911,544	738,174
Ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген қарыздар	600,434	629,848
Бағалы қағаздармен қамтамасыз етілген қарыздар	425,122	399,194
Жабдықпен қамтамасыз етілген қарыздар	338,978	293,390
Тауарлық-материалдық қорлармен қамтамасыз етілген қарыздар	165,286	164,479
Қамтамасыз етілмеген қарыздар	2,249,278	1,725,231
	13,714,721	12,038,868
Минус – Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(603,804)	(573,219)
Клиенттерге берілген қарыздар	13,110,917	11,465,649

* Бұл қарыздар жалақы жобасы шеңберінде компаниялардың жұмыскерлерінен болашақта түсетін ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Қарыздар экономиканың мынадай секторлары бойынша беріледі:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. % 31 желтоқсан	%
Бөлшек қарыздар:				
- тұтынушылық қарыздар	4,015,027	30%	3,640,391	30%
- ипотекалық қарыздар	583,536	4%	508,879	4%
	4,598,563		4,149,270	
Қызметтер	1,515,064	12%	1,143,985	10%
Энергетика	917,685	7%	763,144	6%
Көтерме сауда	867,746	6%	920,217	8%
Бөлшек сауда	745,502	5%	662,041	5%
Кен өндіру саласы	741,917	5%	341,200	3%
Металлургия	715,497	5%	613,974	5%
Құрылыс	420,939	3%	380,757	3%
Тамақ өнеркәсібі	380,495	3%	328,982	3%
Қаржы секторы	364,156	3%	357,826	3%
Машина жасау	356,580	3%	351,955	3%
Ауыл шаруашылығы	333,002	2%	336,138	3%
Көлік құралдары	327,436	2%	310,993	2%
Жылжымайтын мүлік	326,240	2%	357,828	3%
Химия өнеркәсібі	303,214	2%	317,733	3%
Мұнай және газ	242,535	2%	283,334	2%
Байланыс	160,594	1%	106,599	1%
Қонақ үй бизнесі	147,571	1%	107,878	1%
Жеңіл өнеркәсіп	90,463	1%	75,725	1%
Басқасы	159,522	1%	129,289	1%
	13,714,721	100%	12,038,868	100%

Клиенттерге берілген қайта құрылымдалған және модификацияланған қарыздар

Банк қаржы активін, мысалы клиентке берілген қарызды тануды тоқтатады, егер шарт талаптары бойынша ол жаңа қарызға айналған жағдайда, ал айырмашылықты күтілетін кредиттік шығын бойынша резервке дейін тануды тоқтатудан алынған пайда немесе шығын ретінде таныған жағдайда қайта қаралатын болса. Бастапқы тануда клиенттерге берілген қарыздар, берілген және СҚКҚ-ға жіктелген қарыздарды қоспағанда, күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін 1-сатыға жіктелген. Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгерісіне әкелмесе, онда қарызды тануды тоқтату болмайды. 2025 және 2024 жж. клиенттерге берілген қарыздарды модификациялаудан түскен елеулі кіріс/(шығын) танылмады.

2025 ж. 31 желтоқсанға қарыздар бойынша есептелген сыйақы сомасы 358,450 миллион теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда – 268,373 миллион теңге).

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Топ кепілмен қамтамасыз етуден құн өндіру арқылы қаржылық және қаржылық емес активтерді алды. 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бұл активтер «Сатуға арналған активтер» бабында тиісінше 6,042 миллион теңге және 6,157 миллион теңге сомасында көрсетілген.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген қарыздар құрамына талаптары қайта қарастырылған, тиісінше 350,437 миллион теңге және 354,105 миллион теңге сомасына қарыздар қосылды, бұл ретте басқа жағдайда аталған қарыздардың мерзімі өткен болатын еді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы) (миллион теңгемен)

Төменде жылдың басы мен аяғындағы жалпы баланстық құнды салыстыру берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ
Жыл басына	11,209,639	66,208	743,676	19,345
1-кезеңге аудару	91,418	(32,572)	(58,846)	-
2-кезеңге аудару	(375,425)	380,458	(5,033)	-
3-кезеңге аудару	(300,352)	(316,658)	617,010	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	11,023,248	-	-	11,023,248
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(5,653,908)	(65,910)	(86,155)	(497)
Есептен шығарулар	-	-	(176,915)	(939)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(3,440,440)	75,019	958	1,392
Жыл аяғына	12,554,180	106,545	1,034,695	19,301
				13,714,721

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ
Жыл басына	5,600,143	20,095	337,672	15,970
1-кезеңге аудару	27,486	(1,962)	(25,524)	-
2-кезеңге аудару	(172,416)	172,416	-	-
3-кезеңге аудару	(15,475)	(179,395)	194,870	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	6,281,472	-	-	6,281,472
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(3,704,017)	(18,046)	(22,979)	(201)
Есептен шығарулар	-	-	(51,091)	(641)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(1,650,835)	32,100	(19,494)	1,742
Жыл аяғына	6,366,358	25,208	413,454	16,870
				6,821,890

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсан				
Бөлшек бизнес	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	3,847,416	32,404	269,187	263	4,149,270
1-кезеңге аудару	47,367	(19,096)	(28,271)	-	-
2-кезеңге аудару	(138,384)	142,581	(4,197)	-	-
3-кезеңге аудару	(225,168)	(97,855)	323,023	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,459,302	-	-	-	2,459,302
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(850,228)	(43,483)	(22,449)	-	(916,160)
Есептен шығарулар	-	-	(99,288)	-	(99,288)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(1,053,116)	43,202	15,344	9	(994,561)
Жыл аяғына	4,087,189	57,753	453,349	272	4,598,563

	2025 ж. 31 желтоқсан				
ШОБ бизнес	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	1,762,080	13,709	136,817	3,112	1,915,718
1-кезеңге аудару	16,565	(11,514)	(5,051)	-	-
2-кезеңге аудару	(64,625)	65,461	(836)	-	-
3-кезеңге аудару	(59,709)	(39,408)	99,117	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,282,474	-	-	-	2,282,474
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(1,099,663)	(4,381)	(40,727)	(296)	(1,145,067)
Есептен шығарулар	-	-	(26,536)	(298)	(26,834)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(736,489)	(283)	5,108	(359)	(732,023)
Жыл аяғына	2,100,633	23,584	167,892	2,159	2,294,268

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы) (миллион теңгемен)

Бөлшек бизнес	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	2,890,959	20,966	198,334	2,146	3,112,405
1-кезеңге аудару	56,371	(22,281)	(34,090)	-	-
2-кезеңге аудару	(84,754)	91,064	(6,310)	-	-
3-кезеңге аудару	(135,288)	(56,665)	191,953	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,852,099	-	-	-	2,852,099
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(849,161)	(3,081)	(73,427)	(2,046)	(927,715)
Есептен шығарулар	-	-	(50,225)	(59)	(50,284)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(882,810)	2,401	42,952	222	(837,235)
Жыл аяғына	3,847,416	32,404	269,187	263	4,149,270
ШОБ бизнес	2023 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	1,480,220	17,587	117,158	3,854	1,618,819
1-кезеңге аудару	28,489	(10,486)	(18,003)	-	-
2-кезеңге аудару	(31,804)	34,175	(2,371)	-	-
3-кезеңге аудару	(52,726)	(23,916)	76,642	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,038,383	-	-	-	2,038,383
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(997,849)	(4,798)	(36,696)	(446)	(1,039,789)
Есептен шығарулар	-	-	(9,490)	(91)	(9,581)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(702,633)	1,147	9,577	(205)	(692,114)
Жыл аяғына	1,762,080	13,709	136,817	3,112	1,915,718

* Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруіне борышты ішінара өтеуге, пайыздық кірістерді есептеуге және бағамдық айырмашылыққа байланысты жалпы баланстық құнның өзгеруі, сондай-ақ кредиттік шығындар бойынша шығыстар есебінен бұрын есептен шығарылған берешекті өтеу кіреді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Клиенттерге берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға жинақталған резервтердің қозғалысы мынадай болды:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жылыны
Жыл басына	(142,185)	(14,934)	(409,882)	(573,219)
1-кезеңге аудару	(20,442)	3,700	16,742	-
2-кезеңге аудару	9,684	(11,039)	1,355	-
3-кезеңге аудару	19,031	67,673	(86,704)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	64,858	(59,311)	(152,320)	(142,626)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(99,534)	-	-	(99,534)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	45,865	1,836	23,631	189
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(2,391)	(24)	(29,521)	(4,992)
Есептен шығарулар	-	-	176,915	939
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(63)	(70)	(780)	41
Жыл аяғына	(125,177)	(12,169)	(460,564)	(603,804)

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жылыны
Корпоративтік бизнес	(22,190)	(8,233)	(207,562)	(243,608)
Жыл басына	(22,190)	(8,233)	(207,562)	(243,608)
1-кезеңге аудару	(6,949)	-	6,949	-
2-кезеңге аудару	724	(724)	-	-
3-кезеңге аудару	60	40,462	(40,522)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	11,094	(37,473)	12,148	3,694
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(25,278)	-	-	(10,537)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	15,406	982	4,118	(25,278)
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(215)	-	(9,177)	(4,002)
Есептен шығарулар	-	-	51,091	641
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	272	56	(88)	39
Жыл аяғына	(27,076)	(4,930)	(183,043)	(220,300)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бөлшек бизнес	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жылыны
Жыл басына	(97,596)	(4,547)	(145,998)	(71)
1-кезеңге аудару	(11,521)	2,681	8,840	-
2-кезеңге аудару	6,852	(8,127)	1,275	-
3-кезеңге аудару	16,775	14,835	(31,610)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	43,045	(10,137)	(134,160)	(4)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(51,055)	-	-	-
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	19,761	309	7,086	-
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(1,530)	(23)	(17,740)	-
Есептен шығарулар	-	-	99,288	-
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(17)	(13)	(91)	-
Жыл аяғына	(75,286)	(5,022)	(213,110)	(75)
				(293,493)

ШОБ бизнес	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жылыны
Жыл басына	(22,399)	(2,154)	(56,322)	(524)
1-кезеңге аудару	(1,972)	1,019	953	-
2-кезеңге аудару	2,108	(2,188)	80	-
3-кезеңге аудару	2,196	12,376	(14,572)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	10,719	(11,701)	(30,308)	457
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(23,201)	-	-	-
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	10,698	545	12,427	189
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(646)	(1)	(2,604)	(990)
Есептен шығарулар	-	-	26,536	298
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(318)	(113)	(601)	2
Жыл аяғына	(22,815)	(2,217)	(64,411)	(568)
				(81,399)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚҚҚ	Жиыны
Жыл басына	(122,149)	(7,362)	(347,655)	(12,760)	(489,926)
1-кезеңге аудару	(23,624)	4,790	18,834	-	-
2-кезеңге аудару	5,722	(8,989)	3,267	-	-
3-кезеңге аудару	13,692	14,534	(28,226)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	53,354	(18,706)	(119,264)	988	(83,628)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(116,935)	-	-	-	(116,935)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	50,577	643	21,344	7,050	79,614
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(1,120)	(33)	(14,872)	(6,441)	(22,466)
Есептен шығарулар	-	-	59,716	5,296	65,012
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(1,702)	189	(3,026)	(351)	(4,890)
Жыл аяғына	(142,185)	(14,934)	(409,882)	(6,218)	(573,219)

	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚҚҚ	Жиыны
Корпоративтік бизнес					
Жыл басына	(21,561)	(3,010)	(194,810)	(11,770)	(231,151)
1-кезеңге аудару	(431)	3	428	-	-
2-кезеңге аудару	73	(274)	201	-	-
3-кезеңге аудару	351	100	(451)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	9,070	(5,236)	(17,120)	799	(12,487)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(23,401)	-	-	-	(23,401)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	15,146	-	12,203	6,443	33,792
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(22)	-	(5,378)	(5,900)	(11,300)
Есептен шығарулар	-	-	-	5,146	5,146
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(1,415)	184	(2,635)	(341)	(4,207)
Жыл аяғына	(22,190)	(8,233)	(207,562)	(5,623)	(243,608)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бөлшек бизнес	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	(81,229)	(3,326)	(116,332)	(169)	(201,056)
1-кезеңге аудару	(19,338)	3,670	15,668	-	-
2-кезеңге аудару	4,877	(7,836)	2,959	-	-
3-кезеңге аудару	11,722	10,498	(22,220)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	32,528	(7,801)	(75,876)	328	(50,821)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(69,157)	-	-	-	(69,157)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	23,877	312	4,490	293	28,972
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(809)	(24)	(4,623)	(578)	(6,034)
Есептен шығарулар	-	-	50,225	59	50,284
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(67)	(40)	(289)	(4)	(400)
Жыл аяғына	(97,596)	(4,547)	(145,998)	(71)	(248,212)

ШОБ бизнес	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	(19,359)	(1,026)	(36,513)	(821)	(57,719)
1-кезеңге аудару	(3,855)	1,117	2,738	-	-
2-кезеңге аудару	772	(879)	107	-	-
3-кезеңге аудару	1,619	3,936	(5,555)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	11,756	(5,669)	(26,268)	(139)	(20,320)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(24,377)	-	-	-	(24,377)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	11,554	331	4,651	314	16,850
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	(289)	(9)	(4,871)	37	(5,132)
Есептен шығарулар	-	-	9,491	91	9,582
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(220)	45	(102)	(6)	(283)
Жыл аяғына	(22,399)	(2,154)	(56,322)	(524)	(81,399)

* Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есептегі «Кредиттік шығындар бойынша шығыстарды қалпына келтіру/(қалыптастыру)» бабы мынадай баптардан тұрады:
«Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер», «Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері» және «Қаржы активтерін тануды тоқтату».

**Қаржы активтерін тануды тоқтату клиенттерге берілген толығымен өтелген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтердің өзгеру сомасын қамтиды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Топ салық салу объектісі болып табылмайтын салық мақсаттары үшін қарыз бойынша талап ету құқығынсыз, 177,854 миллион теңге және сәйкесінше 65,012 миллион теңге сомасына қарыздарды шығынға жазды.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв және провизиялар

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші клиенттерге берілген қарыздар бойынша кредиттік шығындардың шығыстары 170,639 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсан – 120,949 миллион теңгені) құрады.

Клиенттерге берілген қарыздардың ішкі рейтингтік моделі

Клиенттерге берілген қарыздар ішкі бағалауларға және басқа да аналитикалық рәсімдерге негізделе отырып жіктеледі. Тиісті департаменттер олар Топқа ұсынатын, олардың жіктелуін Тәуекелдерді басқару департаменті бекітетін кредиттерді олардың тәуекеліне және әлеуетті шығындардың тәуекеліне сай жіктейді.

Банк және оның еншілес ұйымдары тәуекелдің әртүрлі санаттары бойынша қарыздардың ішкі жіктеу моделін пайдаланады. Модель қарыз алушының қаржы көрсеткіштеріне, оның кредиттік тарихына, дебиторлық берешектің сапасына, қарыз алушының өтімділігіне негізделе отырып, тәуекелдің, қарыз алушыға қатысты нарықтық тәуекелдің, экономика секторының және басқа да факторлардың санатын бағалауға көмектеседі. Бұл ретте рейтинг тәуекел және құнсыздану деңгейін бағалау кезінде қосымша критерий болып табылады. Рейтингтен бөлек Банк жоба бойынша ақша ағындары, төлеуге қабілетті кепілгерлердің болуы, жағымды кредит тарихы, өтімді кепілмен қамтамасыз ету, жобаға жеке қатысу және т.с.с. сияқты факторларды ескереді. Кредиттік аналитиктер модельге қажетті ақпаратты қайта-қайта енгізіп отырады. Жүйеге салынған ақпаратты және клиенттерге берілген қарыздардың құнсыздану резервінің сомасын бағалауды тәуекел-менеджмент блогы тексеріп отырады.

Рейтингтік модель мынадай жіктеуді пайдаланады:

- Рейтингтік балл 1 – қарыз бойынша ең жоғары рейтинг, кредит тәуекелінің дәрежесі барынша төмен;
- Рейтингтік балл 2 – қарыз сапасы өте жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі өте төмен;
- Рейтингтік балл 3 – қарыз сапасы жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі төмен;
- Рейтингтік балл 4 – қарыз сапасы қанағаттанарлық, кредит тәуекелі болмашы дәрежеде;
- Рейтингтік балл 5 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелі ұлғаюы мүмкін;
- Рейтингтік балл 6 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелінің дәрежесі жоғары болуы мүмкін;
- Рейтингтік балл 7 – жоғарыда көрсетілген өзге факторлар болмаған жағдайда дефолт тәуекелінің дәрежесі жоғары, қарыз алушының төлем қабілеті экономикалық қолайлы жағдайларға байланысты;
- Рейтингтік балл 8 – 10 – дефолт тәуекелі өте жоғары/дефолт.

Бірыңғай қарыздардың пулдары – ұқсас кредиттік сипаттамалар қағидаты (мәселен, экономика саласы, бизнес түрпаты, кредит беру бағдарламасы, дефолт деңгейі, ішкі рейтингтер және өзге факторлар) бойынша топқа біріктірілген клиенттер қарыздары. Бірыңғай қарыздар пулдарына ұжымдық негізде бағаланатын активтер жатқызылады.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Келесі кестеде Топтың қандай да бір қамтамасыз етудің немесе кредит сапасын арттырудың басқа құралдарының ықпал етуін есепке алмай, қаржы активтерінің сыныптары, ішкі рейтинг және «кезең» бойынша кредит тәуекеліне ұшырағыштығының талдауы ұсынылып отыр. Егер басқадай көрсетілмесе, қаржы активтері үшін кестедегі сомалар жалпы баланстық құнды білдіреді.

Рейтингтік балл	2025 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең 12 ай ішінде күтілетін кредиттік шығындар	2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	СҚКҚ	Барлығы
1-3	-	-	-	-	-
4	2,277,284	-	-	-	2,277,284
5	3,795,163	20,389	18,157	10,054	3,843,763
6	210,463	4,412	109,957	4,512	329,344
7	1,013	-	73,611	-	74,624
8-10	-	-	212,229	2,304	214,533
Корпоративтік клиенттерге берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	6,283,923	24,801	413,954	16,870	6,739,548
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	1,107,579	12,494	92,157	1,137	1,213,367
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар	5,162,678	69,250	528,584	1,294	5,761,806
	12,554,180	106,545	1,034,695	19,301	13,714,721
Минус – күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(125,177)	(12,169)	(460,564)	(5,894)	(603,804)
Клиенттерге берілген қарыздар	12,429,003	94,376	574,131	13,407	13,110,917

Рейтингтік балл	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең 12 ай ішінде күтілетін кредиттік шығындар	2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	СҚКҚ	Барлығы
1-3	-	-	-	-	-
4	1,548,130	-	-	-	1,548,130
5	3,694,038	4,241	8,446	10,311	3,717,036
6	305,689	13,961	174,447	4,715	498,812
7	-	1,895	45,239	1	47,135
8-10	-	-	109,540	943	110,483
Корпоративтік клиенттерге берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	5,547,857	20,097	337,672	15,970	5,921,596
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	1,003,462	8,071	71,508	1,756	1,084,797
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар	4,658,320	38,040	334,496	1,619	5,032,475
	11,209,639	66,208	743,676	19,345	12,038,868
Минус – күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(142,185)	(14,934)	(409,882)	(6,218)	(573,219)
Клиенттерге берілген қарыздар	11,067,454	51,274	333,794	13,127	11,465,649

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұжымдық және жеке негізде құнсыздану мәніне бағаланатын, бөлшек бизнеске және ШОБ клиенттеріне берілген қарыздардың кредиттік сапасы бойынша талдау келесі кестеде берілген:

2025 ж. 31 желтоқсанға	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі қарыздар	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі қарыздар
ББ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	4,089,786	(92,534)	3,997,252
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	86,979	(10,563)	76,416
31-ден 60 күнге дейін	37,285	(5,804)	31,481
61-ден 90 күнге дейін	27,192	(4,904)	22,288
91-ден 180 күнге дейін	77,975	(41,319)	36,656
181 күннен артық	254,374	(133,966)	120,408
ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	4,573,591	(289,090)	4,284,501
ШОБ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген			
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	2,165,459	(45,585)	2,119,874
31-ден 60 күнге дейін	33,307	(3,869)	29,438
61-ден 90 күнге дейін	10,760	(3,260)	7,500
91-ден 180 күнге дейін	7,852	(2,845)	5,007
181 күннен артық	14,187	(5,378)	8,809
	62,703	(29,074)	33,629
ШОБ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	2,294,268	(90,011)	2,204,257
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	6,867,859	(379,101)	6,488,758
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	6,821,890	(220,300)	6,601,590
Карточкалық операциялар бойынша қарыздардың жиыны	24,972	(4,403)	20,569
Клиенттерге берілген қарыздар	13,714,721	(603,804)	13,110,917

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2024 ж. 31 желтоқсанға	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі қарыздар	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі қарыздар
ББ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	3,799,291	(101,495)	3,697,796
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	83,794	(12,314)	71,480
31-ден 60 күнге дейін	29,826	(5,606)	24,220
61-ден 90 күнге дейін	24,691	(5,434)	19,257
91-ден 180 күнге дейін	53,947	(36,592)	17,355
180 күннен артық	131,768	(82,422)	49,346
ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	4,123,317	(243,863)	3,879,454
ШОБ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	1,792,340	(31,532)	1,760,808
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	31,409	(3,379)	28,030
31-ден 60 күнге дейін	6,612	(2,061)	4,551
61-ден 90 күнге дейін	5,746	(2,670)	3,076
91-ден 180 күнге дейін	9,806	(6,635)	3,171
181 күннен артық	69,805	(35,122)	34,683
ШОБ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	1,915,718	(81,399)	1,834,319
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	6,039,035	(325,262)	5,713,773
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	5,973,880	(243,608)	5,730,272
Карточкалық операциялар бойынша қарыздардың жиыны	25,953	(4,349)	21,604
Клиенттерге берілген қарыздар	12,038,868	(573,219)	11,465,649

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

12. Негізгі құралдар және материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысы төмендегідей берілген:

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық		Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		Материалдық емес активтер	Жиыны
			құрылыстар	құралдары			құрылыс	құрылыс		
Қайта бааланған/бастапқы құны:										
2024 ж. 31 желтоқсан	155,906	9,917	85,705	37,780	38,394	8,574	36,709	372,985		
Түсімдер	3,292	1,619	22,058	44,217	9,641	4,622	12,961	98,410		
Шығарулар	(2,186)	(460)	(5,012)	-	(889)	(3,396)	(2,229)	(14,172)		
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(100)	(28)	(2)	-	(3)	-	-	(133)		
Инвестициялық жылжымайтын мүлктен қайта жіктеу	686	-	-	-	-	-	-	686		
Аударымдар	1,282	-	548	(1,824)	(6)	-	-	-		
Бағамдық айырма	(27)	11	96	405	191	33	(87)	622		
2025 ж. 31 желтоқсан	158,853	11,059	103,393	80,578	47,328	9,833	47,354	458,398		
Жинақталған тозу:										
2024 ж. 31 желтоқсан	721	4,285	37,859	-	19,646	4,687	20,488	87,686		
Есептеулер	2,688	1,077	10,550	-	3,855	2,971	3,048	24,189		
Шығарулар	(16)	(444)	(4,926)	-	(868)	(3,120)	(99)	(9,473)		
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу кезінде есептен шығарылғаны	-	(6)	-	-	-	-	-	(6)		
Аударымдар	47	3	3	-	(53)	-	-	-		
Бағамдық айырма	(3)	8	59	-	52	40	56	212		
2025 ж. 31 желтоқсан	3,437	4,923	43,545	-	22,632	4,578	23,493	102,608		
Баланстық құны:										
2025 ж. 31 желтоқсан	155,416	6,136	59,848	80,578	24,696	5,255	23,861	355,790		

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Пайдалану нысанындағы активтер	Материалдық емес активтер	Жиыны
Қайта бағаланған/бастапқы құны:								
2023 ж. 31 желтоқсан	137,637	6,574	61,585	21,732	31,316	8,734	32,134	299,712
Түсімдер	975	3,078	22,433	19,120	4,109	2,958	6,876	59,549
Шығарулар	(505)	(108)	(4,754)	(10)	(790)	(3,371)	(540)	(10,078)
Қайта бағалау	13,909	-	-	(259)	-	-	-	13,650
Сатуға арналған активтерден (-ге) қайта жіктеу	1,508	-	-	-	(1)	-	-	1,507
Коммерциялық жылжымайтын мүліктен қайта жіктеу	570	57	-	-	-	-	-	627
Аударымдар	1,618	19	1,830	(3,883)	339	-	77	-
Бағамдық айырма	194	47	345	1,080	1,047	253	(1,530)	1,436
Басқа өзгерістер	-	250	4,266	-	2,374	-	(308)	6,582
2024 ж. 31 желтоқсан	155,906	9,917	85,705	37,780	38,394	8,574	36,709	372,985
Жинақталған тозу:								
2023 ж. 31 желтоқсан	3,377	3,262	28,998	-	14,839	4,279	18,787	73,542
Есептеулер	2,294	796	9,123	-	3,043	2,481	2,423	20,160
Шығарулар	(52)	(61)	(4,655)	-	(762)	(2,168)	(507)	(8,205)
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылғаны	(4,903)	-	-	-	-	-	-	(4,903)
Аударымдар	2	17	(14)	-	(5)	-	-	-
Бағамдық айырма	16	23	176	-	218	107	198	738
Басқа өзгерістер	(13)	248	4,231	-	2,313	(12)	(413)	6,354
2024 ж. 31 желтоқсан	721	4,285	37,859	-	19,646	4,687	20,488	87,686
Баланстық құны:								
2024 ж. 31 желтоқсан	155,185	5,632	47,846	37,780	18,748	3,887	16,221	285,299

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыстың 44,217 миллион теңге сомасына ұлғаюы (2024 ж. 31 желтоқсан – 19,120 миллион теңге) Банктің Астана мен Ташкенттегі әкімшілік ғимараттарының құрылысына, сондай-ақ Астанадағы Деректерді өңдеу орталығының құрылысына байланысты болды.

Негізгі құралдарды қайта бағалау жөніндегі Топтың саясатына сәйкес, негізгі құралдардың барлық санатының – ғимараттар мен құрылыстардың әр үш жыл сайын қайта бағалануы талап етіледі. Ерекше нарықтық немесе мүліктік индикаторлар елеулі өзгерген жағдайда, Топ қайта бағалауды жиі жүргізе алады.

Топ өзінің ғимараттары мен құрылыстарын 2024 жылдың ішінде қайта бағалады. Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді. Тәуелсіз бағалаушылар негізгі құралдардың әділ құнын анықтау кезінде келесі үш тәсілді қолданды: кірісті капиталдандыру әдісімен кірістік тәсіл және белсенді нарық талаптарында ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнын анықтау үшін нарық ақпаратын қолданумен бірге салыстыру тәсілі, ал қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда шығынды тәсіл.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топтың ғимараттары мен құрылыстарының әділ құнын есептеу кезінде, бағалаулар 155,416 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан: 155,185 миллион теңге) сомасында 2-деңгейге жатқызылды. Есептеулер иерархиясының сипаттамасы 32-ескертуде ашып көрсетілген.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, шығындар моделі бойынша активтерді көрсету кезінде танылған негізгі құралдар мен жабдықтардың баланстық құны 114,777 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсан: 116,039 миллион теңге) құрады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

13. Сақтандыру активтері мен міндеттемелері

Сақтандыру өтелімінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер және есепті кезеңнің басында және соңында туындаған сақтандыру шығындары бойынша міндеттемелер:

	2025 ж. 31 желтоқсан				
	Сақтандыру өтелімінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер		Сыйлықақыларды бөлу әдісін пайдалану кезінде туындаған міндеттемелер		Жиыны
	Шығын компонентін шегергенде	Шығындар компоненті	Болашақ ақша ағымдағы құны	Қаржылық емес тәуекелге түзету	
Кезеңнің басындағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	340,908	7,365	71,402	10,645	430,320
Кезеңнің басындағы сақтандыру шарттары бойынша активтер	-	-	(2,314)	-	(2,314)
2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиыны	340,908	7,365	69,088	10,645	428,006
Сақтандыру бойынша түсім	(294,791)	-	-	-	(294,791)
Сақтандыру қызметтерінің шығыстары:					
Сақтандыру қызметтері бойынша туындаған талаптар және келтірілген өзге де шығыстар	-	-	98,534	1,715	100,249
Өткен кезеңдердің қызметтеріне қатысты өзгерістер	43,742	-	-	-	43,742
Ауыртпалықты шарттар топтары бойынша шығындар және осындай шығындарды қалпына келтіру	-	-	3,151	(314)	2,837
Аквизициялық ақша ағындарын амортизациялау	-	5,066	-	-	5,066
Міндеттемелерді бағалау кезінде ескерілген сақтандыру қызметтеріне жұмсалған шығыстардың жиыны	43,742	5,066	101,685	1,401	151,894
Сақтандыру қызметінің нәтижесі	(251,049)	5,066	101,685	1,401	(142,897)
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша қаржылық шығыстар немесе кірістер	17,358	2,119	750	127	20,354
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған шығыстар/(кірістер)	(1,827)	185	-	-	(1,642)
Пайда мен шығын құрамында танылған сомалардың жиыны	(235,518)	7,370	102,435	1,528	(124,185)
Басқа өзгерістер	(19,995)	-	19,995	-	-
Кезеңдегі ақшалай қаражаттың қозғалысы:					
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша алынған сыйлықақылар	360,284	-	-	-	360,284
Пайда болған сақтандыру шығындары бойынша төлемдер және шығарылған сақтандыру шарттары бойынша төленген сақтандыру қызметтері бойынша өзге де шығыстар	-	-	(117,564)	-	(117,564)
Аквизициялық ақша ағындары	(58,515)	-	-	-	(58,515)
Ақша ағындарының жиыны	301,769	-	(117,564)	-	184,205
Бір жылдағы резервтің өзгеруі	46,256	7,370	4,866	1,528	60,020
Кезеңнің соңындағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	391,303	14,735	73,338	12,095	491,471
Кезеңнің соңындағы сақтандыру шарттары бойынша активтер	(4,139)	-	616	78	(3,445)
2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиыны	387,164	14,735	73,954	12,173	488,026

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

	Сақтандыру өтелімінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер		Сыйлықақыларды бөлу әдісін пайдалану кезінде туындаған міндеттемелер		2024 ж. 31 желтоқсан
	Шығын компонентін шегергенде	Шығындар компоненті	Болашақ ақша ағындарының келтірінді құны	Қаржылық емес тәуекелге түзету	Жиыны
Кезеңнің басындағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	199,401	7,451	49,849	16,364	273,065
Кезеңнің басындағы сақтандыру шарттары бойынша активтер	(10,289)	-	-	-	(10,289)
2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиыны	189,112	7,451	49,849	16,364	262,776
Сақтандыру бойынша түсім	(259,923)	-	-	-	(259,923)
Сақтандыру қызметтерінің шығыстары:					
Пайда болған сақтандыру шығындары және сақтандыру қызметтеріне жұмсалған өзге де шығыстар	-	-	70,821	(227)	70,594
Өткен кезеңдердің қызметтеріне қатысты өзгерістер	-	-	10,150	(1,367)	8,783
Ауыртпалықты шарттар топтары бойынша шығындар және осындай шығындарды қалпына келтіру	-	(377)	-	-	(377)
Аквизициялық ақша ағындарын амортизациялау	69,200	-	-	-	69,200
Міндеттемелерді бағалау кезінде ескерілген сақтандыру қызметтеріне жұмсалған шығыстардың жиыны	69,200	(377)	80,971	(1,594)	148,200
Сақтандыру қызметінің нәтижесі	(190,723)	(377)	80,971	(1,594)	(111,723)
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша қаржылық шығыстар немесе кірістер	20,602	495	9,295	(4,126)	26,266
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған шығыстар/(кірістер)	5,269	(204)	-	-	5,065
Пайда мен шығын құрамында танылған сомалардың жиыны	(164,852)	(86)	90,266	(5,720)	(80,392)
Басқа өзгерістер	(8,037)	-	8,037	-	-
Кезеңдегі ақшалай қаражаттың қозғалысы:					
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша алынған сыйлықақылар	394,396	-	-	-	394,396
Пайда болған сақтандыру шығындары бойынша төлемдер және шығарылған сақтандыру шарттары бойынша төленген сақтандыру қызметтері бойынша өзге де шығыстар	-	-	(84,304)	-	(84,304)
Аквизициялық ақша ағындары	(70,279)	-	-	-	(70,279)
Ақша ағындарының жиыны	324,117	-	(84,304)	-	239,813
Бір жылдағы резервтің өзгеруі	151,228	(86)	13,999	(5,720)	159,421
Кезеңнің соңындағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	340,908	7,365	71,402	10,645	430,320
Кезеңнің соңындағы сақтандыру шарттары бойынша активтер	-	-	(2,314)	-	(2,314)
2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиыны	340,908	7,365	69,088	10,645	428,006

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Төмендегі кестеде әрбір қызмет сыныбы бойынша есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер мен міндеттемелер портфельдерінің баланстық сомалары көрсетілген:

		2025 ж. 31 желтоқсан										
		Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	Зейнетақы аннуитеттері	Жинақтаушы сақтандыру	Өмірді мерзімді сақтандыру	Қысқа мерзімді шарттар	Медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру	Автокөлікті және жауапкершілік сақтандыру	Мулік сақтандыру	Басқа	Жиыны
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша активтер		-	-	-	-	(2)	-	-	(116)	-	(3,327)	(3,445)
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер		28,846	261,000	35,745	2,931	66,664	2,693	33,851	9,132	28,286	22,323	491,471
Нетто		28,846	261,000	35,745	2,931	66,662	2,693	33,851	9,016	28,286	18,996	488,026

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

		2024 ж. 31 желтоқсан																						
		Көлік																						
		Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері		Зейнетақы аннуитеттері		Жинақтаушы аннуитеттері		Өмірді мерзімді сақтандыру		Қысқа мерзімді шарттар		Медициналық сақтандыру		Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру		Мүлкіті сақтандыру		Автокөлікті және жауапкершілікті сақтандыру		Басқа		Жиыны		
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша активтер	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(1,313)	(325)	(55)	(405)	(212)	(2,314)							
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	28,742	202,279	34,388	10,742	76,107	2,669	13,304	35,542	10,757	15,790	430,320													
Нетто	28,742	202,279	34,388	10,742	76,103	1,356	12,979	35,487	10,352	15,578	428,006													

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топ ақша ағындарын дисконттау үшін келесі кірістілік қисықтарын пайдаланды:

2025 ж. 31 желтоқсан	Валюта	Өмірді сақтандыру						Жалпы сақтандыру			
		1 жыл	5 жыл	10 жыл	20 жыл	30 жыл	1 жыл	5 жыл	10 жыл	20 жыл	30 жыл
Сақтандыру шарттары	KZT	16.5%	15.4%	14.2%	13.9%	13.9%	17.9%	17.6%	17.2%	-	-
	USD	3.8%	3.8%	4.2%	4.7%	4.6%	-	-	-	-	-
2024 ж.											
31 желтоқсан	Валюта	1 жыл	5 жыл	10 жыл	20 жыл	30 жыл	1 жыл	5 жыл	10 жыл	20 жыл	30 жыл
Сақтандыру шарттары	KZT	13.6%	11.5%	11.3%	11.3%	11.3%	14.9%	11.9%	9.6%	-	-
	USD	4.6%	4.4%	4.4%	4.5%	4.2%	-	-	-	-	-

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топтың сақтандыру тәуекелдерінің шоғырлануын талдау (қайта сақтандыруға дейін де, қайта сақтандырудан кейін де) бизнес класы бойынша және өңірлер бойынша мынадай кестелерде келтірілген.

	2025 ж. 31 желтоқсан			2024 ж. 31 желтоқсан		
	Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Нетто	Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Нетто
Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	28,846	-	28,846	28,742	-	28,742
Зейнетақы аннуитеттері	261,000	-	261,000	202,279	-	202,279
Жинақтаушы сақтандыру	35,745	-	35,745	34,388	-	34,388
Өмірді мерзімді сақтандыру	2,931	(435)	2,496	10,742	(7,967)	2,775
Қысқа мерзімді шарттар	66,662	(1,879)	64,783	76,103	(6,621)	69,482
Медициналық сақтандыру	2,693	(692)	2,001	1,356	(73)	1,283
Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру	33,851	-	33,851	12,979	-	12,979
Мүлкіті сақтандыру	28,286	(18,417)	9,869	35,487	(14,896)	20,591
Автокөлікті және жауапкершілікті сақтандыру	9,016	(113)	8,903	10,352	(92)	10,260
Басқасы	18,996	(10,985)	8,011	15,578	(8,751)	6,827
Жиыны	488,026	(32,521)	455,505	428,006	(38,400)	389,606

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер	Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер мен міндеттемелер
Аймақтар бойынша шоғырлану				
Қазақстан	459,054	3,407	379,531	17,705
ЭЫДҰ елдері	(14,259)	14,732	214	8,938
ЭЫДҰ емес елдер	6,309	12,995	2,284	5,504
	451,104	31,134	382,029	32,147
				361,826
				(8,724)
				(3,220)
				349,882

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайда болған шығындар бойынша міндеттемелер	Пайда болған шығындар бойынша қайта сақтандыру активтері	Пайда болған шығындар бойынша міндеттемелер	Пайда болған шығындар бойынша қайта сақтандыру активтері
Аймақтар бойынша шоғырлану				
Қазақстан	36,922	1,387	45,977	6,253
	36,922	1,387	45,977	6,253
				39,724
				39,724

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы) (миллион теңгемен)

Төмендегі кестеде талаптардың дисконтталмаған сомасының бұрынғы есептік бағалауларымен салыстырғанда нақты талаптар келтірілген. Топ есепті кезеңнен 10 жыл бұрын туындаған талаптардың жалпы және таза сомасы туралы ақпаратты ашады. Топ пайда болған талаптар бойынша кестеде ұсынылған міндеттемелерді сақтандыру шарттары топтарының баланстық құнының жиынтық шамасымен салыстырып тексеруді жүргізеді.

	2015 ж.	2016 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.	Жиыны
Талаптардың дисконтталмаған жалпы сомаларының есептік бағалаулары												
Сақтандыру жағдайы болған жылдың соңында	2,319	3,167	11,157	36,322	19,354	24,807	36,920	35,839	46,083	69,021	79,781	-
Бір жылдан кейін	2,727	2,510	8,368	64,245	20,039	23,561	35,642	41,852	52,249	70,989	-	-
Екі жылдан кейін	2,376	3,335	9,550	103,198	20,160	23,111	39,489	41,502	53,309	-	-	-
Үш жылдан кейін	2,366	3,701	9,981	102,609	20,425	20,938	36,195	40,716	-	-	-	-
Төрт жылдан кейін	2,504	3,559	7,908	102,397	20,660	20,467	37,309	-	-	-	-	-
Бес жылдан кейін	2,424	3,653	7,673	101,282	20,232	21,385	-	-	-	-	-	-
Алты жылдан кейін	2,637	3,491	6,973	100,986	21,533	-	-	-	-	-	-	-
Жеті жылдан кейін	2,520	2,961	6,896	101,743	-	-	-	-	-	-	-	-
Сегіз жылдан кейін	2,301	2,821	7,340	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тоғыз жылдан кейін	2,242	3,150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Он жылдан кейін	2,370	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төленген талаптардың кумулятивтік жалпы сомасы	(1,997)	(2,598)	(6,458)	(100,580)	(20,086)							
2015 жылдан 2025 жылға дейінгі сақтандыру жағдайы кезеңіндегі міндеттемелердің жалпы сомасы	373	552	882	1,163	1,447	1,758	3,255	5,168	12,553	17,547	38,545	83,243
Сақтандыру жағдайының алдындағы жылдардағы міндеттемелердің жалпы сомасы	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Дисконттау әсері	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,321)
Туындаған талаптар бойынша міндеттемелердің жалпы сомасы	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76,933

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Талаптардың таза сомасы

	2015 ж.	2016 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.	Жиыны
Талаптардың												
Дисконтталмаған жалпы сомаларының есептік бағалаулары												
Сақтандыру жағдайы болған жылдың соңында	1,847	1,721	6,307	10,511	17,209	20,373	27,337	33,551	43,827	65,255	76,211	-
Бір жылдан кейін	1,570	2,191	6,382	12,018	18,543	21,383	31,592	38,152	46,640	55,463	-	-
Екі жылдан кейін	1,384	2,412	6,726	11,837	18,748	21,912	32,185	38,422	47,924	-	-	-
Үш жылдан кейін	1,497	2,734	6,007	11,509	18,476	19,792	29,314	37,633	-	-	-	-
Төрт жылдан кейін	1,629	2,595	6,126	11,726	17,135	19,444	30,320	-	-	-	-	-
Бес жылдан кейін	1,566	2,665	6,301	10,733	16,767	20,260	-	-	-	-	-	-
Алты жылдан кейін	1,824	2,789	5,708	10,470	17,695	-	-	-	-	-	-	-
Жеті жылдан кейін	1,699	2,344	5,581	11,155	-	-	-	-	-	-	-	-
Сегіз жылдан кейін	1,546	2,228	5,971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тоғыз жылдан кейін	1,469	2,507	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Он жылдан кейін	1,610	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төленген талаптардың кумулятивтік жалпы сомасы	(1,278)	(2,035)	(5,210)	(10,178)	(16,361)	(18,608)	(27,817)	(32,695)	(36,420)	(39,781)	(40,434)	(230,817)
2015 жылдан 2025 жылға дейінгі сақтандыру жағдайы кезеңіндегі міндеттемелердің жалпы сомасы	332	472	761	977	1,334	1,652	2,503	4,938	11,504	15,682	35,777	75,932
Сақтандыру жағдайының алдындағы жылдардағы міндеттемелердің жалпы сомасы	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,169
Дисконттау әсері	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,321)
Туындаған талаптар бойынша міндеттемелердің жалпы сомасы	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60,848

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Шығарылған сақтандыру шарттарының және міндеттемелерді білдіретін ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының портфельдері үшін өтеу мерзімдерін талдау

Ақпаратты ашуға арналған төмендегі ескертулерде ХҚЕС (IFRS) 7 сәйкес талап етілетін толық ақпарат енгізілмеген. ХҚЕС (IFRS) 17 сәйкес талап етілетін ақпаратты ашу ерекшелігін жақсы түсіну үшін қаржы құралдарына қатысты ХҚЕС (IFRS) 7 талап ететін кейбір ашулар енгізілді. ХҚЕС (IFRS) 17: 132(b) ұйымдарға а) шартта көзделген қалған дисконтталмаған таза ақша ағындарының пайда болуының есептік мерзімдері бойынша; немесе б) болашақ ақша ағындарының келтірілген құнының есептік бағалау мерзімдері бойынша өтеу мерзімін талдауды ұсыну нысанын таңдау мүмкіндігін береді.

Келесі кестеде маңызды ұзақ мерзімді компоненті бар сақтандыру өнімдері туралы ақпарат ашылады.

	Баланстық құны	1 жылдан аз	1-5 жыл	5-10 жыл	10-20 жыл	20 жылдан астам
2025 ж. 31 желтоқсан						
Зейнетақы аннуитеттері	227,405	81,710	126,917	10,928	6,343	1,507
Халық-Қазына	20,066	2,912	14,420	2,034	700	-
Жиыны	247,471	84,622	141,337	12,962	7,043	1,507
2024 ж. 31 желтоқсан						
Зейнетақы аннуитеттері	164,405	19,886	118,600	11,531	10,189	4,199
Халық-Қазына	17,715	830	14,471	1,796	618	-
Жиыны	182,120	20,716	133,071	13,327	10,807	4,199

14. Өзге активтер

Өзге активтерге мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Банк қызметі бойынша дебиторлар	98,622	78,456
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	70,327	59,227
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	22,251	26,852
Табыс салығын қоспағанда, алдын ала төленген салықтар	12,211	9,767
Банктік емес қызмет бойынша дебиторлар	11,848	10,877
Инвестициялық мүлік үшін алдын ала төлем	6,783	3,863
Есептелген комиссиялық кірістер	6,606	7,819
Негізгі құралдар үшін алдын ала төлем	4,732	18,336
Басқасы	21,616	18,228
	254,996	233,425
Минус - Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(29,945)	(36,242)
Өзге активтердің жиыны	225,051	197,183

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар «Altyn Bank» АҚ (China CITIC Bank Corporation Ltd.ЕБ) 70,272 миллион теңге мөлшерінде және Open Travel Networks Ltd 55 миллион теңге мөлшерінде инвестицияларын қамтиды (2024 ж. 31 желтоқсан – сәйкесінше 59,092 миллион теңге және 135 миллион теңге).

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Төменде жыл басындағы және соңындағы басқа қаржы активтерінің жалпы баланстық құнын салыстыру берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Жыл басына	31,007	1,098	92,014	124,119
1-кезеңге аудару	703	-	(703)	-
2-кезеңге аудару	(1,136)	1,136	-	-
3-кезеңге аудару	(5)	-	5	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	30,691	(1,114)	(9,580)	19,997
Есептен шығарулар	-	-	(5,008)	(5,008)
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	53	39	314	406
Жыл соңына	61,313	1,159	77,042	139,514

	2024 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Жыл басына	23,445	34	89,943	113,422
2-кезеңге аудару	-	62	(62)	-
3-кезеңге аудару	39	-	(39)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	7,443	1,002	3,874	12,319
Есептен шығарулар	-	-	(2,179)	(2,179)
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	80	-	477	557
Жыл соңына	31,007	1,098	92,014	124,119

Өзге активтер бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша жинақталған резервтердегі қозғалыс мынадай түрде көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Жыл басына	(1,162)	(1,004)	(34,076)	(36,242)
1-кезеңге аудару	(703)	-	703	-
2-кезеңге аудару	113	(113)	-	-
3-кезеңге аудару	6	-	(6)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	640	441	5,341	6,422
Бұрын құрылған провизияларды қалпына келтіру	-	-	(347)	(347)
Есептен шығарулар	-	-	2,118	2,118
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(1)	(19)	(1,876)	(1,896)
Жыл соңына	(1,107)	(695)	(28,143)	(29,945)

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Жыл басына	(584)	(6)	(31,066)	(31,656)
2-кезеңге аудару	-	(163)	163	-
3-кезеңге аудару	57	-	(57)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	(627)	(846)	(5,173)	(6,646)
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	-	-	(1,053)	(1,053)
Есептен шығарулар	-	-	2,185	2,185
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(8)	11	925	928
Жыл соңына	(1,162)	(1,004)	(34,076)	(36,242)

* Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есептегі «Кредиттік шығындар бойынша шығыстар» бабы мынадай баптардан тұрады: «Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер», «Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері» және «Қаржы активтерін тануды тоқтату».

15. Клиенттер қаражаты

Клиенттердің қаражаты мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілгені:		
Мерзімді салымдар:		
Жеке тұлғалар	6,781,175	6,063,129
Заңды тұлғалар	4,675,777	3,811,441
	11,456,952	9,874,570
Ағымдағы шоттар:		
Заңды тұлғалар	1,686,576	1,978,239
Жеке тұлғалар	1,195,276	1,137,234
	2,881,852	3,115,473
Клиенттер қаражатының жиыны	14,338,804	12,990,043

2025 ж. 31 желтоқсанына Топтың байланысқан клиенттерінің ең ірі он тобы жалпы клиенттер қаражатының 11%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 8%), байланысқан клиенттердің әр тобы топ ішінде өзара байланысты клиенттерді білдіреді.

2025 ж. 31 желтоқсанына клиенттердің қаражатына 263,708 миллион теңге сомаға кепілмен қамтамасыз ету кіреді (2024 ж. 31 желтоқсан – 186,619 миллион теңге).

Басшылықтың пікірінше, қаражатты шешіп алған жағдайда, төлемдерді қамтамасыз ету мақсатында өзінің өтімді активтерін өткізу үшін Топ алдын ала тиісті хабарлама алады.

2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған он екі айдың ішінде Топ «Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ депозитінің мерзімінен бұрын өтелуіне байланысты 66,114 миллион теңге сомасында шығынды мойындады

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Клиенттердің қаражатына секторлар бойынша жасалған талдау былайша берілген:

	2025 ж.		2024 ж.	
	31 желтоқсан	% 31 желтоқсан	31 желтоқсан	%
Жеке тұлғалар және кәсіпкерлер	7,976,451	56%	7,200,363	55%
Көтерме сауда	1,050,170	7%	1,020,073	8%
Өзге тұтынушылық қызметтер	757,283	5%	825,805	6%
Металлургия	751,331	5%	387,855	3%
Құрылыс	668,886	5%	544,728	4%
Қаржы секторы	548,497	4%	418,183	3%
Тасымалдау	481,201	3%	422,244	3%
Мұнай және газ	438,601	3%	588,046	5%
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	316,208	2%	295,352	2%
Білім беру	235,001	2%	191,908	1%
Энергетика	165,730	1%	232,073	2%
Үкімет және мемлекет бақылайтын компаниялар	136,789	1%	131,667	1%
Байланыс	129,290	1%	106,650	1%
Сақтандыру және зейнетақы қорларының қызметі	39,366	1%	18,799	1%
Басқасы	644,000	4%	606,297	5%
	14,338,804	100%	12,990,043	100%

16. Кредит мекемелерінің қаражаты

Кредит мекемелерінің қаражаты мыналардан құралады:

	2025 ж.	2024 ж.
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілгені:		
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары	298,052	196,089
Қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	240,764	47,683
«ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ қарыздары	184,569	91,839
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	172,531	157,222
Корреспонденттік шоттар	148,958	136,803
«Қазақстанның Даму банкі» АҚ қарыздары	80,096	80,605
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ қарыздары	75,763	65,378
«Еуразиялық даму банкі» АҚ қарыздары	44,421	16,960
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ қарыздары	12,627	17,352
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ұлттық төлем корпорациясы» АҚ салымдары	12,318	4,138
Басқа қаржы мекемелерінің қарыздары	29	-
	1,270,128	814,069

2025 және 2024 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдарына тиісінше 2027 ж. 16 қыркүйекте және 2025 ж. 16 қыркүйекте өтеу мерзімі бар 200 миллион АҚШ доллары және 300 миллион АҚШ доллары көлеміндегі синдикатталған қарыз кірді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның (бұдан әрі - «ДАМУ») қарыздарына мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен, 2026-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0%-4.5% мөлшерлеме бойынша 80,714 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 84,830 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыз кіреді. Қарыздар белгілі бір салалардағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін (бұдан әрі - «ШОБ») қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына (бұдан әрі - «Бағдарлама») сәйкес алынды. ДАМУ мен Топ арасындағы қарыз шарттарына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 8.5% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар ШОБ қарыз алушыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Өрлеу» микро, шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін 45%-дан 55%-ға араластыру шарттарымен кейіннен қаржыландыру үшін екінші деңгейдегі банктерде қаражатты шартты орналастыру өнімі бойынша ДАМУ-мен келісім жасасты. Келісім шеңберінде өтеу мерзімі 2033-2040 жылдарға дейінгі жылдық 2.0% мөлшерлеме бойынша 96,222 миллион теңге мөлшерінде қарыз алынды. Кредиттік келісімнің талаптарына сәйкес клиенттерге қарыздар бағдарлама талаптарына сәйкес болған кезде 12.6% мөлшерлемемен беріледі.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстанның Даму банкі» АҚ-ның (бұдан әрі - «ҚДБ») қарыздарына 2034-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 2.0% мөлшерлеме бойынша 36,981 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 36,981 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыздар кіреді, қарыздар өңдеу өнеркәсібінде әрекет ететін ірі кәсіпкерлік субъектілерін кейінгі кредиттеу үшін пайдаланылуы тиіс; сондай-ақ Топтың бөлшек сауда клиенттерінің автокөліктер сатып алуын қаржыландыру үшін 2029-2037 ж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0% мөлшерлеме бойынша 43,115 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 43,624 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыздар кіреді. ҚДБ мен Топ арасындағы қарыз шартына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар корпоративтік кәсіпкерліктің қарыз алушыларына, сондай-ақ 5 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 4.0% мөлшерлемемен бөлшек бизнестің қарыз алушыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дан «Кең Дала» жыл сайынғы бағдарламасы бойынша қарыздар 2027 ж. 10 наурызда өтеу мерзімімен жылдық 1.5% мөлшерлемесімен 75,763 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 65,378 миллион теңге) мөлшерінде қысқа мерзімді қарыздарды қамтыды. Қарыздар агроөнеркәсіптік кешен (бұдан әрі – «АӨК») субъектілеріне түпкілікті қарыз алушыға жылдық 5.0%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін кейіннен кредит беру үшін пайдаланылуға тиіс. «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ мен Топ арасындағы кредиттік шарттарға сәйкес кредиттер көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарына айналым қаражатын толықтыру үшін беріледі.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ (бұдан әрі - «ӨДҚ») қарыздары Топтың бөлшек клиенттерінің отандық өндірістегі автомашиналарды сатып алуын қаржыландыру үшін 2030 ж. өтеу мерзімімен жылдық 1.0% мөлшерлемемен 11,311 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 15,630 миллион теңге) мөлшерінде ұзақ мерзімді қарыздарды қамтыды. ӨДҚ мен Топ арасындағы қарыз шарттарына сәйкес, Топ өтеу мерзімі 7 жылдан аспайтын 4.0% мөлшерлемемен бөлшек бизнес қарыз алушыларына кредиттер беруге жауапты. 2024 ж. 23 сәуірде ӨДҚ мен Топ арасында №4 қосымша келісім жасалды, оған сәйкес револьверлік тетік бойынша екінші деңгейдегі банктердің түпкілікті қарыз алушыларды қаржыландыруын тоқтату және қарыз мерзімін 2030 ж. 31 шілдеге дейін қысқарту бөлігінде талаптар өзгерді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы) (миллион теңгемен)

Топ басшылығы басқа осындай ұқсас қаржы құралдары жоқ деп есептейді және өзінің ерекшелігіне байланысты ДАМУ, ҚДБ, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ және ҚДҚ-дан берілген кредиттер АӨК және ШОБ субъектілерін кредиттеу нарығында жекелеген сегменттер болып табылады. Нәтижесінде ДАМУ, ҚДБ, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ және ҚДҚ-дан қарыздар реттелген операция шеңберінде алынды және сол сияқты клиенттерге берілген ақшалай өтем ретінде айқындалған тану күніне әділ құн бойынша көрсетілді.

Бұдан әрі кредит мекемелері қаражатының пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары	1.3%-17.0%	2026-2028	2.5%-12.8%	2025-2027
Қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	2.8 %-17.5%	2026	8.0%-15.1%	2025-2026
«ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның қарыздары	1.0%-13.0%	2026-2040	1.0%-13.0%	2025-2035
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	4.1%-16.8%	2026	5.0%-6.8%	2025
«Қазақстанның Даму банкі» АҚ-ның қарыздары	1.0%-2.0%	2029-2037	1.0%-2.0%	2029-2037
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның қарыздары	1.5%	2026-2027	1.5%	2025-2026
«Еуразиялық даму банкі» АҚ-ның салымдары	17.0%	2026	1.2%-5.0%	2025
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-ның қарыздары	1.0%-17.0%	2029-2030	1.0%-17.0%	2029-2030
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ұлттық төлем корпорациясы» АҚ-ның салымдары	17.0%	2026	13.8%	2025
Басқа қаржы мекемелерінің қарыздары	18.0%	2030	-	-

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілге берілген активтердің әділ құны (7, 9 және 10-ескертулер) және қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдарына қосылған қарыздардың баланстық құны мынадай түрде берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Кепілдің әділ құны	Қарыздың баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Қарыздың баланстық құны
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (7-ескерту)	84,167	82,342	7,554	7,666
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (9-ескерту)	7,654	7,680	196,881	159,045
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (10-ескерту)	237,521	235,922	37,607	37,581
	329,342	325,944	242,042	204,292

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылуы толығымен тоқтатылмаған, берілген қаржы активтері туралы ақпарат төменде көрсетілген.

Топ, РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды Топтың операциялық қызметінің шеңберінде төлемдердің ағымын теңгемен қамтамасыз ету ретінде пайдаланады. Топ қысқамерзімді өтімділікті тарту құралының осы түрін үнемі қолданады және қаржыны қажеттілік туындаған жағдайда, РЕПО келісімдері бойынша қарыздар арқылы тартуды жалғастыруды жоспарлайды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топ мынадай қорытындыға келді, ол өзіне кредиттік тәуекелдерді, нарықтық тәуекелдерді қосатын сондай бағалы қағаздармен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды өзінде сақтайды, сондықтан оларды тануды тоқтатпайды. Бұдан өзге, Топ қамтамасыз ету ретінде алынған ақшалай қаражатқа қатысты қаржы міндеттемелерін таниды.

	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (7-ескерту)	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (9-ескерту)	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі амортизацияланғ ан құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (10-ескерту)
2025 ж. 31 желтоқсан:			
Берілген активтердің әділ құны	84,167	7,654	237,521
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	82,342	7,680	235,922
2024 ж. 31 желтоқсан:			
Берілген активтердің әділ құны	7,554	196,881	37,607
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	7,666	159,045	37,581

Топтың қолда бар қаржылық келісімдерінде Топтың өз активтері бойынша кепіл құқығын құру мүмкіндігін шектейтін ережелер бар. Топ осы ережелер бойынша міндеттемелерді орындамаған жағдайда, бұл жағдай төлем мерзімінің айқаспалы қысқаруына және Топтың басқа да қаржылық келісімдерінің талаптары бойынша төлемеу тізбегіне әкеп соғуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ ковенанттарды орындады.

17. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралды:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құн бойынша көрсетілгені:		
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:		
Теңгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар	-	98,747
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	-	98,747
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар:		
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	760,343	484,287
Теңгемен көрсетілген облигациялар	209,755	296,178
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	970,098	780,465
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың жиыны	970,098	879,212

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2024 ж. 4 маусымда Топ ҚББ-да листингтен өткен, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 290,000 миллион теңгеге облигациялар шығаруды жүзеге асырды, 2024 ж. 25 шілдеде үшінші купон кезеңінде жылдық 18.6% купон мөлшерлемесімен 39,135 миллион теңге, 2024 ж. 20 желтоқсанда - 100,828 миллион теңге және 2024 ж. 24 желтоқсанда – 207 миллион теңге, 2025 ж. 5 ақпанда – 6,400 миллион теңге және 2025 жылғы 29 желтоқсанда – 35,575 миллион теңге орналастырылды. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 182,143 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 140,169 миллион теңге) орналастырылды.

2024 ж. 17 қазанда Топ ҚҚБ-да листингтен өткен, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 20,000 миллион теңгеге «жасыл» облигациялар шығаруды жүзеге асырды, 2024 ж. 3 желтоқсанда TONIA Compounded купон мөлшерлемесімен және жылдық 1.3% маржамен 20,000 миллион теңге орналастырылды. 2025 және 2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 20,000 миллион теңге орналастырылды.

2024 жылғы 25 қарашада Топ номиналды құны 100,000 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 7.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 21 ақпанда Топ номиналды құны 131,652 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 7.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 19 мамырда Топ АІХ-те тіркелген номиналды құны 200 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 20 мамырда Топ АІХ-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемесімен 200 миллион АҚШ доллары сомасына облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 196.5 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 29 мамырда Топ АІХ-те тіркелген номиналды құны 1.8 миллион АҚШ доллары және купондық мөлшерлемесі 4.0% болатын үш жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 29 мамырда Топ АІХ-те тіркелген номиналды құны 300 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 30 мамырда Топ АІХ-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемесімен 800 миллион АҚШ доллары сомасына облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 799.6 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 3 шілдеде Топ АІХ-те тіркелген номиналды құны 500 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 4 шілдеде Топ АІХ-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемесімен 500 миллион АҚШ доллары сомасына облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 496.4 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 31 қазанда Топ номиналды құны 101,144 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 9.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздардың купондық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Купондық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:				
Теңгемен көрсетілген, тіркелген мөлшерлемесі бар облигациялар	-	-	9.5%	2025
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар:				
Теңгемен көрсетілген облигациялар	17.8%- 18.6%	2027-2031	7.5%-15.0%	2025-2031
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	3.5%	2027	3.5%-4.0%	2025

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша есептелген пайыздар сомасы 22,536 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсанда – 18,209 миллион теңге) құрады.

Реттелген борыштық бағалы қағаздар Топтың қамтамасыз етілмеген міндеттемелері болып табылады және Топтың ағымдағы әрі болашақтағы барлық басымдықты берешектерінің төлеміне қатысты реттелген болып саналады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық төлемдер жарты жылдық және жылдық негізде төленеді.

Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде ақша ағындарымен шартталған өзгерістерді, сондай-ақ ақша ағындарымен байланысты емес өзгерістерді қосқанда, қаржылық қызмет нәтижесіндегі міндеттемелердің өзгерістері ұсынылған. Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелер, бұл олардың ақша ағындары ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте болған немесе алдағы уақыттағы ақша ағыны қаржылық қызметтің ақша ағыны ретінде жіктелетін міндеттемелер.

	Ақшалай өзгерістер			Ақшасыз өзгерістер		2025 ж. 31 желтоқсан
	2025 ж. 1 қаңтар	Борыштық бағалы қағаздар шығару	Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	Бағамдағы айырма	Амортизация ланған құнның өзгеруі	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	879,212	887,087	(778,439)	(24,593)	6,831	970,098
	Ақшалай өзгерістер			Ақшасыз өзгерістер		2024 ж. 31 желтоқсан
	2024 ж. 1 қаңтар	Борыштық бағалы қағаздар шығару	Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	Бағамдағы айырма	Амортизация ланған құнның өзгеруі	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	653,393	294,736	(136,155)	58,794	8,444	879,212

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

18. Салық салу

Банк пен оның еншілес ұйымдарына Топ өз қызметін жүзеге асыратын елдің салық заңнамасына сәйкес салық салынады.

Табыс салығы бойынша шығыстар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық бойынша ағымдағы шығыстар	225,244	223,498
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс/(үнем)	14,573	(42,596)
Табыс салығы бойынша шығыс	239,817	180,902

Кейінге қалдырылған салық бойынша үнем мынадай мезгілдік айырмалармен байланысты:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	1,298	(154)
Негізгі құралдар, есептелген амортизация	7,400	315
Клиенттерге берілген қарыздар, (резерті қалпына келтіру)/күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(301)	1,657
Сақтандыру еншілес ұйымдарының кейінге қалдырылған салық міндеттемесін түзету	9,518	-
Қаржы құралдары бойынша кейінге қалдырылған салық активтері	-	(26,535)
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ салымдары бойынша кейінге қалдырылған салық активтері	-	(16,421)
Басқасы	(3,342)	(1,458)
Пайда немесе шығын құрамында танылған, кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс/(үнем)	14,573	(42,596)

Қазақстандық заңды тұлғалар үшін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде табыс салығының мөлшерлемесі 20% құрады.

2025 ж. 18 шілдеде жаңа Салық кодексі бекітілді, ол 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді, нәтижесінде 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап екінші деңгейдегі банктер үшін табыс салығының мөлшерлемесі әр түрлі операциялар үшін 20% және 25% құрайды.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ 25% мөлшерлеме бойынша кейінге қалдырылған табыс салығын мойындады. Бұдан басқа, жаңа Салық кодексінің өтпелі ережелері сақтандыру және қайта сақтандыру компаниялары үшін ХҚЕС 4 бойынша пайда мен ХҚЕС 17 бойынша пайда арасындағы айырмаға кейінге қалдырылған салықты тануды талап етеді, сондықтан Топ жалпы сомасы 9,518 миллион теңгеге кейінге қалдырылған салықты түзетуді көрсетті.

Сонымен қатар, 2025 ж. 18 шілдеге дейін қолданыста болған Салық кодексінің жаңа нормасына байланысты Топ ағымдағы салық шығыстарының құрамында 39,262 миллион теңге мөлшерінде 10% мөлшерлеме бойынша үстеме табыс салығын мойындады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Табыс салығының тиімді мөлшерлемесі табыс салығының нормативтік мөлшерлемесінен өзгеше болады. Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу құқығы болған жағдайларда өзара есепке алуды жүргізді.

Төменде 20% нормативтік мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды нақты табыс салығы бойынша шығыстарға сәйкес келтіру үшін есептеу келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	1,298,237	1,101,893
Табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша табыс салығы бойынша шығыстар	259,647	220,379
Мемлекеттік бағалы қағаздар және өзге де бағалы қағаздар мен туынды құралдар бойынша салық салынбайтын табыс	(68,770)	(55,460)
Салық мөлшерлемесін өзгертудің салықтық әсері	39,262	-
Салымдарды өзгертуден болған салықтық тиімділік	-	13,223
Шегерімге жатқызылмайтын шығыстар:		
- өзге провизиялар	2,260	3,583
- жалпы және әкімшілік шығыстар	523	889
Басқасы	6,895	(1,712)
Табыс салығы бойынша шығыс	239,817	180,902

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерге мыналар жатады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Шегерілетін мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:		
Есептелген сыйлықақылар	11,195	8,359
Туынды қаржы құралдарының әділ құны	(400)	907
Есептелген демалыс шығыстары	1,202	881
Басқасы	459	57
Кейінге қалдырылған салық активі	12,456	10,204
Салық салынатын мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:		
Негізгі құралдар, есептелген амортизация	(30,991)	(23,591)
Клиенттерге берілген қарыздар бойынша құнсыздану резерві	(2,673)	(2,974)
Өзге жиынтық кіріс арқылы және пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	(4,855)	(5,151)
Сақтандыру еншілес ұйымдарының кейінге қалдырылған салық міндеттемесін түзету	(9,518)	-
Басқасы	(93)	(94)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(48,130)	(31,810)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(35,674)	(21,606)

Ағымдағы салық активтері мен міндеттемелері:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Өтеуге жататын табыс салығы	6,131	3,506
Табыс салығы бойынша міндеттемелер	(16,215)	(26,829)
Ағымдағы салық міндеттемесі	(10,084)	(23,323)

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу құқығы бар жағдайларда мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуды жүргізді. Өзара есепке алудан кейін ұсынылған сомалар мыналардан тұрады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активі	388	418
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(36,062)	(22,024)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(35,674)	(21,606)

Қазіргі уақытта Қазақстанда және Топ өз қызметін жүргізіп отырған басқа елдерде уәкілетті мемлекеттік және өңірлік органдар енгізген түрлі салықтарға байланысты бірқатар заңдар әрекет етеді. Мұндай салықтарға қосылған құн салығы, табыс салығы, әлеуметтік салық, т.б. жатады. Қолданылатын ережелер көпшілік жағдайда онша айқын болмайды немесе бұрынғы оқиғалар санының шектеулілігіне байланысты мүлдем жоқ. Кейде ережелерге заңдық түсінік беру мәселесіне келгенде, түрлі ведомстволар арасында немесе тіпті бір ведомствоның өз ішінде түрлі пікірлер туындап жатады, ал бұл өз кезегінде пікір қайшылығына әкеп соғады. Салықтық декларациялар, сонымен қатар заңдық реттеудің басқа жақтары (мәселен, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) бірнеше ведомствоның қолына берілген, олардың әрқайсысы бұзушылықтарға жол берілгенге өз тараптарынан заңға сәйкес елеулі сомада айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқылы. Мұндай жағдай салықтық заңнама жүйесі елеулі жетілдірілген басқа дамыған елдермен салыстырғанда, Қазақстандағы салықтық тәуекелдер қаупінің деңгейі әлі де біршама жоғары екендігін көрсетеді.

Топ өз қызметін жүргізетін елдердің коммерциялық заңнамасы бойынша берілетін түсінік бір мәнді болмауы мүмкін. Сонымен қатар салық органдарында іскерлік қызметке қатысты еркін пікір қалыптасу тәуекелі де болады. Салық органдарының Топ қызметіне қатысты мұндай пікірлеріне байланысты басшылық тарапынан дауласу болған жағдайда қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Мұндай белгісіздік, мәселен, қаржы құралдарына салықтық түсініктеме беру және мәмілелер бойынша баға көрсеткіштерінің нарықтық деңгейін анықтау мәселесіне қатысты туындауы мүмкін. Сондай-ақ клиенттерге берілген қарыздар мен қарыздарға теңестірілген берешек бойынша мүмкін болатын зиян резервін құрастыру және қалпына келтіру жөніндегі мезгілдік салықтық айырма салық органдары тарапынан салық салынатын базаны азайту ретінде қаралып, әртүрлі түсіндірілуі мүмкін.

Қазақстанда салық органдары соңғы бес жыл ішіндегі салықтық есептемеге тексеру жүргізе алады. Дегенмен, жоғарғы сатыдағы салық органы қажет болған жағдайда қосымша тексеру жүргізе алады. Мұнымен қатар сот органдарының түсініктемесіне сәйкес, сот тарапынан салық органдарының тексеру жүргізуіне кедергі келтіру фактісі анықталған жағдайда салықтық есептеме тексерілетін мерзім ұзартылуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, Топ өз қызметін салықтық заңнамаға сәйкес жүргізеді, алайда тиісті органдардың салық мәселелері бойынша түсінік беруге қатысты басқаша көзқарас ұстану тәуекелі бар.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесінің қозғалысы:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Жыл басындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	21,606	59,448
Пайда немесе шығын құрамында танылған, кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс/(үнем)	14,573	(42,596)
Өзге жиынтық кірісте танылған, кейінге қалдырылған салық бойынша (үнем)/шығыс	(505)	4,754
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	35,674	21,606

19. Өзге міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Үздіксіз қатысудан міндеттемелер	105,428	103,786
Қызметкерлермен есеп айырысу, сыйлықақылар және демалыстар бойынша есептеу	50,992	44,232
Банктік қызмет бойынша кредиторлар	26,213	26,393
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша берешек	19,042	14,232
Басқа да алынған аванстар	17,620	15,331
Банктік емес қызмет бойынша кредиторлар	15,275	12,170
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша кредиторлар	13,621	3,683
Жалдау бойынша міндеттемелер	5,917	4,383
Төленетін жалпы және әкімшілік шығыстар	2,631	2,882
Есептелген, бірақ төленбеген дивиденд	-	72,839
Басқа	12,719	-
Өзге міндеттемелердің жиыны	269,458	299,931

2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің өзге міндеттемелері 2023 ж. қызмет қорытындылары бойынша Банктің жай акциялары бойынша есептелген, бірақ төленбеген дивидендтер сомасын қамтыды және 72,839 миллион теңгені құрайды. Дивидендтерді төлеу Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылды және шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша Банктің акционерлер алдында Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу бойынша міндеттемелері жоқ.

Үздіксіз қатысу міндеттемесі «7-20-25» мемлекеттік ипотекалық бағдарламасымен және басқа да бағдарламалармен байланысты «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ (бұдан әрі - «Оператор») алдындағы міндеттемелерді білдіреді. Осы бағдарламаның шарттарына сәйкес Банк қарыз алушыларға ипотекалық қарыздар береді және бағдарлама Операторына қарыздар бойынша талап ету құқықтарын береді. Бағдарламаға және сенімгерлікпен басқару шартына сәйкес Банк берілген ипотекалық қарыздар бойынша сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырады. Бұл ретте күнтізбелік 90 күннен астам мерзімі өткен кредиттер болған жағдайда Банк берілген ипотекалық қарыздар бойынша талап ету құқығын сатып алуға міндетті. Кері сатып алу сатып алу күніне қарыздың номиналды құны бойынша жүзеге асырылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Банк осы активтерге меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы, атап айтқанда, кредиттік тәуекелді бермегенін және сақтамағанын, бірақ берілген активтерге бақылауды сақтап қалғанын және оған өзінің үздіксіз қатысу көлемінде қарыздарды тануды жалғастыратынын анықтады. Үздіксіз қатысу көлемі Банк қайтаруға міндетті болуы мүмкін өтемнің ең жоғары сомасымен шектеледі, өйткені Банктің үздіксіз қатысуы берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайды. Банк клиенттерге берілген қарыздар құрамына өзінің үздіксіз қатысу көлемінде активті тануды жалғастыратындықтан, Банк онымен байланысты міндеттемені де таниды.

20. Капитал

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес жарияланған, шығарылған және толығымен төленген акциялар саны мынадай түрде берілген:

	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген және айналымға шығарылған акциялар	Құны төлеп алынған меншікті акциялар	Айналымдағы акциялар
2025 ж. 31 желтоқсан:					
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(2,611,588,152)	10,835,956,630
2024 ж. 31 желтоқсан:					
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(2,567,570,166)	10,879,974,616

Барлық акциялар теңгеде көрсетілген. Айналымдағы акциялар қозғалысы мынадай түрде берілген:

	Акциялар саны Жай акциялар	Номинал (орналастыру бағасы миллион теңгемен) Жай акциялар
2023 ж. 31 желтоқсан	10,902,171,591	(49,487)
Меншікті акцияларды құнын төлеп алу	(30,970,744)	(6,445)
Құны төлеп алынған меншікті акцияларды сату	8,773,769	1,334
2024 ж. 31 желтоқсан	10,879,974,616	(54,598)
Меншікті акцияларды құнын төлеп алу	(204,873,099)	(40,474)
Құны төлеп алынған меншікті акцияларды сату	160,855,113	14,037
2025 ж. 31 желтоқсан	10,835,956,630	(81,035)

Жай акциялар

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жарғылық капитал 209,027 миллион теңгені құрады.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ 290,255 миллион теңге сомасына саны 2,611,588,152 дана (2024 ж. 31 желтоқсанда – 263,625 миллион теңге сомасына саны 2,567,570,166 данада) құны төлеп алынған меншікті жай акцияларға ие болды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Айналымдағы жай акциялардың әрқайсысының бір дауысқа және дивидендке құқығы бар. Құны төлеп алынған акциялардың дауыс беру құқығы мен дивидендке құқығы жоқ.

Өткен қаржылық жылдарда төленген дивидендтер төмендегі кестеде келтірілген:

	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2025 ж. төленген	2023 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2024 ж. төленген
Кезең ішінде жарияланған дивидендтер	552,464	381,434
Бір жай акцияға ақшалай дивидендтің мөлшері	50.64	35.00

Эмиссиялық кіріс

Эмиссиялық кіріс – енгізілген қаражат сомасының шығарылған акциялардың номиналдық құнынан артық түсімі.

21. Шартты қаржылық міндеттемелер

Топтың шартты қаржылық міндеттемелері мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Берілген кепілдіктер	993,048	984,144
Коммерциялық аккредитивтер	102,839	113,993
Қарыздарды беру бойынша міндеттемелер	84,500	109,307
Шартты қаржылық міндеттемелер	1,180,387	1,207,444
Минус – аккредитивтер бойынша ақшалай қамтамасыз ету	(38,033)	(37,606)
Минус – резервтер	(6,276)	(10,964)
Шартты қаржылық міндеттемелер, нетто	1,136,078	1,158,874

Берілген кепілдіктер клиенттердің өтініштері бойынша Топ шығарған және есеп берілетін күнге әрекет ететін банктік кепілдік болып табылады. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ең ірі он клиент/клиенттер тобы үшін шығарылған өтелмеген кепілдіктер Топтың жалпы қаржы кепілдіктерінің 45%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 49%), олар Топ капиталының 13% (2024 ж. 31 желтоқсанда – 16%) құрды.

Коммерциялық аккредитивтер клиенттердің өтініштері бойынша Топ шығарған, олар бойынша есепті күні төлем жүргізілмеген аккредитивтерді білдіреді. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша он ең ірі өтелмеген аккредитивтерге Топтың коммерциялық аккредитивтерінің барлық сомасының 57% келді (2024 ж. 31 желтоқсанда – 62%) және олар, Топ капиталынан 2% құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда – 2%).

Топ, қарыз алумен байланысты, егер бұл қажет болса, қаржы құралдары пайда болғанда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Әдетте, Топ қарыз алушының кредит тәуекелін бағалау немесе топ ұстап отырған басқа депозиттерге талдау жасау арқылы, қажетсіздігі айқындалғаннан басқа жағдайларда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілмен қамтамасыз етудің түрлері көп және банктерде сақтаулы тұрған салымдардан, мемлекеттік бағалы қағаздардан және басқа да активтерден құралуы мүмкін.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Резервтер берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша резервтерді білдіреді.

Күрделі шығындар бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың аяқталмаған құрылысқа қатысты күрделі шығындар бойынша шартты міндеттемелері 3,386 миллион теңгені құрады, оның 2,995 миллион теңгесі Астана мен Ташкенттегі әкімшілік ғимараттардың аяқталмаған құрылысына жатады (2024 ж. 31 желтоқсанда – тиісінше 24,398 миллион теңге, 19,288 миллион теңге).

Операциялық жалдау шарттары бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың жойылмайтын операциялық жалдау шарттары бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

22. Таза пайыздық кіріс

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайыздық кірістерге мыналар кіреді:		
Клиенттерге берілген қарыздар	2,062,013	1,682,472
- <i>Бөлшек бизнес</i>	899,121	709,631
- <i>Корпоративтік бизнес</i>	823,609	690,416
- <i>ШОБ</i>	339,283	282,425
Ақшалай қаражат пен оның баламалары және кредит мекемелеріндегі қаражат	266,518	175,376
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	208,513	196,034
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі		
амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	75,245	54,316
Өзге қаржы активтері	9,321	7,956
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер	2,621,610	2,116,154
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	73,347	54,632
Өзге пайыздық кірістер	73,347	54,632
Пайыздық кірістердің жиыны	2,694,957	2,170,786
Пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:		
Клиенттердің қаражаты	(1,255,260)	(945,176)
- <i>Жеке тұлғалар</i>	(640,045)	(501,048)
- <i>Заңды тұлғалар</i>	(615,215)	(444,128)
Кредит мекемелерінің қаражаты	(67,404)	(53,134)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(59,951)	(48,188)
Депозиттерді сақтандыру	(23,353)	(15,054)
Өзге пайыздық шығыстар	(1,251)	(1,324)
Пайыздық шығыстардың жиыны	(1,407,219)	(1,062,876)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстарға дейін таза пайыздық кіріс	1,287,738	1,107,910

Басқа да пайыздық шығыстарға ұзақ мерзімді қаржылық дебиторлық берешекті бастапқы танудан болатын шығын кіреді.

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ТПМ әдісі бойынша есептелген жалпы пайыздық кіріс амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері үшін 2,413,097 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан: 1,920,120 миллион теңге).

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

23. Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер мынадай табыс көздерінен алынған:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	159,342	143,451
Заңды тұлғалардың транзакциялық кірісі	52,499	42,688
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	29,532	26,946
Өзгесі	11,762	10,029
Ниеттестік бағдарламасы	(14,181)	(11,380)
Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістердің жиыны	238,954	211,734

Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстарға мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жеке тұлғалардың транзакциялық шығыны	(85,334)	(75,648)
Заңды тұлғалардың транзакциялық шығыны	(6,620)	(5,271)
Өзге	(6,851)	(5,531)
Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстардың жиыны	(98,805)	(86,450)

Жеке және заңды тұлғалардың транзакциялық кірістеріне есеп айырысу шоттары мен жалақы бойынша банктік аударымдар бойынша комиссиялық кірістер, клиенттердің шоттарына қызмет көрсету және клиенттердің пластикалық карталары бойынша операциялар бойынша комиссиялық кірістер, сондай-ақ кассалық операциялар мен клиенттерге зейнетақы аудару бойынша кірістер кіреді.

Жеке және заңды тұлғалардың транзакциялық шығындарына клиенттердің пластикалық карталары, банктік аударымдар және кассалық операциялар бойынша комиссиялық шығындар кіреді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

24. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайдаға мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда:		
Сауда операциялары бойынша таза (шығын)/пайда	(357)	59,789
Туынды құралдармен операциялар бойынша жүзеге асырылған таза пайда	52,765	37,459
Туынды құралдар бойынша жүзеге асырылмаған таза пайда	12,158	7,121
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайданың жиыны	64,566	104,369

25. Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда

Шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайда мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Сауда операциялары, нетто	141,976	136,465
Бағамдық айырмасы, нетто	(2,839)	(26,422)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайданың жиыны	139,137	110,043

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

26. Сақтандырудан түскен кіріс /(сақтандыру қызметтеріне кеткен шығын)

Келесі кестелерде осы кезеңде танылған сақтандырудан түскен кірістің талдауы келтірілген.

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл										
	Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	Зейнетақы аннуитеттері	Жинақтаушы сақтандыру	Өмірді мерзімді сақтандыру	Қысқа мерзімді сақтандыру шарттар	Медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру	Мүлкілі сақтандыру	Автокөлікті және жауапкершілікті сақтандыру	Басқа	Жиыны
Сақтандырудан түскен кіріс	5,542	877	6,454	628	63,584	11,680	17,683	96,385	16,466	28,672	247,971
Тәуекелдік түзетуді босату	16	3,527	(3)	(32)	-	-	-	-	-	-	3,508
Маржа	1,345	5,064	1,063	9,670	-	-	-	-	-	-	17,142
Аквизициялық шығындардың амортизациясы	142	15,328	207	10,493	-	-	-	-	-	-	26,170
Сақтандыру бойынша түсімдердің жиыны	7,045	24,796	7,721	20,759	63,584	11,680	17,683	96,385	16,466	28,672	294,791

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл										
	Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	Зейнетақы аннуитеттері	Жинақтаушы сақтандыру	Өмірді мерзімді сақтандыру	Қысқа мерзімді шарттар	Медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру	Мулікті сақтандыру	Автокөлікті және жауапкершілік сақтандыру	Басқа	Жиыны
Сақтандырудан түскен кіріс	3,411	442	2,284	707	100,805	12,843	13,247	56,214	13,496	28,193	231,642
Тәуекелдік түзетуді босату	25	2,921	(814)	236	-	-	-	-	-	-	2,368
Маржа амортизациясы	1,105	4,910	674	16	-	-	-	-	-	-	6,705
Аквизициялық шығындардың амортизациясы	27	9,264	899	9,018	-	-	-	-	-	-	19,208
Сақтандыру бойынша түсімдердің жиыны	4,568	17,537	3,043	9,977	100,805	12,843	13,247	56,214	13,496	28,193	259,923

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл										
	Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	Зейнетақы аннуитеттері	Жинақтаушы сақтандыру	Өмірді мерзімді сақтандыру	Қысқа мерзімді шарттар	Медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру	Мүлкіті сақтандыру	Автокөлікті және жауапкершіліксіз сақтандыру	Басқа	Жиыны
Сақтандыру қызметтеріне кеткен шығындар:											
пайда болған сақтандыру шығындары және сақтандыру қызметтері бойынша келтірілген өзге де шығындар;	(6,125)	(541)	(6,731)	(378)	(10,882)	(13,125)	(28,229)	(23,080)	(7,562)	(3,596)	(100,249)
аквизициялық ақша ағындарының амортизациясы туындаған талаптар бойынша міндеттемелерге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының өзгеруі	(142)	(7,178)	(207)	(10,493)	(10,341)	(574)	(299)	(4,508)	(6,090)	(3,910)	(43,742)
ауыртпалықты шарттар топтары бойынша шығындарды қалпына келтіру	(657)	687	(696)	852	-	-	(6,152)	-	900	-	(5,066)
Міндеттемелерді бағалауда ескерілетін сақтандыру қызметтеріне кеткен шығындардың жиыны	(6,924)	(7,032)	(7,510)	(10,022)	(15,924)	(13,739)	(36,666)	(37,391)	(11,700)	(4,986)	(151,894)

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

		2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл											
		Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері			Өмірді мерзімді сақтандыру		Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру		Автокөлікті және жауапкершілікті сақтандыру		Басқа		Жиыны
		Жұмыс берушінің жауапкершілік аннуитеттері	Жинақтаушы сақтандыру	Зейнетақы аннуитеттері	Өмірді мерзімді сақтандыру	Қысқа мерзімді шарттар	Медициналық сақтандыру	Қысқа мерзімді шарттар	Мүлкікті сақтандыру	Мүлкікті сақтандыру	Автокөлікті және жауапкершілікті сақтандыру	Басқа	Жиыны
Сақтандыру қызметтеріне кеткен шығындар:													
пайда болған сақтандыру шығындары және сақтандыру қызметтері бойынша келтірілген өзге де шығындар;													
аквизициялық ақша ағындарының амортизациясы туындаған талаптар бойынша													
міндеттемелерге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының өзгеруі ауыртпалықты шарттар топтары бойынша шығындарды қалпына келтіру													
Міндеттемелерді бағалауда ескерілетін сақтандыру қызметтеріне кеткен шығындардың жиыны													
		(4,182)	(2,734)	(1,157)	(916)	(15,093)	(10,259)	(15,707)	(8,678)	(6,974)	(4,894)	(70,594)	
		(27)	(9,264)	(899)	(9,018)	(30,525)	(1,524)	(4,665)	(4,853)	(5,009)	(3,416)	(69,200)	
		-	(126)	(800)	660	5,532	360	(1,389)	(10,805)	588	(2,803)	(8,783)	
		21	145	(576)	94	-	-	(1,034)	-	1,727	-	377	
		(4,188)	(11,979)	(3,432)	(9,180)	(40,086)	(11,423)	(22,795)	(24,336)	(9,668)	(11,113)	(148,200)	

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

27. Операциялық шығыстар

Операциялық шығыстар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жалақы және сыйлықақылар	189,199	160,056
Тозу және амортизация	23,569	19,821
Табыс салығын қоспағандағы салықтар	15,284	14,583
Ақпараттық қызметтер	12,797	8,752
Жарнама шығыстары	9,132	6,672
Байланыс	8,833	8,361
Жөндеу және қызмет көрсету	6,611	5,961
Коммуналдық қызметтер	6,198	5,768
Күзет	5,829	5,474
Қайырымдылық	5,409	5,640
Жалдау	3,896	3,563
Кәсіби қызметтер	3,422	3,962
Кеңселік және офистік заттар	1,938	2,591
Басқасы	15,876	13,306
Операциялық шығыстардың жиыны	307,993	264,510

Жалақы мен сыйлықақыларға ұзақ мерзімді ынталандыру бағдарламасы бойынша шығындар кіреді. 2024 ж. желтоқсанда акционерлердің кезектен тыс жиналысы Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу және шешім қабылдау күніне Банктің орналастырылған (сатып алынғандарды шегергенде) акцияларының жалпы санының 1%-на дейінгі көлемде басым сатып алу құқығын қолданбай Банк акцияларымен қызметкерлерді көтермелеу туралы шешім қабылдады.

28. Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда бас компанияның акционерлеріне тиесілі бір жылдағы таза пайданы жыл ішінде айналымдағы таза пайданы бөлуге қатысатын акциялардың орташа өлшемделген санына бөлу арқылы есептеледі.

Акционерлік қоғамдар туралы қазақстандық заңнамаға сәйкес, жай акциялар бойынша дивиденд мөлшері осы кезең ішіндегі артықшылықты акциялар бойынша дивиденд мөлшерінен аспауға тиіс. Ендеше, кезең ішіндегі таза пайда жай және артықшылықты акциялар арасында олардың бөлінбеген пайдаға заңдық және келісімшарттық құқықтарына сәйкес бөлінеді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Төменде бір акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда туралы мәліметтер келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда		
Бас компанияның акционерлеріне қатысты жыл ішіндегі таза пайда	1,058,417	920,988
Жай акцияларды ұстаушыларға қатысты таза пайда	1,058,417	920,988
Акцияға шаққандағы базалық пайданы есептеу үшін акциялардың орташа саны	10,892,252,951	10,898,649,882
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда (теңгемен)	97.17	84.50

ҚҚБ талаптарына сәйкес сауда-саттық тізіміне енгізілген компаниялар үшін есептелген бір жай акцияның баланстық құны 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мына төмендегі кестеде көрсетілген:

Акциялар түрі	2025 ж. 31 желтоқсан		
	Айналымдағы акциялар саны	Капитал (ҚҚБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,835,956,630	3,476,490	320.8
		3,476,490	
Акциялар түрі	2024 ж. 31 желтоқсан		
	Айналымдағы акциялар саны	Капитал (ҚҚБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,879,974,616	3,051,826	280.5
		3,051,826	

Жай акцияларға қатысты капитал сомасы капиталдың қорытынды сомасы мен материалдық емес активтердің қалдық құнының сомасы арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Топ басшылығы есеп беріліп отырған күнгі жағдайға сәйкес ҚҚБ талаптары толығымен орындалып отыр деп есептейді.

29. Қаржы тәуекелдерін басқару

Топтың қаржылық қызметі үшін тәуекелдерді басқарудың маңызы зор. Топ қызметіне тән болатын негізгі тәуекел түрлері мыналар:

- Кредит тәуекелі;
- Өтімділік тәуекелі;
- Операциялық тәуекел; және
- Нарықтық тәуекел.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Тәуекелдерді басқарудың пәрменді әрі тиімді саясатын қамтамасыз ету үшін Топ тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттарын айқындады, бұлардың басты мақсаты Топты қазіргі бар тәуекелдерден қорғауға және жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік беруді көздейді. Бұл аталған қағидаттарды Топ мынадай тәуекелдерді басқару кезінде пайдаланады.

Тәуекел-тәбетті басқару

Тәуекел-тәбет – Банк стратегиялық міндеттер мен бизнес-жоспарды іске асыру кезінде қабылдауға дайын елеулі тәуекелдердің жиынтық деңгейі.

Банктің тәуекел-тәбетін басқарудың тиімді жүйесін құру мақсатында «Қазақстан Халық Банкі» АҚ тәуекел-тәбетінің стратегиясы әзірленді және бекітілді.

Тәуекел-тәбет стратегиясы қабылданатын елеулі тәуекелдердің көлемінің анық шекарасын анықтайды, онда «Халық» тобы дамуының жалпы стратегиясын жүзеге асыру аясында Банк қызметі іске асырылады, сондай-ақ тәуекелдердің жүзеге асырылуын болдырмау не олардың Банктің қаржылық жағдайына теріс әсер етуін барынша азайту мақсатымен Банк қызметінің тәуекел-бейінін анықтайды.

Тәуекелдердің әрбір елеулі деңгейі бойынша тәуекел-тәбет стратегиясын әзірлеу және ендіру шеңберінде Директорлар кеңесі Банктің қабылданған бизнес үлгілерін, қызметінің ауқымын, операциялар түрлері мен олардың күрделілігін есепке алып, тәуекел-тәбеттің (кредит тәуекелі, нарықтық тәуекел, өтімділік тәуекелі, операциялық тәуекел бойынша) деңгейлерін бекітті.

Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі

Екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін қалыптастыру қағидаларының талаптарына сәйкес Топ Директорлар кеңесі бекіткен, капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін әзірледі және ендірді. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі (бұдан әрі - «КЖБІП») – активтер көлемі, қызметтің сипаты мен күрделілік деңгейі, ұйымдық құрылым, стратегиялық жоспарлар, тәуекел-бейін, нормативтік құқықтық база ескерілген, елеулі тәуекелдерді басқару процестерінің жинағы, осындай тәуекелдерді тұрақты қаржылық жағдайды және төлем қабілеттілікті ұстап тұру үшін Топтың капитал жеткіліктілігінің мақсатты деңгейін анықтау мақсатымен бағалау және біріктіру.

КЖБІП әзірлеу мақсаты – Топ қызметіне тән тәуекелдерді, соның ішінде: кредит тәуекелін, нарықтық тәуекелді, өтімділікті жоғалту тәуекелін, операциялық тәуекелді жабу үшін жеткілікті капиталдың қажетті деңгейін анықтау мақсатында олардың елеулі түрлерін анықтау, бағалау, біріктіру және бақылау. Топ меншікті капиталдың жеткіліктілігін бағалауды тәуекел-тәбеттің ағымдағы деңгейін және даму стратегиясын есепке алумен, бекітілген бюджеттің негізінде жүзеге асырады. Меншікті капиталдың жеткіліктілігін бағалау Топқа тән тәуекелдердің стресс-тестілеу нәтижелері ескеріліп іске асырылады. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі оның нәтижелерін, тәсілдерін стресс-тестілеуге қолдануды, тәуекелдерді анықтауды және ақпарат жинау процесін, тәуекелдерді бағалау модельдерін валидтеуді қоса алғанда, сандық, сондай-ақ сапалық көрсеткіштерге үздіксіз шолу жасайды.

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – банктік қарыз шарттарына сәйкес қарыз алушының/контрагенттің Топ алдындағы өз қаржы міндеттемелерін орындамауы, уақтылы орындамауы не толық орындамауы салдарынан Топта шығындардың туындау ықтималдығы.

Кредит тәуекелдерін басқару және бақылауда тәуекел-менеджмент бөлімшесі маңызды рөл атқарады. Бұл бөлімше кредит тәуекелін сәйкестендіру, бағалау, бақылау және мониторинг шараларын енгізуді жүзеге асырады. Кредит тәуекелін басқару жүйесі шеңберінде Топ күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің жеткілікті деңгейін ұстап тұруды, шешімдер қабылдау үшін ақпараттың толықтығы мен шынайылығын қамтамасыз ету бойынша қажетті шараларды қолданумен, ішкі саясатты және бизнес бөлімшелерге тәуелді емес кредит тәуекелдерін бағалау рәсімдері бар рәсімдерді сақтаумен кредит тәуекелін бағалау процесіне бақылауды жүзеге асыруды қамтамасыз етеді.

Тәуекел-менеджмент бөлімшесі кредиттік шешімдер қабылдау, кредит беру ережелері мен бағдарламаларын келісу, кредит тәуекелін азайту үшін шаралар қолдану бойынша тәуелсіз нұсқаулар беру, лимиттерді бақылау, кредит тәуекелдері, кредит тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің деңгейінің мониторингі, есептеме құрастыру, сондай-ақ сыртқы заңнамалық реттеу, сол сияқты ішкі талаптар мен рәсімдерге сәйкестікті бақылауды қамтамасыз ету процесіне тікелей қатысады.

Топ өзінің кредит тәуекелінің деңгейін бір қарыз алушыға /контрагентке немесе қарыз алушылар тобына қатысты, сондай-ақ салалық (және географиялық) сегменттер бойынша ең жоғары тәуекел мөлшерін анықтау арқылы айқындайды. Экономика салалары бойынша кредит тәуекелінің барынша жоғары шоғырлану лимитін Коммерциялық дирекция (бұдан әрі – «ҚД») белгілейді және бақылап отырады. Топ кредит беру түрлері: корпоративтік бизнес, шағын және орта бизнес, Банктің кредиттік портфельіне бөлшек бизнес түрлері бойынша несиелік портфельдің шоғырлануына, Банктің 10 ірі қарыз алушылары бойынша портфельдің шоғырлануына, валюталық қарыздар бойынша портфельдің шоғырлануына, кредит беру сегменттері бойынша кредиттік портфельде шағын және бөлшек бизнесте рейтингтің рұқсат етілген деңгейі, PD деңгейі және NPL деңгейі бойынша кредит портфельінің шоғырлануына тәуекел-тәбеттің деңгейін белгілейді. Кредит беру бағдарламалары (ШОБ және ББ) бойынша кредит тәуекелдерінің деңгейіне қатысты шектеулерді Басқарма бекітеді. Әрбір контрагент бойынша, оның ішінде банктер мен брокерлерді қоса алғанда, баланстық және баланстан тыс жекелеген тәуекелдер деңгейін тиісті Кредит комитеттері мен Активтер мен міндеттемелерді басқару жөніндегі комитет (бұдан әрі – «АПКМ») қарастырады. Белгіленген лимитті салыстырып отыру арқылы күн сайын тәуекелдердің нақты мөлшеріне мониторинг жүргізіледі.

Әрбір контрагент бойынша міндеттемелердің орындалмау тәуекелі баланстық және баланстан тыс тәуекелдерді қамтитын лимиттермен шектеледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Баланстан тыс кредиттік міндеттемелер пайдаланылмаған кредит желілері, кепілдемелер немесе аккредитивтер түрінде болады. Баланстан тыс шоттарда есепке алынатын қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі контрагенттің келісімшарт талаптары мен мерзімін орындай алмауынан мүмкін болатын шығын ретінде анықталады. Баланстан тыс қаржы құралдарымен байланысты кредит тәуекелдеріне қатысты Топ пайдаланылмаған кредит желілерінің жалпы көлеміне тең мөлшерде шығындалады. Дегенмен, ықтимал шығын көлемі жалпы пайдаланылмаған міндеттемелер көлемінен аз болады, өйткені көпшілік жағдайда кредит беруге байланысты туындайтын міндеттемелер контрагенттердің кредит төлеудің ерекше стандарттарына сай келу мүмкіндігіне тікелей қатысты. Шартты міндеттемелерге қатысты Топ қаржы құралдарының балансында көрсетілген несие беруді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттер пайдалану және ағымдағы мониторинг жүргізу рәсімдеріне негізделген кредит саясатын ұстанады. Топ кредиттің өтелу мерзімін жіті қадағалайды, өйткені қысқа мерзімділерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредит тәуекелінің қаупі жоғарырақ.

Кредит комитеттерінің құрылымы мен өкілеттігі

Топтың Кредиттік саясатын жүзеге асыруды және кредиттік шешімдердің ретімен қабылдануын қамтамасыз етуші алқалық кредиттік органдарға кредит комитеттері, АПКОМ, Басқарма, Тәуекелдер жөніндегі комитет және Директорлар кеңесі жатады.

Коммерциялық Дирекция

Кредиттік операциялар және корпоративтік клиенттердің кредиттік өтінімдері бойынша Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің алқалық органы.

Филиалдардың және филиалдар желісінің кредит комитеттері («ФКК», «ФЖКК»)

Банктің ФКК, ФЖКК - олардың негізгі мақсаты филиалдар арқылы шағын және орта бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беру бөлігіндегі Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру болып табылады.

ФКК мен ФЖКК кредит беру лимитін филиалдар бойынша Банк Басқармасы белгілейді. ФКК үшін белгіленген кредит беру лимиті шеңберінде филиал қаржы құралын беруге байланысты мәселелер бойынша өз бетімен шешім қабылдайды. ФКК лимиттен тыс жобалары бойынша және олар бойынша шешім қабылдау ФКК өкілеттілігіне кірмейтін жобалар бойынша шешімді ФЖКК қабылдайды. ФЖКК шешімдер қабылдау рәсінде сондай-ақ Банк қызметтерінің сарапшылық қорытындыларын кешенді талдау негізінде жасақталған кредиттік топтаманы қарастыруды қамтиды.

Бас Банктің бөлшек кредит комитеті («ББ БКК») және Шешімдер қабылдау орталығы («ШҚО»)

Филиалдар арқылы бөлшек бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ББ БКК және ШҚО.

ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ББ БКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды. ББ БКК лимиттен тыс және нормативтен тыс өтінімдерді және Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер шеңберінде басқа да мәселелерді қарастыруға уәкілетті.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

ШҚО мен ББ БКК жұмыс істеуімен қатар, жеке тұлғаларға кредит беру кезінде шешімдер қабылдау үшін автоматтандырылған тәсіл бар. Шешім қабылдауды автоматтандыру тәуекелге бағытталған тәсілге, соның ішінде Risk Based Pricing (тәуекелге негізделген баға белгілеу) және клиенттердің кредитті төлеу қабілетін бағалау кезінде қосымша параметрлерді қолдануға негізделген. Өтінімдерді қарастыру нәтижелері бойынша кредиттік ұсыныстар сұратылған талаптар бойынша, сол сияқты жеке тұлғалардың өтініш берушілерінің барлық сегменттері үшін (жалақы жобасына қатысатындар/қатыспайтындар, зейнеткерлер және т.с.с.) альтернативті шешімдер ұсыну жолымен жасалады. Мұндай тәсіл қарыз алушының тәуекел бейінін ескереді және шешім қабылдауда тәуекелдерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Шағын Бизнес бойынша Шешімдер Қабылдау Орталығы («ШБ бойынша ШҚО»)

Шағын бизнес саласында 400 миллион теңгеден аспайтын мөлшердегі кредит өтінімдерін қарау – негізгі міндеті болып табылады.

ШБ бойынша ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШБ бойынша ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ФЖКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды.

Бас банктің, филиалдардың проблемалық кредиттер жөніндегі комитеті

Банктің алқалы органдары, олардың басты мақсаты – Банктің және оның филиалдарының проблемалық кредиттер бойынша қаражатты басқару, қызмет көрсету және олардың қайтарылуын қамтамасыз ету бойынша қызметін ұйымдастыруға және бақылауға қатысты Банктің ішкі кредит саясатын жүзеге асыру болып табылады.

Еншілес ұйымдардың уәкілетті/алқалы органдары

Еншілес ұйымдардың кредиттік өтінімдерін қарастыру және бекітуді еншілес кәсіпорнының ішкі құжаттарына сәйкес еншілес кәсіпорнының уәкілетті/алқалы органы жүзеге асырады. Нормативтен тыс және лимиттен тыс кредиттік өтінімдерді еншілес кәсіпорнының Директорлар кеңесі Банктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіпте Бас Банктің тиісті Кредит комитетінде алдын ала қарау кезінде бекітеді.

АПКОМ

Ақша тарту және оны орналастыруға байланысты банктік қызметтің кірістілігін ұлғайту және тәуекелдерді шектеу, сонымен қатар активтер мен пассивтерді басқару жөнінде орта мерзімді саясатты белгілеу мақсатын көздейтін Банктің алқалық органы. АПКОМ-ның басты мақсаттары: өтімділікті басқару, нарық тәуекелін басқару, Банктің қаржы тәуекелдерін басқару жөніндегі атқару органдарының қызметіне тиімді бақылауды қамтамасыз ету және Банк тәуекелдерін азайтудың басым бағыттарын анықтау.

АПКОМ, сондай-ақ контрагент банктерге елдік лимиттер мен лимиттер белгілеу функцияларын жүзеге асырады. АПКОМ Директорлар кеңесіне есеп береді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Банк Басқармасы

Бас Банктің кредиттік комитетінің, филиал желісі кредиттік комитетінің, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетінің өкілеттіктері шегінен шығып кететін немесе филиал желісі кредит комитетіне, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетіне белгіленген лимиттен асатын кредиттік өтінімдер Банк Басқармасында қаралады.

Тәуекелдер жөніндегі комитет

Комитет Директорлар кеңесі жанындағы алқалы орган болып табылады және тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін және Банкте ішкі бақылауды қалыптастыру, оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету бойынша функцияларды жүзеге асыруда көмек көрсетеді және Директорлар кеңесін Банк қабылдайтын тәуекелдердің деңгейі туралы хабардар етіп отырады.

Директорлар кеңесі

Банктің меншікті капиталының 5%-нан асатын сомаға берілген кредиттік өтінімдер, сондай-ақ Банкпен ерекше қарым-қатынаспен байланысқан тұлғалармен жасалатын мәмілелер Директорлар кеңесінде қаралады.

Кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері

Топтың кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге тән жекелеген тәуекелдер мен жалпылама нарықтық тәуекелдердің әсеріне қарай елеулі өзгеріске ұшырап отырады.

Төменде беріліп отырған кестеде қаржы активтері мен шартты міндеттемелер бойынша кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері көрсетілген. Баланс шоттарындағы қаржы активтері үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері активтерді есепке алуды және міндеттемелер мен қамтамасыз етуді қоспағанда осы активтердің баланстық құнына тең болады. Қаржылық кепілдіктер мен басқа шартты міндеттемелер үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері кепілдік төлемі қажет болған кезде немесе ашық кредит желілері бойынша несиелер талап етілген жағдайда Топ төлеуге тура келетін ең жоғары соманы білдіреді (21-ескерту). Кепілмен қамтамасыз ету осы кепіл қамтамасыз ету ретінде алынған қаржы құралының баланстық құнымен көрсетіледі.

	2025 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламалары*	1,370,335	-
Міндетті резервтер	862,148	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	805,653	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	181,288	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	2,272,600	-
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,141,573	-
Клиенттерге берілген қарыздар	13,110,917	10,861,640
Өзге қаржы активтері	109,569	-
Шартты қаржы міндеттемелері (провизиялар шегерілгенде)	1,174,111	38,033

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

	2024 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтама- сыз ету
Ақша баламалары*	1,418,685	55,117
Міндетті резервтер	306,330	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	745,233	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	156,966	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	2,913,276	-
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	766,937	-
Клиенттерге берілген қарыздар	11,465,649	9,740,418
Өзге қаржы активтері	87,877	-
Шартты қаржы міндеттемелері (провизиялар шегерілгенде)	1,196,480	37,606

* Бұл сома қысқа мерзімді қарыздар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаражаты мен оның баламаларының құрамына кіргізілген.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері арасында айырмашылық жоқ.

Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы

4-ескертуде айтылғандай, Топ құнсыздануға қатысты талап етілетін барлық қаржы активін бастапқы таныған сәттен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаю жағдайына мониторинг жүргізеді. Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы анықталған жағдайда Топ кезекті 12 айда ғана емес, кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындардың шамасы негізінде бағалау резервінің шамасын есептейді.

Топ кредит тәуекелінің бағалауын тәуекелдер үшін дефолт ықтималдылығының уақыттық құрылымын анықтаудағы негізгі үлес ретінде пайдаланады. Топ құзыреті немесе аймағы бойынша, сондай-ақ өнім түрі мен қарыз алушы бойынша, кредит тәуекелін жіктеу бойынша талданған кредит тәуекелі бойынша тиімділік және дефолт туралы ақпарат жинайды. Пайдаланылатын ақпарат бағаланатын портфельге байланысты ішкі және сыртқы болып табылады. Топ активтер портфеліне кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғайғандығын анықтау үшін әртүрлі критерийлерді пайдаланады. Критерийлер ретінде дефолт ықтималдылығының сандық өзгерістері де сапалық өзгерістері де пайдаланылады.

Қазынашылық операциялары (банкаралық операциялар, бағалы қағаздар, кері РЕПО келісімдері) үшін кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы әрбір қаржы активі үшін жеке бастапқы танылған сәтінен сандық көрсеткіштер (бастапқы танылған сәтінен 3 немесе одан көп тармаққа рейтингінің төмендеуі, бастапқы танылған сәтінен 1 немесе одан көп күнге мерзімін кешіктіру) және сапалық көрсеткіштер (эмитентке/контрагентке қатысты жағымсыз ақпарат, оның ішінде қаржылық жағдайдың нашарлауы, акционерлерінің ауысуы, беделін жоғалту тәуекелінің іске асуы, пруденциялық нормативтерді жүйелі түрде бұзу) негізінде анықталады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша – кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы бастапқы танылған сәтінен 30 күннен асатын мерзімі өткен берешегі бар қарыздар үшін және сегменттелген біртекті портфельдер үшін белгілі бір шекті мәндерді пайдалана отырып бастапқы танылған сәтінен бастап кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде дефолт ықтималдығының ұлғаюы негізінде, жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша – ішкі кредит рейтингі төмендеген кезде және ішкі рейтингтік үлгіге сәйкес 10 пайыздық тармаққа қалған әрекет ету мерзімінің бойына дефолт ықтималдығы ұлғайған кезде (3-кезеңге жіктеу үшін қаржылық жағдай нашарлаған кезде қайта құрылымдаудың болуы) қосымша анықталады, қарыз алушының сандық және сапалық көрсеткіштерінің өзгеруі, кепілді қамтамасыз етудің айтарлықтай нашарлауы және бастапқы танылған сәттен айтарлықтай қаржы қиындықтарының басқа да объективті растаулары негізінде Банк мамандарының сараптамалық қорытындылары анықталады.

Ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар үшін 3-кезең берешектің мерзімі 60-90 күннен аса өткен кезде, жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша – 60 күннен аса мерзімі өткен, қаржылық жағдайының нашарлауына байланысты қайта құрылымдалған, ішкі кредит рейтингі және Банк мамандарының сараптамалық пікірі нашарлаған кезде анықталады.

Топ төмен кредит тәуекелі бар кейбір қаржы құралдарының есеп беру күніндегі кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған деп санайды. Топ тек тәуелсіз және қаржы мекемелері үшін ғана шығарылған қаржы құралдарына қатысты аталған саясатты қолданады. Топ қаржы құралының сыртқы кредиттік рейтинг халықаралық рейтингтік агенттіктер «инвестициялық деңгей» анықтамасына балама жасаған төмен кредит тәуекелі бар деп есептейді.

Топ кредиттің айтарлықтай ұлғайғанын анықтау үшін пайдаланылатын критерийлер тиімді болып табылатынына көз жеткізу үшін мониторинг жүргізу рәсімдерін ендіріп, бұл дегеніміз кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы тәуекел бойынша дефолтқа дейін және активтің 30 күнге мерзімі кешіктірілген деп саналғанда сәйкестендіріледі.

Болжамды ақпарат беру

Топ артық шығындарсыз және күш кетірмей қолжетімді болып табылатын болжамдық ақпаратты кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюын бағалаған, сонымен қатар ККШ бағалаған кезде пайдаланады.

Болжамдық элементтерді беру Топтың болжалын көрсетеді және әрбір сценарий үшін ықтималдылықты бағалауды қоса алғанда екі сценарий («базалық нұсқа» және «қолайсыз» сценарийлері) жасауды шамалайды. Күтілетін кредиттік зияндарға макроэкономикалық факторлар туралы жорамалдардың желілік емес ықпалын үлгілеу бірнеше сценарийді пайдалану мақсаты болып табылады. «Базалық» сценарийдің ықтималдығы 75%, ал «қолайсыз» сценарийдікі – 25%.

Болжамдарды әзірлеуді «Halyk Finance» АҚ тиісті экономикалық ауыспалының болашақ болжамының «базалық нұсқасын» және «қолайсыз нұсқасын» жасау үшін ішкі және сыртқы ақпаратты, сонымен қатар болжамның басқа ықтимал сценарийлерінің ауқымын пайдалана отырып, жүзеге асырады. Пайдаланылатын сыртқы ақпарат, сондай-ақ мемлекеттік органдар және ақша-кредиттік реттеу органдары жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды қамтиды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топ белгілі бір болжамдау сценарийлеріне ықтималдылықты қолданады. Базалық сценарий аса ықтимал нәтиже болып табылады және Топ бюджетті жоспарлау және жасау үшін пайдаланатын ақпараттан тұрады. Топ қаржы құралдарының портфеліне әсер ететін кредит тәуекелінің негізгі көрсеткіштерін анықтады және құжаттады және тарихи деректердің статистикалық талдауын пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалылар мен кредит тәуекелдері және кредиттік зияндар арасындағы өзара байланысты бағалады.

Көрсетілген стресс-факторларды қолданған кезде 2025 және 2024 жж. соңында жүргізілген стресс-тестілеу нәтижелері Топтың жеке қаржылық көрсеткіштерінің біршама төмендегенін көрсетеді (күтілетін кредиттік шығындарға резервтің ұлғаюы, таза пайданың азаюы және клиенттердің қаражатының кетуі).

Сол уақытта, Топтың меншікті капиталы мен өтімді активтерінің жеткілікті мөлшері бар екенін ескере отырып, Топтың қаржылық жағдайының айтарлықтай нашарлауы және нормативтік талаптар мен нормалардың бұзылуы болжамдалмайды.

Тұтас алғанда, әрбір сценарий үшін болжамдалған макрофакторлардың нашарлауы және «қолайсыз» сценарийдің туындау ықтималдылығының ұлғаюы 1-кезеңнен 2-кезеңге өтетін қарыздар санының ұлғаюына да, ККШ бойынша шамаланған резервтердің ұлғаюына да алып келеді. Керісінше, болжамдалған макрофакторлардың жақсаруы немесе «базалық нұсқа» сценарийінің туындау ықтималдылығының ұлғаюы жағымды әсер етеді. Ауыспалылар арасындағы өзара байланыстың себебінен нақты бір сценарий үшін түрлі макрофакторлардағы өзгерістердің ықпалын, сонымен қатар нақты бір сценарийге тән пессимизм деңгейі мен оның туындау ықтималдылығы арасындағы өзара байланысты анықтау мүмкін емес.

Төменде келтірілген кестеде Топ өз қызметін жүргізетін ел және сәйкесінше ККШ-ға маңызды ықпал ететін ел болып табылатын Қазақстан үшін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсан жағдайы бойынша пайдаланылатын экономикалық сценарийлерге енгізілген негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер берілген.

Пайдаланылатын макрофакторлардың тізімі	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Анықтау	Ауқымы	Анықтау	Ауқымы
		0% бен 4.5%		
ЖІӨ өсімі	% өзгеріс	аралығы	% өзгеріс	4.8%
	Инфляция	10.0% бен	Инфляция	8.3% бен 9.5%
Инфляция	%	18.0% аралығы	%	аралығы
		44 АҚШ		
		доллары мен		70 АҚШ доллары
		64 АҚШ		мен 90 АҚШ
	баррель	доллары	баррель	доллары
Мұнай бағасы	бағасы	аралығы	бағасы	аралығы

Қаржы активтері халықаралық рейтинг агенттігінің ағымдағы кредит рейтингіне немесе Топтың ішкі бағалау жүйесіне сәйкес жіктеледі. Ең жоғарғы болатын рейтинг - AAA. Инвестициялық класқа жатқызылған қаржы активтеріне AAA-дан BBB-ге дейінгі рейтинг берілуі мүмкін. BBB-ден төмен рейтинг берілген қаржы активтері алып-сатарлық деңгей ретінде жіктеледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Топтың қаржы активтерінің кредит рейтингі (11-ескертуде егжей-тегжейлі көрсетілген клиенттерге берілген қарыздарды қоспағанда) күтілетін кредиттік шығындар резервіне дейін мынадай түрде берілген:

						2025 ж. 31 желтоқсан	
	AA	AA-	A	BBB	<BBB берілмеген	Кредиттік рейтинг	Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламалары*	140	552,072	71,372	712,849	40,905	49,253	1,426,591
Міндетті резервтер	-	-	-	856,483	5,665	-	862,148
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	183,298	32,293	127,587	283,464	235,332	58,972	920,946
Кредит мекемелеріндегі қаражат	460	75,075	13,548	21,734	63,688	7,015	181,520
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	37,884	75,374	76,445	2,017,846	66,492	11,151	2,285,192
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	11,159	110,574	-	993,154	22,348	5,082	1,142,317
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	139,514	139,514
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	1,180,387	1,180,387

						2024 ж. 31 желтоқсан	
	AA	AA-	A	BBB	<BBB берілмеген	Кредиттік рейтинг	Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламалары*	184	103,044	32,819	973,164	88,686	4,913	1,202,810
Міндетті резервтер	-	-	-	294,421	11,909	-	306,330
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	64,743	54,779	27,465	502,532	83,538	89,760	822,817
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	31,225	45,658	32,417	42,442	5,376	157,118
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	63,980	129,427	146,451	2,543,785	40,678	439	2,924,760
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	525,317	24,211	217,986	767,514
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	124,119	124,119
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	1,207,444	1,207,444

* Бұл сома қысқа мерзімді қарыздар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаржы мен оның баламаларының құрамына кіргізілген.

Банк секторының мекемелері тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекеліне ұшырап отырады. Топтың кредит тәуекелдері Қазақстан Республикасында шоғырланған. Топ бекіткен Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес кредиттер бойынша лимитті орындау және кредитті өтеу қабілетін қамтамасыз ету мақсатында кредит тәуекелінің деңгейіне ұдайы мониторинг жүргізіліп отырады.

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топтың өз міндеттемелерін белгіленген мерзімде елеулі шығындарсыз орындау үшін жеткілікті ақшалай қаражатты қамтамасыз ете алмауы нәтижесінде қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Топтың өтімділік тәуекелі активті операциялар бойынша талаптардың мерзімі міндеттемелер бойынша өтеу мерзімімен сәйкессіздік (сәйкес келмеу) салдарынан туындайды.

Екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларының талаптарына сәйкес Топ болған және Директорлар кеңесі бекіткен, өтімділіктің жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін (бұдан әрі - «ӨЖБІП») әзірледі және ендіردі. ӨЖБІП қызмет, валюта түрлеріне қарай әртүрлі уақыттық интервалда өтімділіктің тиісті деңгейін ұстап тұру және өтімділік тәуекелін басқарудың тиісті жүйесін ендіру мақсатында өтімділік тәуекелін басқару процестерінің жинағын білдіреді. ӨЖБІП ағымдағы нарықтық және экономикалық жағдайды, тәуекелдердің бейінін және Қазақстан Республикасы заңнамасының екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру бөлігіндегі талаптарын есепке алумен Тәуекел-тәбет стратегиясына, сондай-ақ өтімділік жеткіліктілігін бағалау процесінің негізгі тәсілдері мен қағидастарын анықтауда Банктің ішкі мұқтаждықтарына сәйкес әзірленді. Директорлар кеңесінің тәуекел-тәбетін анықтау мақсатында өтімділік тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің деңгейлерін бекітеді, сондай-ақ өтімділіктің ағымдағы, қысқа мерзімді, орташа мерзімді және ұзақ мерзімді тәуекелдерін шектейтін ӨЖБІП аясында өтімділік жеткіліктілігінің сандық ішкі көрсеткіші пайдаланылады. Әлсіз жақтарын анықтау мақсатында ӨЖБІП жылына кемінде бір рет үздіксіз шолуға жатады және бұл шолу Директорлар кеңесінің бекітуіне шығарылады.

Тәуекелдерді басқару жүйесі шеңберінде өтімділік тәуекелі мынадай құралдар арқылы өлшенеді және бақыланады:

- өтімділіктің реттеушілік (пруденциялық) нормативтерін сақтау мониторингі;
- өтімділік тәуекелі бойынша ішкі лимиттер мен триггерлерді белгілеу және тұрақты мониторингтеу: тәуекел-тәбет деңгейі, ӨЖБІП көрсеткіші, GAP-алшақтықтарға лимит, міндеттемелердің шоғырлану лимиттері, өтімділік тәуекелі туралы ерте ескерту индикаторлары;
- шартты өтеу мерзімдерін талдау (GAP-талдау) және ақша ағындарын болжау, оның ішінде: жоспарланған мәмілелер, клиенттердің тартылған қаражатын болжамды ұзарту (қорландырудың тұрақты бөлігін есептеуді ескере отырып);
- қорландыру көздерінің шоғырлануын талдау (ірі депозиторлар бойынша, валюта бойынша, қорландыру мерзімділігі бойынша, қорландыру көзі бойынша);
- өтімділік тәуекеліне мониторинг пен бақылауды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін өтімділік тәуекелі туралы ерте ескерту индикаторлары;
- өтімділікті тарту үшін кепілдік қамтамасыз ету ретінде пайдаланылуы мүмкін активтер көлемін талдау;
- төтенше жағдайлардағы өтімділік тапшылығын жою процесін сипаттай отырып, төтенше жағдайларды қаржыландыру жоспарын әзірлеу және үнемі тестілеу;
- түрлі макроэкономикалық және өзге факторлар мен параметрлердің өзгеруінің өтімділікке әсерін стресс-тестілеу.

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топтың қысқа мерзімді өтімділік тәуекелін басқару үшін Қазынашылық ақшалай қаражаттың қозғалысына күн сайын мониторинг және болжау жасайды. Ұзақ мерзімді өтімділік тәуекелін басқаруды өтімділіктің ұзақ мерзімді позицияларын талдау және елеуді кері позицияны түрлі әдістермен басқару бойынша шешімдер қабылдау арқылы АПКОМ жүзеге асырады.

Өтімділік тәуекелін басқару мақсатында Топ болашақта өтімді активтердің әлеуетті тапшылығын анықтау үшін ақша қаражатының түсуі мен әкетілуін талдайды және бағалау жүргізеді. Топ баланстан тыс талаптар мен міндеттемелерді қоса алғанда, активтер мен міндеттемелер бойынша болжанатын ақша ағындарын өлшейді және болжайды, оның шеңберінде қаржылық активтер, қаржылық міндеттемелер бойынша ақша ағындары арасындағы алшақтықтардың құрылымы талданады (GAP-талдау). GAP талдау кезінде ақша ағындары келесі принциптерді ескере отырып, уақытша себеттер бойынша топтастырылады:

- активтер мен міндеттемелер экономикалық біртекті және маңызды баптарға бөлінеді;
- Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді кредиттердің бір бөлігі «3 айдан 1 жылға дейін» себетіне жіктеледі, өйткені олар Топ тиісті хабарламаны жібергеннен кейін он ай ішінде Топ оларды біржақты тәртіппен қайтарып алуға құқылы;
- клиенттерге берілген ұзақ мерзімді қарыздардың бір бөлігі «3 айдан 1 жылға дейін» себетіне жіктеледі, өйткені Топ олар бойынша топ шығарған тиісті хабарламадан кейін он ай ішінде біржақты тәртіппен кері қайтарып алуға құқылы;
- клиенттерге қарыздар, Кредит мекемелеріндегі қаражат, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар, өзге де қаржы активтері, клиенттердің қаражаты, Кредит мекемелерінің қаражаты, Шығарылған борыштық бағалы қағаздар, өзге де қаржы міндеттемелері өтімділіктің күтілетін келісімшарттық өтеу мерзімдері негізінде позицияны талдауға енгізілген;
- Жоғарыда аталғандардан басқа активтер мен міндеттемелер әдетте төлем кестесіне және есеп беру күнінен ең ерте шарттық төлем күніне немесе қолжетімді өтеу күніне дейінгі қалған кезеңге сәйкес жіктеледі.

Тиімді бақылау мақсатында Топ өтімділікті басқаруды мыналарға бөледі:

- ағымдағы (күнішілік)/қысқа мерзімді өтімділікті басқару – өтеу мерзімі 3 айдан аз активтер мен міндеттемелерді басқару;
- орта мерзімді/ұзақ мерзімді өтімділікті басқару – өтеу мерзімі 3 айдан 1 жылға дейін және 1 жылдан астам активтер мен міндеттемелерді басқару.

2024 және 2023 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өтімділік тәуекелін басқаруды жалпы АПКОМ жүзеге асырады, оның негізгі міндеттері активтер мен пассивтерді басқару саясатын және өтімділікті басқару саясатын іске асыруды бақылау, өтімді қаражатқа қажеттілікті айқындау болып табылады. Қазынашылық өтімділік тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің белгіленген деңгейі және белгіленген лимиттер шеңберінде ақша ағындарын және Банктің қысқа мерзімді өтімділігін тікелей басқаруды жүзеге асырады. Қазынашылық өтімділікті жедел басқару жөніндегі шараларды әзірлейді және іске асырады. Тәуекел-менеджмент бөлімшесі өтімділік тәуекелін басқару процесін іске асыруға, ілеспелі талдаумен өтімділік тәуекелінің ағымдағы жай-күйі туралы мерзімді басқарушылық есептілік шеңберінде өтімділік тәуекелін анықтау, өлшеу, мониторингілеу, бақылау және талдау үшін жауап береді және қажет болған жағдайда тәуекелдерді азайту бойынша өз ұсынымдарын ұсынады. Сондай-ақ тәуекел-менеджмент бөлімшесі түрлі макроэкономикалық және өзге де факторлар мен параметрлердің өзгеруінің өтімділікке әсерін, оның ішінде клиенттер қаражатының кету сценарийін ескере отырып стресс-тестілеу жүргізеді. Өтімділік тәуекелін басқару (өтімділік тәуекелін анықтау, өлшеу, мониторингілеу, бақылау және талдау) өтімділік тәуекелін басқару саясатына, сондай-ақ реттеушілік талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

Төмендегі кестелерде жоғарыда көрсетілген қағидаттар негізінде топтастырылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді талдау көрсетілген.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсан						
	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны	
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,694,431	-	-	-	-	1,694,431	
Міндетті резервтер	438,947	128,151	198,050	67,323	29,677	862,148	
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	857,776	-	-	63,170	-	920,946	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	80,479	5,198	17,295	44,640	33,676	181,288	
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	47,515	74,876	319,297	996,061	847,443	2,285,192	
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп							
амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық қағаздар	30,513	55,231	332,493	622,598	100,738	1,141,573	
Клиенттерге берілген қарыздар*	375,818	822,966	7,186,082	3,986,088	739,963	13,110,917	
Өзге қаржы активтері	60,869	1,577	17,169	25,226	4,728	109,569	
	3,586,348	1,087,999	8,070,386	5,805,106	1,756,225	20,306,064	
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:							
Клиенттердің қаражаты	7,625,624	2,431,938	3,834,939	225,364	220,939	14,338,804	
Кредит мекемелерінің қаражаты	700,712	42,577	11,121	292,955	222,763	1,270,128	
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	6,481	920	421	611	-	8,433	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	773,439	196,659	970,098	
Өзге қаржы міндеттемелері	161,373	1,581	3,094	1,996	144	168,188	
	8,494,190	2,477,016	3,849,575	1,294,365	640,505	16,755,651	
Нетто позиция	(4,907,842)	(1,389,017)	4,220,811	4,510,741	1,115,720	3,550,413	
Жинақталған айырма	(4,907,842)	(6,296,859)	(2,076,048)	2,434,693	3,550,413		

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан							Жиыны
	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары			
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:								
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,473,802	-	-	-	-	-	-	1,473,802
Міндетті резервтер	155,375	36,419	87,331	17,977	9,228	-	9,228	306,330
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	796,114	-	-	26,703	-	-	-	822,817
Кредит мекемелеріндегі қаражат	107,311	201	28,194	20,914	346	-	346	156,966
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	85,452	58,855	796,077	1,207,152	777,224	-	777,224	2,924,760
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	47	9,534	41,011	716,345	-	-	-	766,937
Клиенттерге берілген қарыздар*	411,039	910,887	5,907,457	3,656,734	579,532	-	579,532	11,465,649
Өзге қаржы активтері	38,342	4,448	13,192	28,251	3,644	-	3,644	87,877
	3,067,482	1,020,344	6,873,262	5,674,076	1,369,974		1,369,974	18,005,138
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:								
Клиенттердің қаражаты	6,807,195	1,623,880	3,599,228	754,614	205,126	-	205,126	12,990,043
Кредит мекемелерінің қаражаты	311,045	43,262	123,989	178,042	157,731	-	157,731	814,069
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	6,463	-	-	510	-	-	-	6,973
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11,547	124,061	582,554	20,920	140,130	-	140,130	879,212
Өзге қаржы міндеттемелері	210,534	1,610	9,398	569	343	-	343	222,454
	7,346,784	1,792,813	4,315,169	954,655	503,330		503,330	14,912,751
Нетто позиция	(4,279,302)	(772,469)	2,558,093	4,719,421	866,644		866,644	3,092,387
Жинақталған айырма	(4,279,302)	(5,051,771)	(2,493,678)	2,225,743	3,092,387		3,092,387	

* «3 айдан 1 жылға дейін» бағанындағы клиенттерге берілетін қарыздарға стандарттық емес өтелу мерзімі бар қарыздар кіреді.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Есепті кезең ішінде өтімділіктің GAP-алшақтықтарының өзгеруі өтімді активтер көлемінің және/немесе құрылымының өзгеруіне, Топтың активтері мен міндеттемелерінің мерзімділік құрылымының өзгеруіне, оның ішінде активтерді өтеуге дейінгі мерзімнің өзгеруі (бағалы қағаздарды, клиенттерге берілген қарыздарды өтеуге дейінгі мерзімдердің қысқаруы/ұлғаюы) және міндеттемелер (клиенттердің қаражаты бойынша, Кредит мекемелерінің қаражаты бойынша, шығарылған бағалы қағаздар бойынша қорландыру мерзімдерінің қысқаруы/ұлғаюы) себебіне байланысты.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ өтімділіктің негізгі көрсеткіштеріне және өтімділік бойынша заңнамалық талаптарға сәйкес келеді.

Міндеттемелерді өтеу мерзімі бойынша талдау дәстүрлі түрде жоғарыдағы кестелерде көрсетілгеннен ұзақ мерзімде өтелген клиенттердің ағымдағы шотындағы қалдықтарының тарихи тұрақтылығын көрсетпейді. Осыған байланысты басшылық талап етілгенге дейінгі және 1 айға дейінгі мерзіммен тартылған ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттерінің ауқымды бөлігін құрайтынына қарамастан, мұндай депозиттерді салымшылардың санына және түріне қарай әртараптандыру, сондай-ақ Топтың өткен кезеңдерде жинақтаған тәжірибесі көрсетіп отырғандай, бұл депозиттер Топ қызметін қаржыландырудың ұзақ мерзімді және тұрақты көзін құрап отыр. Тиісінше, ағымдағы шоттардың елеулі үлесі өтімділікті талдау және басқару үшін тұрақты ресурс болып табылады. Бұдан басқа, жинақталған алшақтық рейтингі жоғары өтімді мемлекеттік және басқа да бағалы қағаздарды сату және кері сатып алумен сату туралы келісімдердің көмегімен қайта қаржыландыру немесе қажет болғанда капитал нарығында ұзақ мерзімді қарыздық қаржыландыруды тарту есебінен жеткілікті деңгейде өтелуі мүмкін.

Өтімділік тәуекелінің одан әрі талдамасы төменде келтірілген кестеде ХҚЕС (IFRS) 7-ге сәйкес берілген. Аталған кестеде көрсетілген көлемде қаржылық жағдай туралы біріктірілген есепте берілген мөлшерге сәйкес келмейді, өйткені осы презентацияға қаржы міндеттемелері және шартты қаржы міндеттемелері бойынша болашақта жасалатын төлемдерге шарт бойынша төлем мерзіміне қарай жасалған талдау қоса енгізілген (пайыздық төлемдерді қоса).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2025 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Клиенттердің қаражаты	7,701,165	2,454,783	3,895,259	231,902	295,326	14,578,435
Кредит мекемелерінің қаражаты	727,367	47,656	15,450	300,386	222,764	1,313,623
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	773,439	196,660	970,099
Өзге қаржы міндеттемелері	158,509	208	618	1,267	55	160,657
Берілген кепілдіктер	993,048	-	-	-	-	993,048
Коммерциялық аккредитивтер	102,839	-	-	-	-	102,839
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	84,500	-	-	-	-	84,500
	9,767,428	2,502,647	3,911,327	1,306,994	714,805	18,203,201
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	1,609,756	49,528	109,952	22,380	-	1,791,616
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	1,590,907	49,192	102,856	21,150	-	1,764,105

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Клиенттердің қаражаты	6,935,920	1,648,092	3,713,555	862,150	280,963	13,440,680
Кредит мекемелерінің қаражаты	322,636	51,783	136,024	218,311	167,721	896,475
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11,547	121,428	610,634	25,274	140,130	909,013
Өзге қаржы міндеттемелері	210,534	1,610	9,398	569	343	222,454
Берілген кепілдіктер	984,144	-	-	-	-	984,144
Коммерциялық аккредитивтер	113,993	-	-	-	-	113,993
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	109,307	-	-	-	-	109,307
	8,688,081	1,822,913	4,469,611	1,106,304	589,157	16,676,066
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	486,472	-	3,846	64,718	-	555,036
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	489,908	-	3,783	46,968	-	540,659

Мемлекеттік мекемелермен және мемлекет бақылайтын компаниялармен операциялар

Топ өз қызметі барысында ҚР Ұлттық Банкімен, ҚР Үкіметі атынан ҚР Қаржы министрлігі және мемлекеттік мекемелермен, сондай-ақ мемлекет бақылайтын компаниялармен (капиталда иелену үлесі 50% және одан жоғары) операцияларды жүзеге асырады. Топ осы клиенттерге банк қызметтерін ұсынады, соның ішінде, бірақ олармен шектелмейді: салымдарды орналастыру, қарыздар беру, бағалы қағаздарды сату және сатып алу бойынша операциялар, салымдарға қаражат қабылдау және басқалар.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша олардың баланстық құны (ТОП 10) бойынша елеулі болып табылған мемлекеттік мекемелермен және мемлекет бақылайтын компаниялармен операциялар бойынша қалдықтар былайша берілген:

Контрагент/эмитент	2025 ж. 31 желтоқсан				
	Ақшалай қаражат және оның баламалары	Клиенттерге берілген қарыздар	Бағалы қағаздар	Клиенттердің / кредит мекемелерінің қаражаты	Жиыны
ҚРҰБ	1,530,353	-	997	240	1,531,590
Қазақстан Республикасының Үкіметі	40,607	-	2,498,965	70,773	2,610,345
Мемлекет бақылайтын өзге де мемлекеттік мекемелер мен компаниялар	6,058	224,297	578,263	1,347,425	2,156,043
Оның ішінде: Мемлекеттік бағдарламалар қаражаты	-	-	-	91,615	91,615
	1,577,018	224,297	3,078,225	1,510,053	6,389,593

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Контрагент/эмитент	Ақшалай қаражат және оның баламалары	Клиенттерге берілген қарыздар	Бағалы қағаздар	Клиенттердің / кредит мекемелерінің қаражаты	2024 ж.
					31 желтоқсан
					Жиыны
ҚРҰБ	813,453	-	16,143	122	829,718
Қазақстан Республикасының Үкіметі	33,090	12,852	2,711,198	35,678	2,792,818
Мемлекет бақылайтын өзге де мемлекеттік мекемелер мен компаниялар	578	741,401	677,612	862,730	2,282,321
Оның ішінде: Мемлекеттік бағдарламалар қаражаты	-	-	-	96,235	96,235
	847,121	754,253	3,404,953	994,765	6,001,092

Ақшалай қаражат және оның баламалары ҚР Ұлттық Банкіндегі ностро шоттардағы және мерзімді депозиттердегі ұлттық және шетел валютасындағы қалдықтар кіреді.

Клиенттерге берілетін қарыздар ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық шарттарында жасалған, мемлекет бақылайтын компанияларды қаржыландыру жөніндегі мәмілелерді білдіреді.

Бағалы қағаздар сатып алу мақсаттарына қарай әділ немесе амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, ұлттық және шетел валютасында номинацияланған борыштық және үлестік қаржы құралдарымен ұсынылған.

Кредит мекемелерінің қаражаты / клиенттердің қаражаты мемлекет бақылайтын компаниялар алдындағы ағымдағы шоттардағы қалдықтар, мерзімді салымдар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламалары бойынша орналастырылған қаражат, сондай-ақ квазимемлекеттік компаниялар жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялар шеңберінде орналастырған шартты салымдар түріндегі міндеттемелерді білдіреді.

Өтімділік тәуекелін басқару, оның ішінде активтер мен міндеттемелердің шоғырлануын мониторингтеу мақсатында топ клиенттерге қойылатын талаптар бойынша да, сол сияқты олардың алдындағы міндеттемелер бойынша да (ірі депозиторлар / қарыз алушылар бойынша, валюта себеттері бойынша, қорландыру көзі бойынша) клиенттердің жекелеген топтарына шоғырлану лимиттерін белгілейді; көрсетілген лимиттердің орындалуын тұрақты негізде бақылайды, көрсеткіштердің өзгеру серпінін талдайды, қажет болған жағдайда шоғырлану тәуекелін төмендету жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлейді.

Сонымен қатар, Топ тұрақты негізде Топтың қаржылық тұрақтылығына әртүрлі макроэкономикалық және басқа көрсеткіштердің ықтимал өзгеруінің әсері бойынша стресс-тестілеу өткізеді. Қарауға және талдауға міндетті сценарийлердің бірі клиенттер қаражатының күйзеліске ұшырауы (ағымдағы шоттардан алу, мерзімді депозиттерді мерзімінен бұрын бұзу), сондай-ақ клиенттердің қаражатын шетел валютасына (теңгеден шетел валютасына) айырбастау болып табылады, стресс-тест жүргізу нәтижелері бойынша қажет болған кезде топтың қызметіне теріс әсер етуге жол бермеу жөніндегі алдын алу шаралары әзірленеді.

Активтер мен міндеттемелердің шоғырлануына арналған лимиттер мониторингінің нәтижелері және стресс-тестілеулердің нәтижелері міндетті түрде топтың қызметіне тән тәуекелдің негізгі түрлерінің ағымдағы деңгейімен танысу және қажет болған кезде тәуекелді азайту бойынша түзету шараларын қабылдау үшін уәкілетті алқалы органдардың қарауына ұсынылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел дегеніміз – бұл нарықтық жағдайдың қолайсыз өзгеруіне байланысты, нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің, шетел валюталарының бағамдарының, қаржы құралдарының, тауарлардың нарықтық құнының өзгеруінен көрінетін Топтың баланстық және баланстан тыс баптары бойынша қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы.

Топ нарықтық тәуекелдерді мынадай құрамды бөліктерге бөледі:

- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі (пайыздық тәуекел);
- Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелі (валюталық тәуекел);
- Бағалы қағаздар портфелінің бағасы өзгеру тәуекелі (бағалық тәуекел).

Нарықтық тәуекелді басқару мақсаты тәуекел/кірістілік арақатынасын оңтайландыру, қолайсыз оқиғалар жүзеге асырылған кезде шығынды азайту және іс жүзіндегі қаржылық нәтиженің күтілген нәтижеден ауытқу мәнін төмендету болып табылады.

Нарықтық тәуекелді басқару бағалы қағаздардың портфельдерін басқарудан, валюталар бойынша ашылған позицияларды басқарудан, пайыздық мөлшерлемелерді басқарудан және туынды қаржы құралдарын басқарудан құралады. Осы мақсатта АПКОМ бағалы қағаздар портфельдерінің, ашылған позициялардың, stop-loss лимиттерінің, VaR және ES лимиттерінің және басқа да шектеулердің лимиттерін белгілейді. Нарықтық тәуекел лимиттері жылына кемінде бір рет қайта қаралып, үнемі бақылауда болады.

Пайыздық тәуекел

Топ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекеліне ұшырайды. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің қолайсыз өзгерісі салдарынан пайыздық кірістердің төмендеуі, пайыздық шығыстардың ұлғаюы немесе капиталға теріс әсер ету ықтималдығы ретінде айқындалады.

Топ пайыздық тәуекелдің екі түрін бөледі:

- Әділ құнының өзгерісі өзге жиынтық кіріс арқылы көрсетілетін бағалы қағаздардың портфельдері бойынша пайыздық тәуекел;
- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімтал (сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі) активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкес келмеуінен туындайтын (пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау) пайыздық тәуекел.

АПКОМ оң пайыздық маржаны қамтамасыз ете отырып, Топтың пайыздық мөлшерлемелері бойынша позициясын басқару арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін және нарықтық тәуекелді басқарады.

Топ Пайыздық тәуекелдерді басқару және бақылау қағидаттары туралы Базель құжатында сипатталған тәсілді пайдалана отырып, пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтау арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқарады. Бұл тәсіл активтер және міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің параллельдік өзгеру әсерін тестілеу жолымен Топтың пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтайды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде өзгерістер негізінде мүмкін деп табылған пайыздық тәуекелдің өзгерісі негізінде пайыздық тәуекелге сезімталдықтың талдауы ұсынылған. Топ пайыздық мөлшерлемелердің мүмкін болатын өзгерістерін осы пайыздық мөлшерлемелердің түрлі құбылмалылығына байланысты, қаржы активтері мен міндеттемелері белгіленген теңгедегі және шетел валютасында жеке-жеке бағалайды. Сонымен қатар теңгедегі пайыздық мөлшерлемелер өзгерістерінің сценарийі (қарыздар/депозиттер, ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің және т.б.) нарықтық пайыздық мөлшерлемесінің динамикасын ескереді.

Салық төленгенге дейінгі пайдаға ықпал ету - пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістердің қаржы активтері мен міндеттемелердің құбылмалы мөлшерлемесі негізінде 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес әділ құнмен есепке алынатын бір жыл ішіндегі таза пайыздық табысқа тигізетін әсері және тіркелімді пайыздық мөлшерлемелі құралдарды қайта бағалаудың әділ құнмен есепке алынатын әсері. Топ басшысының пікірінше, табыс салығы пайыздық тәуекелді басқаруға елеулі ықпал тигізбейді.

Капиталға тиісті әсер ететін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құнынан салық салуға дейінгі пайдаға әсері былайша берілген:

	2025 ж.		2024 ж.	
	31 желтоқсан		31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме	Пайыздық мөлшерлеме	Пайыздық мөлшерлеме	Пайыздық мөлшерлеме
	Теңге +3.75%	Теңге -3.75%	Теңге +3.75%	Теңге -3.75%
	Шетел валютасы	Шетел валютасы	Шетел валютасы	Шетел валютасы
	+2%	-2%	+2%	-2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:				
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	(50,798)	50,798	673	(673)
<i>Теңге</i>	(38,004)	38,004	672	(672)
<i>Шетел валюталары</i>	(12,794)	12,794	1	(1)
Кредит мекемелеріндегі қаражат	168	(168)	1,191	(1,191)
<i>Шетел валюталары</i>	168	(168)	1,191	(1,191)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	230	(230)
<i>Теңге</i>	-	-	229	(229)
<i>Шетел валюталары</i>	-	-	1	(1)
Клиенттерге берілген қарыздар	45,203	(45,203)	21,700	(21,700)
<i>Теңге</i>	30,193	(30,193)	2,920	(2,920)
<i>Шетел валюталары</i>	15,010	(15,010)	18,780	(18,780)
Салық салғанға дейінгі пайдаға таза әсері	(5,427)	5,427	23,794	(23,794)

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау нәтижесінде пайда болған пайыздық мөлшерлемедегі рұқсат етілген өзгерістерден капиталға ықпал былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы - 2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:				
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	(207,311)	207,311	(211,511)	211,511
Теңге	(75,075)	75,075	(103,442)	103,442
Шетел валюталары	(132,236)	132,236	(108,069)	108,069
Капиталға таза ықпалы	(207,311)	207,311	(211,511)	211,511

Валюталық тәуекел

Топ валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Бұл тәуекел Топтың қаржылық жағдайына кері әсерін тигізе алатын, шетел валюталары бойынша ашық позициялардың болуына және нарықтық айырбас бағамдарының қолайсыз өзгерістерінің болуына байланысты туындайтын тәуекел.

АПКОМ валюталық тәуекелді басқаруды ашық валюталық позицияны анықтау арқылы, теңгенің құнсыздануының болжамына және өзге де макроэкономикалық индикаторларға сүйене отырып іске асырады, бұл жәйт Топқа ұлттық және шетел валюталарының айырбас бағамындағы елеулі ауытқулардан болатын шығынды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Қазынашылық Топтың ашық валюталық позициясының реттеуші орган талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында оған күнделікті бақылау жасап отырады.

Топ шетел валютасының (негізінен АҚШ долларының) әрекет етуші айырбастау бағамдарындағы ауытқулардың салдарынан туындайтын, қаржылық жағдайға, қызметтің нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына әсерін тигізетін, күнделікті қадағаланып отыратын тәуекелге ұшырауы ықтимал. АПКОМ валюта түрлеріне қарай тәуекел деңгейінің лимиттерін Директорлар Кеңесі бекіткен өкілеттік шеңберінде белгілейді. Бұл лимиттер реттеуші орган белгілеген ең төменгі талаптарға сәйкес келеді.

Топтың негізгі ақша ағымдары негізінен теңгемен және АҚШ долларымен генерацияланады. Соның салдарынан теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбастау бағамының келешек тербелістері Топтың АҚШ долларымен өрнектелген ақшалай активтері мен міндеттемелерінің баланстық құнына ықпалын тигізе алады. Валюталық тәуекел қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарына және баланстан тыс позицияларға қатысты бағаланады. Топтың айырбастау бағамдарының ауытқуларына ағымдағы сезімталдігі баланстан тыс баптар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарын елеулі бейтараптандыратынына байланысты тиімді деңгейде болады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топтың валюталық тәуекелге ұшырауы төмендегідей берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан					Шетел валютасының жиыны		Теңге	ЖИЫНЫ
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	валютасының жиыны	Теңге	ЖИЫНЫ		
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ									
Ақшалай қаражат және оның баламалары	531,442	54,564	30,894	75,726	692,626	1,001,805	1,694,431		
Міндетті резервтер	128,853	12,483	6,015	15,735	163,086	699,062	862,148		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	385,379	30	7	621	386,037	534,909	920,946		
Кредит мекемелеріндегі қаражат	120,105	-	5,983	32,392	158,480	22,808	181,288		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	855,406	258,499	2,700	4,241	1,120,846	1,164,346	2,285,192		
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	491,701	-	-	12,309	504,010	637,563	1,141,573		
Клиенттерге берілген қарыздар	2,853,485	171,942	69	272,662	3,298,158	9,812,759	13,110,917		
Өзге қаржы активтері	19,501	256	5,175	11,883	36,815	72,754	109,569		
	5,385,872	497,774	50,843	425,569	6,360,058	13,946,006	20,306,064		
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ									
Клиенттердің қаражаты	3,504,958	322,685	46,945	186,021	4,060,609	10,278,195	14,338,804		
Кредит мекемелерінің қаражаты	384,435	19,224	128,687	121,453	653,799	616,329	1,270,128		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	763	499	156	-	1,418	7,015	8,433		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	760,343	-	-	-	760,343	209,755	970,098		
Өзге қаржы міндеттемелері	14,046	1,137	1,953	2,088	19,224	148,964	168,188		
	4,664,545	343,545	177,741	309,562	5,495,393	11,260,258	16,755,651		
Баланс бойынша нетто позиция	721,327	154,229	(126,898)	116,007	864,665	2,685,748	3,550,413		
Баланстан тыс нетто позиция	(406,755)	(146,461)	114,009	19,863	(419,344)	447,181			
Нетто позиция	314,572	7,768	(12,889)	135,870	445,32187	3,132,929			

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан						
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Шетел валютасының жиыны	Теңге	ЖИЫНЫ
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	303,453	76,454	26,787	79,777	486,471	987,331	1,473,802
Міндетті резервтер	48,259	8,891	3,190	3,394	63,734	242,596	306,330
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	311,360	7,368	14	160	318,902	503,915	822,817
Кредит мекемелеріндегі қаражат	118,842	2	2,081	21,936	142,861	14,105	156,966
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	1,404,657	239,007	7,664	-	1,651,328	1,273,432	2,924,760
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	220,923	-	-	24,207	245,130	521,807	766,937
Клиенттерге берілген қарыздар	2,122,954	174,601	6,280	128,380	2,432,215	9,033,434	11,465,649
Өзге қаржы активтері	2,185	592	1,511	2,086	6,374	81,503	87,877
	4,532,633	506,915	47,527	259,940	5,347,015	12,658,123	18,005,138
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	3,570,187	246,083	42,582	157,989	4,016,841	8,973,202	12,990,043
Кредит мекемелерінің қаражаты	438,384	24,676	10,157	17,733	490,950	323,119	814,069
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	840	-	510	-	1,350	5,623	6,973
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	484,287	-	-	-	484,287	394,925	879,212
Өзге қаржы міндеттемелері	1,865	1,343	72	1,104	4,384	218,070	222,454
	4,495,563	272,102	53,321	176,826	4,997,812	9,914,939	14,912,751
Баланс бойынша нетто позиция	37,070	234,813	(5,794)	83,114	349,203	2,743,184	3,092,387
Баланстан тыс нетто позиция	120,411	(204,932)	9,348	(26,664)	(101,837)	117,062	
Нетто позиция	157,481	29,881	3,554	56,450	247,366	2,860,246	

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес Топты елеулі тәуекелге ұшыратып отырған валюталар және Топтың болжанған қаржылық ағымы туралы мәлімет берілген. Талдау валюта бағамының мүмкін болатын қозғалысының әсерін көрсетеді, бұл барлық басқа айнымалылар Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте өзгермейді деп болжайды. Кестеде көрсетілген теріс мәнді сома Пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есептегі таза потенциалдық азаюды, ал оң мәнді сома таза жоғарылауды білдіреді. Валюталық тәуекелдің сезімталдығы баланстық та, баланстан тыс та валюталық позицияларды есепке алады. Топ басшылығының пікірінше, табыс салығы валюталық тәуекелді басқаруға елеулі ықпалын тигізбейді.

Қаржы активтерінің құнына негізделген, салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес соңғы екі жылда айырбас бағамының динамикасының тарихи деректері бойынша есептелген айырбас бағамының жылдық құбылмалылығының талдауын пайдалана отырып есептеледі:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/ АҚШ доллары	-30% Теңге/ АҚШ доллары	+30% Теңге/ АҚШ доллары	-30% Теңге/ АҚШ доллары
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	94,372	(94,372)	47,244	(47,244)

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/евро	-30% Теңге/евро	+30% Теңге/евро	-30% Теңге/евро
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	2,330	(2,330)	8,964	(8,964)

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/ Ресей рублі	-30% Теңге/ Ресей рублі	+30% Теңге/ Ресей рублі	-30% Теңге/ Ресей рублі
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	(3,867)	3,867	1,066	(1,066)

Сезімталдықты талдауға шектеу

Жоғарыда келтірілген кестелерде ең басты болжамға негізделген өзгерістер көрсетілген, себебі басқа жорамалдар өзгеріссіз қалады. Шындығына келгенде, жорамалдар мен басқа факторлар өзара байланысты болады. Сонымен қатар сезгіштіктің желілік емес сипаты бар екендігін де ескеру керек, сондықтан алынған нәтиже бойынша интерполяция немесе экстраполяция жүргізілмеуге тиіс.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Сезімталдықты талдау Топтың активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратындығын ескермейді. Бұған қоса, Топтың қаржылық жағдайы нарықта болып жататын өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырап отыруы мүмкін. Мәселен, Топтың қаржы активтерін басқару саласындағы стратегиясы нарықтағы ауытқулар тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында кенеттен бағалық шұғыл ауытқулар болған жағдайда басшылық инвестицияларды сату, инвестициялық портфель құрамын өзгерту, сондай-ақ басқа да қорғаныс әдістерін қолдана алады. Ендеше, жорамалдардың өзгеруі міндеттемелерге әсер ете алмайды және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық бағамен есепке алынатын активтерге елеулі ықпал ете алмайды. Мұндай жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капитал көлемінің елеулі ауытқуына әкеп соғуы мүмкін.

Әлеуетті тәуекелді ашып көрсету мақсатында жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа шектеулерге нарықтағы болжамды қозғалыстарды пайдалануды да қосуға болады, бұлар Топтың нарықта болатын болашақтағы өзгерістерге жасалған жорамалы ғана болып табылады, өйткені жорамалды қандай да бір сенімділікпен жасау мүмкін емес.

Баға тәуекелі

Баға тәуекелі - бұл өзгерістерге жекелеген бағалы қағазға немесе оның эмитентіне тән факторлар немесе нарықта айналымдағы барлық бағалы қағаздарға әсер ететін факторлар себеп болғанына қарамастан, қаржы құралдарының нарықтық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Топ нарықтағы оның өнімдеріне ықпал ететін жалпылама немесе арнайы өзгерістер әсеріне байланысты баға тәуекеліне ұшырап отырады.

Баға тәуекелін шектеу мақсатымен Топ сауда портфелінің потенциалдық шығындарын азайту мақсатымен сауда портфеліндегі бағалы қағаздар бойынша ең жоғарғы шығын (stop-loss) лимитін белгілейді.

Баға тәуекелін бағалау Банк іс жүзіндегі шығындар Value At Risk («VaR») мәніне сәйкес келетін шығындар деңгейінен артуы мүмкін жағдайда бір күн ішінде өзіне қабылдай алатын күтілген шығындар деңгейіне Expected shortfall (ES) лимиттерін белгілеу арқылы VaR әдісінің негізінде жүзеге асырылады.

VaR есептеулері мынадай параметрлердің негізінде жүргізіледі:

- есептік кезең – 252 жұмыс күні;
- сенімділік интервалы – 99%;
- пайдаланылатын әдіс – тарихи немесе параметрлік модельдеу әдісі.

Топ 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес баға тәуекелін болмашы деп санайды, соған байланысты сандық ақпаратты ашудың қажеті жоқ.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

30. Капитал жеткіліктілігін басқару

Топ ҚРҰБ-ның пруденциалдық реттеу талаптарын сақтайды. Топ капиталының жеткіліктілігі ҚРҰБ белгілеген банк конгломераттарына қойылатын талаптарға сәйкес бақыланады.

Топтың капиталды басқару кезіндегі мақсаты қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі «капитал» ұғымынан кеңірек және мынадай жәйттерді білдіреді:

- ҚРҰБ капиталға қойған талаптарын орындау;
- Топтың өз қызметін үздіксіз қызмет істеу қағидатымен жалғастыру қабілетін Топтың пайда табуын әрі акционерлер мен өзге де мүдделі тұлғаларға табыс әкелуін қамтамасыз ете отырып қорғау; және
- Өз қызметін одан әрі дамыту үшін меншікті қаражат көлемін тиісінше қамтамасыз ету.

Капиталдың талап етілетін деңгейі жоғарыда көрсетілген мақсаттарды ескере отырып, жылдық бюджетті әзірлеу барысында белгіленеді және бұл Басқарма мен Директорлар кеңесі тарапынан мақұлданады. Қазіргі уақытта Топ капиталының жеткіліктілігі Базель комитетінің ескертулерін ала отырып, есепті қазақстандық Реттеу органының банктерге берілген пруденциалдық нормативтердің талабы бойынша есептелінеді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2025 жылғы қазаннан бастап күшіне енген ҚРҰБ талаптарының өзгеруіне байланысты нормативтік капитал:

- Банк холдингінің (бар болса) немесе шоғырландырылған негізде есептелген банктің бухгалтерлік балансының деректері бойынша шоғырландырылған меншікті капиталмен;
- Банк конгломератының меншікті капиталының құрамында капиталды реттеушілік түзетулерді шегергендегі реттелген борыш ескеріледі;
- Банк үшін меншікті капиталдың жеткіліктілік коэффициенті қадағалап қарау және бағалау («SREP») процесінің нәтижелері бойынша немесе SREP және активтердің сапасын тұрақты бағалау («AQR») нәтижелері бойынша қадағалау үстемесін ескере отырып көрсетіледі.

Банктер (Қазақстан Республикасының резидент емес банктерін қоса алғанда) болып табылатын Топ қатысушыларының активтері, шартты және ықтимал міндеттемелері тәуекел деңгейі бойынша бағаланады. Активтерді, шартты және ықтимал міндеттемелерді тәуекел деңгейі бойынша бағалау мақсаттары үшін активтер, шартты және ықтимал міндеттемелер олар бойынша құрылған арнайы резервтердің (провизиялардың) сомасына азаяды. Тәуекел деңгейі бойынша бағаланатын банк конгломераты қатысушыларының активтері, шартты және ықтимал міндеттемелері сомасының есебіне банк конгломераты қатысушыларының бір-біріне қойылатын талаптары енгізілмейді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Төменде берілген кесте Топтың 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған нормативтік капиталы мен коэффициенттер құрамын қорытындылайды. Басшылық 2025 жылдың ішінде Топ ішіндегі жекелеген кәсіпорындар және Топ капиталға қатысты қойылатын сыртқы талаптардың барлығын орындады.

	2025 ж. 31 желтоқсан
Банк конгломератына кіретін банктердің активтерінің, шартты және ықтимал міндеттемелерінің тәуекел деңгейіне қарай бағаланған сомасы	19,074,455
Меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	2.1
Меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенттерінің минималды мәндері	1.0

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенті меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенттерінің ең төменгі мәндерінен 2.1 есе асады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нормативтік капитал:

- Банктің дұрыс жұмыс істеуін қолдау және шығындарды олар туындаған сәтте жұту үшін қажетті бірінші деңгейдегі капитал арқылы. Банк шығарған жай акцияларды, эмиссиялық табысты, бөлінбеген пайданы, өзге жинақталған жиынтық кірісті және ашылған резервтерді, регуляторлық түзетулерді (шегерімдер) қамтитын бірінші деңгейдегі негізгі және қосымша капиталдан тұрады;
- Банк таратылғанда екінші деңгейдегі капитал арқылы шығындардың жұтылуын қамтамасыз ету үшін қажетті. Капиталдың бұл бөлігі Банк шығарған құралдардан және шегерімдерден тұрады.

Тәуекелді ескере отырып есептелген активтер салымдардың тәуекел деңгейіне және олардың ықтимал құнсыздануына қарай бес топқа бөлінеді, қолайлы қамтамасыз етуді немесе кепілдіктерді ескере отырып, әрбір активке және контрагентке қатысы бар кредиттік, нарықтық және басқа да тәуекелдерді бағалауды көрсететін мәнге сәйкес бағаланады. Ықтимал шығындардың шартты сипатын көрсету үшін жасалған кейбір түзетулері бар баланстан тыс шоттар үшін де ұқсас тәсіл қабылданады.

Төменде берілген кесте Топтың 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған нормативтік капиталы мен коэффициенттер құрамын қорытындылайды. 2024 жылдың ішінде Топ ішіндегі жекелеген кәсіпорындар және Топ капиталға қатысты қойылатын сыртқы талаптардың барлығын орындады.

	2024 ж. 31 желтоқсан
Тәуекел деңгейіне қарай бағаланған активтер	16,011,836
Негізгі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	18.80%
Бірінші деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	18.80%
Нормативтік капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	18.92%

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ-ның реттеуші талаптары Базель III ұсынымдарын ескере отырып, 9.5%, 10.5% және 12.0% мөлшерінде негізгі капиталдың, бірінші деңгейдегі капиталдың және меншікті капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерінің ең төменгі мәндерін белгіледі.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ ҚРҰБ-ның капиталға қатысты талаптарын орындады.

31. Сегменттік ақпарат

Топты басқару және оның есептілігі төрт негізгі операциялық сегментке негізделген – корпоративтік банктік қызметтер, шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер, бөлшек банктік қызметтер және инвестициялық банкинг. Бұл сегменттер әр түрлі өнімдер мен қызметтер ұсынатын және бөлек-бөлек басқарылатын іскерлік белсенділіктің стратегиялық бірлігі болып табылады.

Бөлшек банктік қызметтер – ағымдағы шоттар бойынша операцияларды қоса алғанда, жеке тұлғаларға көрсетілетін банк қызметтері, салымдар, инвестициялық өнімдер, депозитарлық қызметтер, кредит және дебет карточкалары, тұтыну қарыздары мен ипотекалық кредиттер, кассалық қызмет көрсету және шетел валютасымен жүргізілетін операциялар.

Корпоративтік банк қызметтер есептік және корреспонденттік шоттарды жүргізу, депозитарлық қызметтер, кастодиан қызметтері, овердрафттар, қарыздар беру және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, банк аралық нарықтағы операцияны, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелерді іске асырумен қоса корпоративтік клиенттер мен қаржы мекеме – клиенттері үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер – есептік шоттарды жүргізуді, депозитарлық қызметтерді, овердрафттар, қарыздар беруді және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелер жасауды қоса шағын және орта бизнес кәсіпорындары мен жеке кәсіпкерлер үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Инвестициялық банкинг – нарықта бағалы қағаздарды сатып алу және сату қызметтерін көрсетеді.

Бөлінбеген сомалар – басқарушылық есептіліктің ішкі жүйелерінде Топтың бизнес-сегменттеріне бөлінбеген баланс пен табыстардың /шығындардың баптары, өйткені олар бизнес-бірлікке қатысты емес және бұл сала Топтың ағымдағы қызметінің шеңберіне кіреді. Бөлінбеген активтер - бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, материалдық емес активтер, сатуға арналған активтер, кассадағы қолма қол ақша мен басқа бөлінбеген активтер. Бөлінбеген міндеттемелерге мерзімі ұзартылған салықтық міндеттеме мен өзге бөлінбеген міндеттемелер кіреді. Бөлінбеген кірістерге негізгі және негізгі емес қызметтен түсетін басқа да кірістер, сондай-ақ сақтандыру қызметінен түсетін табыстар кіреді. Бөлінбеген шығындарға дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындардың резервтері, операциялық үстеме шығыстар, сақтандыру бойынша қызметтер мен табыс салығы кіреді.

Төменде келтірілген сегменттік ақпарат ХҚЕС (IFRS) 8 талаптарына сәйкес көрсеткіштерді бағалау үшін операциялық шешімдер қабылдайтын, Топтың жауапты тұлғасы болып табылатын Банк Басқармасының Төрағасы пайдаланатын қаржылық ақпарат негізінде беріліп отыр. Топ басшылығы сегменттердің әрқайсысы бойынша қаржылық ақпаратты, оның ішінде операциялық сегменттік нәтижелерге, активтер мен міндеттемелерге берілетін бағаны қарастырады. Сегменттің нәтижесі – бұл ресурстарды бөлу және сегменттер бойынша нәтижелерді бағалау үшін операциялық қызмет бойынша шешімдер қабылдайтын жауапты басты лауазымды тұлғаға берілетін көрсеткіш.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ



2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы) (миллион теңгемен)

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанына және осы күндерде аяқталған жылдар іші Толтың негізгі операциялық сегменттері бойынша сегменттік ақпарат төменде берілген:

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шәғын және орта бизнесстерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкінг	Бөлімбегендер	Жыны
2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күні аяқталған жыл іші						
Сыртқы кірістер	1,064,163	1,284,462	429,342	338,508	388,796	3,505,271
Кірістер жыны	1,064,163	1,284,462	429,342	338,508	388,796	3,505,271
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	899,121	1,088,242	346,671	347,132	13,791	2,694,957
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер, мыналарды қосқанда:	147,974	42,300	43,593	-	5,087	238,954
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	159,342	-	-	-	-	159,342
Занды тұлғалардың транзакциялық кірісі	-	15,646	36,853	-	-	52,499
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	-	21,154	8,378	-	-	29,532
Басқасы	916	5,500	259	-	5,087	11,762
- Непетестік бағдарламасы	(12,284)	-	(1,897)	-	-	(14,181)
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша таза пайдар/(шығын)	-	73,008	-	(8,624)	182	64,566
- Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда	17,067	75,690	39,356	-	7,024	139,137
- Басқа кредиттік шығындар бойынша құнсыздандуды қалпына келтіру/(құнсыздандудан болған шығын)	1	5,222	(278)	-	2	4,947
- Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлес	-	-	-	-	16,000	16,000
- Сақтандыру қызметінен түскен кіріс, банктік емес қызметтен түскен кірістер және басқа да (шығыстар)/кірістер	-	-	-	-	346,710	346,710
Кірістер жыны	1,064,163	1,284,462	429,342	338,508	388,796	3,505,271
- Пайыздық шығыстар	(662,754)	(491,412)	(190,958)	(59,951)	(2,144)	(1,407,219)
- Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен болған таза шығын	-	-	-	(32)	-	(32)
- Кредиттік шығындар бойынша шығыстарды (қалыптастыру)/қалпына келтіру	(123,130)	(5,900)	(38,428)	10,546	(4,243)	(161,155)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(89,647)	(3,565)	(4,057)	-	(1,536)	(98,805)
- Операциялық шығыстар	(162,904)	(25,671)	(35,001)	(3,705)	(80,712)	(307,993)
- Қаржылық емес активтердің құнсыздандуынан болған шығын	-	-	-	-	(3)	(3)
- Сақтандыру қызметтеріне шығыстар	-	-	-	-	(151,894)	(151,894)
- Сақтандыру бойынша таза қаржылық шығыстар	-	-	-	-	(20,354)	(20,354)
- Қайта сақтандыру бойынша таза шығыстар	-	-	-	-	(59,579)	(59,579)
Шығыстар жыны	(1,038,435)	(526,548)	(268,444)	(53,142)	(320,465)	(2,207,034)
Сегмент нәтижесі	25,728	757,914	160,898	285,366	68,331	1,298,237
Салық салынғанға дейінгі пайда	25,728	757,914	160,898	285,366	68,331	1,298,237
Табыс салығы бойынша шығыс	-	-	-	-	(239,817)	(239,817)
Таза пайда	25,728	757,914	160,898	285,366	(171,486)	1,058,420
Сегменттік активтер жыны	4,308,116	9,088,033	2,219,777	4,284,244	1,008,286	20,908,456
Сегменттік міндеттемелер жыны	7,686,344	5,245,173	2,614,562	970,098	891,828	17,408,105
Басқа да сегменттік баптар:						
Курделі шығындар	-	-	-	-	-	(84,806)
Тозу және амортизация	-	-	-	-	-	(23,569)
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар	-	-	-	-	-	70,327

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шағын және орта бизнесстерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлімбөлендер	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күні аяқталған жыл іші						
Сыртқы кірістер	858,483	1,023,075	361,339	308,224	300,367	2,851,488
Кірістер жиыны	858,483	1,023,075	361,339	308,224	300,367	2,851,488
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	709,672	873,950	284,135	296,436	6,593	2,170,786
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер, мыналарды қосқанда:	131,658	36,580	39,449	132	3,915	211,794
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	143,451	-	-	-	-	143,451
Заңды тұлғалардың транзакциялық кірісі	-	11,909	30,647	132	-	42,688
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	-	20,003	6,943	-	-	26,946
Басқасы	699	4,872	543	-	3,915	10,029
Нивелістік бағдарламасы	(11,176)	(204)	-	-	-	(11,380)
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша таза пайда	-	92,572	-	11,656	141	104,369
- Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	17,152	85,875	37,099	-	(30,083)	110,043
- Басқа кредиттік шығындар бойынша құнсыздануды қалпына келтіру	1	212	656	-	7	876
- Құнымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлес	-	-	-	-	15,526	15,526
- Сақтандыру қызметінен түскен кіріс, банктік емес қызметтен түскен кірістер және басқа да (шығыстар)/кірістер	-	(66,114)	-	-	304,268	238,154
Кірістер жиыны	858,483	1,023,075	361,339	308,224	300,367	2,851,488
- Пайыздық шығыстар	(501,048)	(343,433)	(155,263)	(48,187)	(14,945)	(1,062,876)
- Кредиттік шығындар бойынша шығыстардың қалыптасуы	(93,757)	(793)	(28,222)	(2,135)	(4,441)	(129,348)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(79,077)	(2,756)	(3,735)	(861)	(21)	(86,450)
- Операциялық шығыстар	(145,958)	(19,397)	(31,246)	(2,719)	(65,190)	(264,510)
- Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен түскен таза пайда	-	-	-	2,503	-	2,503
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануын қалпына келтіру	-	-	-	-	1,137	1,137
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан қалпына келтіру	-	-	-	-	(60)	(60)
- Сақтандыру қызметтеріне шығыстар	-	-	-	-	(148,200)	(148,200)
- Сақтандыру бойынша таза қаржылық шығыстар	-	-	-	-	(26,266)	(26,266)
- Қайта сақтандыру бойынша таза шығыстар	-	-	-	-	(35,525)	(35,525)
Шығыстар жиыны	(819,840)	(366,379)	(218,466)	(51,399)	(293,511)	(1,749,595)
Сегмент нәтижесі	38,643	656,696	142,873	256,825	6,856	1,101,893
Салық салынғанға дейінгі пайда	38,643	656,696	142,873	256,825	6,856	1,101,893
Табыс салығы бойынша шығыс	-	-	-	-	(180,902)	(180,902)
Таза пайда	38,643	656,696	142,873	256,825	(174,046)	920,991
Сегменттік активтер жиыны	3,901,850	7,483,151	1,831,990	4,420,694	905,729	18,548,414
Сегменттік міндеттемелер жиыны	6,952,536	4,289,967	2,482,390	879,212	876,260	15,480,365
Басқа да сегменттік баптар:						
Құрделі шығындар	-	-	-	-	(66,884)	(66,884)
Тозу және амортизация	-	-	-	-	(19,821)	(19,821)
Құнымдастырылған ұйымға инвестициялар	-	-	-	-	59,227	59,227

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Географиялық ақпарат

Топ қызметі 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес және осы күнге аяқталатын жылдар іші келесі негізгі географиялық ақпаратты қамтиды:

	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға мүше елдер	ЭЫДҰ-ға мүше емес елдер	Жиыны
2025 ж. 31 желтоқсан				
Активтер жиыны	19,058,534	1,124,464	725,458	20,908,456
Сыртқы кірістер	3,294,305	104,236	106,730	3,505,271
Күрделі шығындар	(84,806)	-	-	(84,806)
2024 ж. 31 желтоқсан				
Активтер жиыны	17,003,325	836,324	708,765	18,548,414
Сыртқы кірістер	2,704,939	70,395	76,154	2,851,488
Күрделі шығындар	(57,894)	-	(8,990)	(66,884)

Қарыздар беру бойынша алынатын сыртқы кіріс, активтер мен міндеттемелер контрагенттің нақты орналасқан еліне қарай бөлінген. Кассадағы қолма-қол ақша, негізгі қаражат пен күрделі шығындар олар нақты орналасқан ел бойынша бөлінген.

32. Қаржы құралдарының әділ құны

ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес әділ құнды бағалау – бағалау күні нарықтың қатысушылары арасында жасалатын жай мәміле шеңберінде актив сатылғанда алынатын немесе міндеттемелер берілгенде төленетін бағаны ескере отырып белгіленеді.

Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны әділ құн бойынша мерзімді негізде ескеріледі.

Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің кейбірі әрбір есепті кезеңнің соңында әділ құнмен ескеріледі. Төмендегі кестеде осы қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнының қандай жолмен анықталатыны туралы ақпарат келтірілген (атап айтқанда, пайдаланылатын бағалау әдістемелері мен бастапқы мәліметтер).

Келесі кестеде әділ құн бойынша бастапқы танылуынан кейін бағаланатын қаржы құралдарының талдауы, әділ құнды анықтау сатысының деңгейі бойынша ұсынылған. 1-ші және 3-ші деңгейлер нарықтық деректер негізінде әділ құнын тікелей белгілеу мүмкіндігіне сәйкес келеді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын бастапқы мәліметтердің негізінде толығымен жіктеледі. Әділ құнды анықтау үшін бастапқы мәліметтердің елеулілігін басшылық тарапынан бағалау пайымдауды талап етеді және активтер мен міндеттемелерді бағалауға, сондай-ақ оларды әділ құн бойынша иерархияға жатқызуға әсерін тигізе алады.

Топтың пікірінше, баға белгілеу нарықтық бағалары болмаған жағдайда қаржы құралдарын бағалауға байланысты бухгалтерлік бағалау бағалаудың белгісіздігінің негізгі көзі болып табылады, өйткені: (i) олар бір кезеңнен екіншісіне дейін қатты өзгеріске ұшырауы мүмкін, оған себеп басшылық тарапынан пайыздық мөлшерлемелер, құбылмалылық, айырбастау бағамдары, контрагенттің кредиттік рейтингі, бағалау түзетулері мен мәмілелердің айрықша ерекшеліктері бойынша топшылаулар жасауды талап етеді және (ii) бағалаудағы өзгерістерді тану қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген активтерге әсер етуі ықтимал, сондай-ақ пайда немесе шығын туралы есепке тигізетін әсері елеулі болуы мүмкін.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Келесі беттегі кестелерде Толптың қаржы активтері мен міндеттемелері 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы бағалау әдіснамасы бойынша әділ құн бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтер шегерілгенге дейін келтірілген.

Қаржы активтері/ қаржы міндеттемелері	Әділ құн		Бағалау әдістемесі және негізгі бастапқы деректер	Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер	Бақыланбайтын бастапқы деректер мен әділ құнның тәуелділігі
	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан			
	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан	Әділ құн иерархиясы		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескерту)	250,217	258,592	1-деңгей	Белсенді нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескерту)	615,847	521,032	2-деңгей	Жеткіліксіз белсенді нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	28,010	12,706	3-деңгей	Ішкі рейтингтік модельдерге негізделген бағалау үлгісі Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары.	Дисконт жоғары – әділ құны төмен
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	26,872	30,487	2-деңгей	Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) сүйеніп бағаланады	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	920,946	822,817		Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары. Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) сүйеніп бағаланады	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері – опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	8,433	6,973	2-деңгей		Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерінің жиыны	8,433	6,973			Қолданылмайды
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескерту)	553,817	730,682	1-деңгей	Белсенді нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескерту)	1,693,542	2,150,894	2-деңгей	Белсенді емес нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері, баға белгіленбеген үлестік бағалы қағаздар (9-ескерту)	37,833	43,184	3-деңгей	Баға белгіленбеген бағалы қағаздар	Дисконт жоғары – әділ құны төмен
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,285,192	2,924,760			

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде 1-ші және 2-ші деңгейлер арасында аударымдар болған жоқ.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде мәмілелер бойынша белсенді нарықтың болмауына байланысты нарықтық бағалар бойынша өзекті ақпараттың болмауына байланысты 2-ші және 3-ші деңгейлер арасында аударым болды.

	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері, баға белгіленбеген үлестік бағалы қағаздар (3-деңгей)	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (3-деңгей)
2023 ж. 31 желтоқсан	53	132,682
Өтеулер*	-	(132,672)
Сатып алу	24,547	6,438
2-деңгейден қайта жіктеу	18,584	6,258
2024 ж. 31 желтоқсан	43,184	12,706
Өтеулер*	(4,965)	-
Сатып алу	-	9,325
2-деңгейден қайта жіктеу	1,654	6,556
Пайда және шығындарда көрсетілген шығыстар	(2,040)	(577)
2025 ж. 31 желтоқсан	37,833	28,010

* 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес өтеулерге қазақстандық корпорациялардың облигацияларын өтеу кіреді.

Тұрақты негізде әділ құнмен ескерілмейтін (бірақ әділ құнды міндетті түрде ашумен) қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны.

Келесі әдістер мен жорамалдарды Топ әділ құнмен ескерілмейтін қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады.

Кредит мекемелеріндегі қаражат және кредит мекемелерінің қаражаты

Өтеу мерзімі бір айдан аспайтын активтердің баланстық құны шамамен алғанда, осы қаржы құралдарын өтеудің қысқа мерзіміне қатысты әділ құнына тең болады. Өтеу мерзімі бір айдан асатын активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн бағасы жыл аяғындағы пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы ақшалай қаражаттың дисконттық қозғалысы негізге алынады.

Клиенттерге берілген қарыздар

Бағалау ақшалай қаражаттың жекелеген несиелер бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

**2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)**

Клиенттердің қаражаты

Клиенттердің қаражаты бойынша пайыздық мөлшерлеме нарықтық мөлшерлемеге барынша жақындатылған, ендеше, баланстық құн шамамен алғанда әділ құнға тең.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған және рынокта айналымда жүрген борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау үшін нарықтық бағалар пайдаланылған. Шығарылған басқа борыштық бағалы қағаздарға бағалау жүргізу ақшалай қаражаттың жекелеген сомасы бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Төмендегі кестеде әділ құнмен есепке алынбаған қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны және әділ құны бойынша жасалған қорытынды берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн
Қаржы активтері				
Кредит мекемелеріндегі қаражат	181,288	175,616	156,966	159,886
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,141,573	1,112,920	766,937	723,439
Клиенттерге берілген қарыздар	13,110,917	12,943,891	11,465,649	11,567,889
Қаржы міндеттемелері				
Клиенттердің қаражаты	14,338,804	14,320,575	12,990,043	13,074,197
Кредит мекемелерінің қаражаты	1,270,128	1,287,674	814,069	834,992
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	970,098	967,866	879,212	875,975
	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері				
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	175,616	-	175,616
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	203,610	677,262	232,048	1,112,920
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	12,943,891	12,943,891
Қаржы міндеттемелері				
Клиенттердің қаражаты	-	14,320,575	-	14,320,575
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	1,287,674	-	1,287,674
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	967,866	-	967,866

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан		
	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері			
Кредит мекемелеріндегі қаражат	159,886	-	159,886
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	720,340	3,099	723,439
Клиенттерге берілген қарыздар	-	11,567,889	11,567,889
Қаржы міндеттемелері			
Клиенттердің қаражаты	13,074,197	-	13,074,197
Кредит мекемелерінің қаражаты	834,992	-	834,992
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	875,975	-	875,975

Ақшалай қаражат пен оның баламаларының, міндетті резервтердің, өзге қаржы активтері мен міндеттемелердің баланстық құны мұндай қаржы құралдарының қысқа мерзімді табиғатына байланысты шамамен алғанда олардың әділ құнына тең болады.

33. Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалған операциялар «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» ХҚЕС (IAS) 24 сәйкес бағаланады. Байланысты тараптар өзара байланысы жоқ тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерді жүргізе алады. Әдетте байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің талаптары, жай-күйі мен бағасы өзара байланысы жоқ тараптар арасындағы мәмілелерден өзгеше болмайды. Байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша есеп айырысулар нарықтық жағдайларда жүргізіледі және қаржылық есептілікте байланысты емес тараптармен жасалған осыған ұқсас операцияларға арналған есеп саясатына сәйкес көрсетіледі.

2025 және 2024 жж. ішінде Топ қатысушыларының бірі Топтың акционерлері болған ұйымдармен нарықтық шарттарда мәмілелер жасасты. Топ басшылығы осы ұйымдарды бақылау Қазақстанның заңнамасына да, ХҚЕС бухгалтерлік есебінің стандарттарына да сәйкес келетін сенімгерлік басқару шарттары арқылы байланысты емес тараптарға берілді деп пайымдайды. Осылайша, осы операциялар туралы ақпарат байланысты тараптармен жасалатын операциялар ретінде ашылмайды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Әрбір ықтимал мүдделі тарапты қарау кезінде олардың құқықтық мәртебесі ғана емес, сонымен қатар осы тараптар арасындағы қатынастардың мәні де ескеріледі. 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың байланысты тараптардың алдында келесі өтелмеген қалдықтары болды:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Шоғырландырылған қаржылық есептілік баптарына		Шоғырландырылған қаржылық есептілік баптарына	
	Байланысты тараптармен операциялар	сәйкес санаттар бойынша жиыны	Байланысты тараптармен операциялар	сәйкес санаттар бойынша жиыны
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервке дейін клиенттерге берілген қарыздар	30,693	13,714,721	12,197	12,038,868
- бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға	30,486		11,923	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	192		259	
- өзге байланысты тараптарға	15		15	
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(142)	(603,804)	(37)	(573,219)
- бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға	(139)		(33)	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	(2)		(3)	
- өзге байланысты тараптарға	(1)		(1)	
Басқа да активтер	70,327	225,051	59,227	197,183
- қауымдастырылған ұйымға инвестициялар	70,327		59,227	
Клиенттердің қаражаты	172,014	14,338,804	263,054	12,990,043
- бас компанияға	98,411		207,429	
- бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға	54,693		47,450	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	3,338		2,978	
- өзге байланысты тараптарға	15,572		5,197	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	585,909	970,098	339,659	879,212
- бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға	583,473		338,604	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	2,029		1,055	
- өзге байланысты тараптарға	407		-	

